

Carta del Paisatge del Garraf
patrimoni natural i cultural

CARTA DE PAISATGE DEL GARRAF

PROMOU:

Consell Comarcal
del Garraf

CONSULTORS:

Limonium

Societat d'Actuacions Ambientals

Abril 2017

CARTA DE PAISATGE DEL GARRAF

Abril 2017

EQUIP DE LIMONIUM i DTUM

COORDINACIÓ: EDUARDO SOLER / ALBERT CORTINA

EQUIP REDACTOR:

Albert Cortina	Advocat urbanista
Eduardo Soler	Enginyer agrònom
Montse Fuguet	Enginyera tècnica forestal
Mònica Salafranca	Biòloga
Kelly Quiroz	Geògrafa i cartògrafa

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ	1
1.1.	Marc jurídic de l'instrument	1
1.2.	Antecedents	2
1.3.	La Carta de Paisatge del Garraf.....	4
2.	CARACTERITZACIÓ DEL TERRITORI	5
2.1.	Marc territorial	5
2.2.	Medi físic	5
2.3.	Els usos del sòl.....	8
2.4.	Els espais naturals protegits.....	18
2.5.	El patrimoni cultural	20
2.6.	Els camins.....	22
2.7.	Activitats humanes amb forta significació paisatgística.....	23
3.	ÀMBITS DE PAISATGE DE LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF.....	27
3.1.	Criteris de delimitació.....	27
3.2.	Propostes de delimitació.....	27
4.	FITXES DELS ÀMBITS DE PAISATGE DE LA CARTA DE PAISATGE DEL GARRAF	35
5.	OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA.....	77
5.1.	Metodologia	77
5.2.	Objectius de qualitat paisatgística de la carta de Paisatge del Garraf	77
5.	INICIATIVES DE MILLORA DEL PAISATGE.....	91
5.1.	Metodologia	91
5.2.	Fitxes de les iniciatives de millora del paisatge.....	91

1 INTRODUCCIÓ

1.1 MARC JURÍDIC DE L'INSTRUMENT

En data 16 de juny de 2005 es va publicar al DOGC la Llei 8/2005, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya (en endavant referit com "La Llei" o la "Llei de Paisatge"). Es tracta d'una llei pionera a l'Estat, que recull la voluntat del Parlament de Catalunya, per mitjà de la Resolució 364/VI, del 14 de desembre de 2000, que acordà de manera unànime adherir-se al Conveni europeu del paisatge, aprovat pel Consell d'Europa el dia 20 d'octubre de 2000.

La Llei crea els Catàlegs de Paisatge com a instrument de planificació territorial. D'ençà la seva aprovació, s'han impulsat 6 dels 71 Catàlegs de Paisatge d'acord amb els àmbits d'aplicació dels Plans Territorials Parcial. Resta pendent el de les Comarques Centrals.

Cada catàleg de paisatge realitza un inventari dels valors paisatgístics, enumera activitats o processos que incideixen en la configuració del paisatge, assenyalant els principals recorreguts i espais des d'on es percep el paisatge, delimita les unitats de paisatge com a àmbits estructuralment, funcionalment o visualment coherents sobre els que pot recaure un règim específic de protecció, gestió o ordenació.

En el cas de la comarca del Garraf, el catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona defineix les següents unitats de paisatge, tenint en compte que aquests Catàlegs delimiten les unitats sense tenir en compte els límits administratius: Plana del Garraf, Garraf, Delta del Llobregat i Litoral del Penedès.

Figura nº1. Unitats del paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona que afecten al Garraf

Per a cada unitat de paisatge, es proposa les següents actuacions:

¹ Durant la fase d'al·legacions del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona, a on s'inclou el Garraf, es va al·legar des del Consell Comarcal del Garraf la necessitat de redactar el Catàleg de Paisatge del Penedès (referència: document de treball del Consell Comarcal de 2 de maig de 2014 en relació a l'aprovació inicial del Catàleg de Paisatge de la RMB).

- Elements que constitueixen el paisatge
- Evolució històrica del paisatge
- Paisatge actual
- Expressió artística del paisatge
- Valors en el paisatge
- Principals rutes i punts d'observació i gaudi del paisatge
- Dinàmica actual del paisatge
- Possible evolució de la unitat de paisatge
- Avaluació del paisatge
- Objectius de qualitat paisatgística i proposta de mesures i accions

Tots aquests elements permeten també planificar i preparar altres polítiques sectorials, com planificació estratègica, turisme, etc. O bé promulgar instruments com cartes de paisatge, que tot i que podria ser de caire comarcal, tindria més sentit que s'acotés a les unitats de paisatge que s'han acabat formulant.

LES CARTES DEL PAISATGE

Es tracta d'un element definit al Decret 343/2006, que desenvolupa la Llei de Paisatge. El seu contingut² és:

- La diagnosi de les dinàmiques del paisatge.
- La definició d'objectius de qualitat paisatgística a assolir dins l'àmbit territorial que abasta la carta del paisatge. Aquests objectius han de ser coherents amb els objectius de qualitat establerts per a cadascuna de les unitats de paisatge definides en els catàlegs corresponents de paisatge.
- Elaboració d'un programa de gestió en el que es concretin les accions específiques que han d'emprendre els diversos agents, i en el qual ha de quedar garantida la participació ciutadana.

Les cartes del paisatge, a més, han de tenir en compte els inventaris i catàlegs de patrimoni cultural, artístic, natural de cada àmbit municipal a on hagi estat aprovat (en aquest punt, és interessant que cada municipi disposi com a mínim del seu mapa de patrimoni cultural).

Les cartes de paisatge elaborades o en elaboració fins al moment a Catalunya són les següents:

Taula nº1. Llistat de cartes del paisatge elaborades o en elaboració a Catalunya

Territori amb carta de paisatge	Elements desenvolupats
Alt Penedès (2004)	Fitxes bones pràctiques paisatge vitivinícola Acords integració paisatgística polígons industrials Ordenança tipus de paisatge Acords tractament de rotondes

² Extret de la web de l'Observatori del Paisatge de Catalunya <http://www.catpaisatge.net/cat/cartes.php> amb adaptacions dels autors

Priorat (2012)	De moment s'han signat els acords i compromisos i es va crear una comissió de paisatge que, a més, té una relació molt estreta amb la Candidatura de Paisatge Patrimoni de la Humanitat (paisatge d'agricultura de muntanya mediterrània)
Berguedà (2007)	Document de compromisos
Vall de Camprodon (2009)	Creació d'una Comissió de Paisatge
Alt Empordà (2008)	Signatura dels acords i compromisos, entre els que hi ha: xarxa de miradors del paisatge, xarxa de camins paisatgístics, rutes turístiques de connexió entre paisatges litorals i d'interior, rutes literàries, xarxa de carrils bici al voltant dels cursos fluvials, materials didàctics escolars per interpretar els paisatges, camps de treball sobre els espais naturals, foment de l'agricultura ecològica en els paisatges de l'Empordà, incorporar el paisatge a la marca turística Empordà, creació del parc agrari, guia de criteris paisatgístics a incorporar al planejament urbanístic, entre d'altres.
Lluçanès (2015)	S'han signat els compromisos i acords.
Conca de Barberà (2017 – en elaboració)	S'estan realitzant els treballs previs de preparació del territori

A la majoria de cartes de paisatge, ha estat el Consell Comarcal de cada àmbit un dels agents impulsors, tot i això, en el cas de l'Empordà, han aconseguit implicar la resta d'administracions, amb projectes quantificats (per exemple la Diputació de Girona). Aquesta carta, a més d'inventariar i diagnosticar reptes i oportunitats, passa a proposar objectius i accions concretes, pel que esdevé també un instrument estratègic i executiu en aquest àmbit.

1.2 ANTECEDENTS

L'ESTRATÈGIA DEL PAISATGE AL PLA DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL DEL GARRAF

L'any 2014 es va elaborar el document de Pla de desenvolupament econòmic i social del Garraf 2014 - 2020, que preveu com un dels eixos el del Paisatge. Per aquest eix, es preveuen un conjunt d'estratègies per revaloritzar-ho com un dels àmbits de l'eix territori que poden tenir un impacte en el canvi de model econòmic, per una triple sostenibilitat: econòmica, ambiental i social. El document estructura les següents estratègies:

- Completar i estructurar el sistema d'espais oberts, inclosa la reserva marina
- Constituir el Parc agrari del Garraf
- Impulsar el sector agrari
- Implementar les cartes del paisatge
- Establir un pla de camins comarcal, des de la visió de la dinamització, el turisme i la gestió sostenible del territori

- Integrar les urbanitzacions periurbanes il·legals
- Treballar les vores (qualitat dels entorns urbans)
- Millorar el metabolisme comarcal (accions de biomassa, accions de mobilitat més sostenible, com rutes verdes entre els nuclis, seguint l'estela del primer camí pedalable impulsat entre Vilanova – Sant Pere de Ribes i Sitges)
- Gestió comarcal de sòls vacants
- Foment del turisme amb arrels

D'aquestes accions cal destacar que, de moltes d'elles, s'han iniciat mesures des del punt d'altres administracions (turisme per part de Node Garraf, treball sobre el sistema d'espais oberts per part del Consorci dels Colls Miralpeix, Pla de camins des del Consell Comarcal...).

DIRECTRIUS D'ORDENACIÓ DEL PAISATGE DEL GARRAF

D'altra banda, cal tenir en compte que ja al 2006, el Consell Comarcal del Garraf va elaborar un conjunt de proposicions al planejament territorial (en el moment d'inici de redacció del Pla Territorial Metropolità de Barcelona i amb la petició del Pla Director Urbanístic comarcal).

D'entre altres, l'aspecte del paisatge va ser tractat de forma especial³, arribant a aquestes conclusions:

- ▶ En primer lloc, caldria destacar els dos espais de la comarca que sembla que tenen més potencial urbanístic. Un d'ells és la part posterior del nucli de Vilanova, i l'altre, la corona que envolta Sant Pere de Ribes. No s'ha d'oblidar que aquests espais actualment estan formats per la majoria de terres agrícoles de la comarca, de gran riquesa mediambiental.
- ▶ En segon lloc, caldria potenciar la línia verda que uneix els tres parcs naturals (Foix, Olèrdola i Garraf). Aquest és un eix de gran importància que s'hauria de cuidar i protegir. Caldria que la planificació futura procurés per aquest espai, evitant que la connexió dels parcs pugés de cota i acabés passant per la carena del sistema muntanyós. Alhora, també seria necessari fer créixer els parcs naturals i, en la mida que fos possible, integrar-los dins de les urbanitzacions disperses.
- ▶ En tercer lloc, s'ha de recalcar l'espai de la plana i el paisatge mixt o mosaic que sembla que en resultarà. Aquest és un espai que hauria de combinar el teixit agrícola, les urbanitzacions actualment il·legals, els futurs equipaments supramunicipals -que es dedueix de l'estudi de Páez- i, a més, hauria de donar resposta a les pressions urbanístiques que es poden produir en el futur.
- ▶ En darrer lloc, els últims elements que cal assenyalar són els connectors transversals que hem anat enumerant durant l'anàlisi -els connectors forestals mar-muntanya o la pròpia xarxa hidrogràfica de la comarca- i els tres parcs naturals citats anteriorment; uns espais que requeririen un elevat grau de protecció.

³ Directrius d'Ordenació del Paisatge del Garraf. Redactors: Ricard Pié Ninot i Josep M. Vilanova. Promotor: Consell Comarcal del Garraf, any 2006.

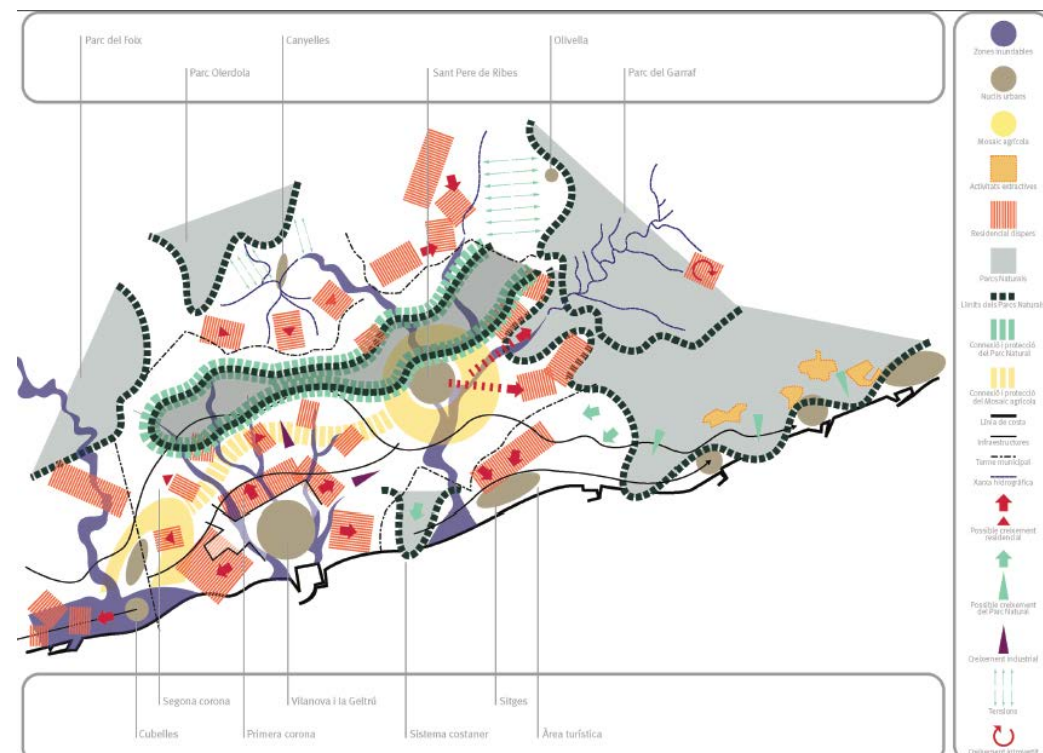

Figura nº2. Estudi del paisatge del Garraf dins de les Directrius d'Ordenació del Paisatge del Garraf

Aquest document fa una primera referència a l'elaboració de la Carta del paisatge a la comarca, amb un treball de diagnòstic prèvia, definir objectius de qualitat i finalment un programa de gestió amb accions específiques. I fer-ho amb un programa de participació ciutadana.

POSSIBLES ACCIONS RELACIONADES AMB L'EIX DEL PAISATGE EMMARCADES EN EL PLA DE DESENVOLUPAMENT

- Impulsar sota un mateix paraigua (**carta de paisatge del Garraf**), un conjunt d'accions com l'experiència de l'Empordà, que donin sentit a una mateixa estratègia compartida entre totes les administracions implicades. Per l'àmbit d'actuació, el Consell Comarcal del Garraf podria ser l'ens promotor. Per aquest punt, caldria primer començar amb una diagnòstic del paisatge que parteixi de l'elaborada pel Catàleg de paisatge i cerqui accions a impulsar en diversos àmbits: turisme, agricultura, natura, cultura...
- Treballar en el projecte d'estratègia pel sector agrari a la comarca, a partir del banc de terres de Node Garraf, a més de continuar amb les accions de promoció del producte agrícola de la comarca (s'han impulsat accions com els Productes del mar i de la terra).
- Impulsar el Pla de camins comarcal: els darrers anys es va aprovar inicialment el Pla i Inventari de camins d'interès territorial. Tot i que queda pendent que els municipis impulsin els seus inventaris municipals per a poder elaborar un Pla d'usos dels camins, com l'experiència estudiada a la comarca d'Osona. Els ens competents són els municipis, però podria tenir sentit un pla de manteniment comarcal.

- Paral·lelament cal treballar en donar resposta a la connectivitat dels espais naturals del Garraf (torrents, corriols, camins, zones agrícoles, espai costaner, etc.), la seva senyalització, delimitació, manteniment...
- Els propis camins, són l'eix vertebrador del territori i punts de promoció turística, de valoració del patrimoni agrícola, arquitectònic i històric des del punt de vista d'activar el territori com a recurs, alhora que es millora la connectivitat. Alguns exemples que es poden aplicar al Garraf:
 - o Camins del Bisbe i Abat Oliva <http://www.caminsoliba.cat/>
 - o Camins del Bages <http://www.bagesimpuls.org/camins-del-bages/>
 - o Les rutes del vi i del cava de l'Alt Penedès

Des d'aquesta visió, a part de la senyalització existent (la darrera revisió és del 2010) que promou diverses rutes, es proposa que algunes d'elles tinguin també una vessant de la promoció patrimonial: rutes de castells, de les masies, dels miradors, de les vinyes...

A més, caldrà tenir en compte diversos actors implicats en la gestió del territori i del paisatge:

- Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf: constituït l'any 2006 per a la gestió de la zona marina i de la zona terrestre del litoral. Durant els darrers anys han endegat projectes d'actuació i millora. Ha impulsat estudis previs territorial dels Colls - Miralpeix, relacionada també amb l'àmbit marí. Aquests espais terrestres, costaners i marins, es troben adjacents al Parc del Garraf - Olèrdola - Foix, creant una anella verda comarcal.
- Node Garraf: agència de desenvolupament, constituïda pel Consell Comarcal i els Ajuntaments, s'encarrega de la promoció turística, així com l'impuls de qüestions relacionades amb la biomassa a la zona de Parc del Garraf.
- I els propis ajuntaments, com a propietaris de sòl i finques, així com coneixedors del territori i de l'associacionisme, a més com a instruments que poden intervenir des de la fiscalitat per incentivar determinats projectes com la xarxa de custòdia del territori.
- La Diputació de Barcelona, com a ens gestor del Parc del Garraf i impulsor de projectes com "del Parc a taula" o la Carta Europea de Turisme Sostenible.

PROJECTE FEDER - GARRAF: CAMINS, PATRIMONI I NATURA

Durant l'any 2016, el Consell Comarcal del Garraf ha estat elaborant la documentació per demanar un ajut al fons FEDER mitjançant un projecte anomenat Garraf: camins, patrimoni i natura.

La proposta parteix de la idea de la cooperació i de la voluntat de compartir la singularitat del Garraf perquè el turisme és una activitat estratègica de la cultura i de l'economia comarcal. Des de fa anys, els municipis de la comarca s'han esforçat en preservar i explicar aquest ric patrimoni cultural i natural, alhora que aposten per potenciar-lo mitjançant activitats de lleure i la creació de diferents rutes i recuperació de camins on practicar senderisme o bicicleta. Amb aquest entorn i aquests antecedents el projecte que es va presentar aposta per continuar amb la preservació d'espais, tant de patrimoni cultural com natural i la consolidació, coordinació i explicació de les rutes blaves (vora mar) i verdes

(per l'interior de la comarca), tot creant unes rutes que lliguen natura i cultura com a part integrant de l'estratègia comarcal de cercar un turisme de qualitat basat en el benestar i la salut.

Finalment, ressaltar que és un projecte d'abast comarcal amb la participació de tots els municipis de la comarca, coordinats pel Consell Comarcal i amb el suport de Node Garraf, l'agència de desenvolupament comarcal públic-privada que, entre altres activitats, gestiona la promoció turística. El projecte ha estat aprovat i serà executat en els propers mesos, incloent accions amb una marcada component d'intervenció del paisatge o els seus components, essent les següents:

Arranjament i posada en valor turístic d'elements patrimonials:

1. Jardins de Can Travé a Cubelles (que formen part de Can Travé, en fase de restauració)
2. Creació del Centre d'interpretació al Castell de Sant Pere de Ribes sobre el patrimoni cultural de Sant Pere de Ribes.
3. Creació del Centre d'Interpretació *Els Americanos* de Ribes a l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes.
4. Creació d'un *visitor* centre local i comarcal a Can Milà a Sitges.

Arranjament d'espais naturals

1. Actuacions sobre la platja Llarga de Vilanova i la Geltrú
2. Mirador de Montserrat a Canyelles

Creació i senyalització de rutes:

1. Ampliació de la ruta pedalable del Garraf
2. Creació de la ruta patrimonial del Garraf
3. Senyalització de rutes naturals, culturals i patrimonials a Vilanova i la Geltrú

1.3 LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF

En relació a aquests antecedents i voluntats, el Consell Comarcal del Garraf va decidir, durant l'any 2016, iniciar els treballs de la Carta del Paisatge del Garraf i, per a tal fi, després d'un procés de concurs públic va escollir l'equip format per Limonium, Societat d'Actuacions Ambientals, i Albert Cortina. Aquest equip va ser el responsable de la Carta de Paisatge del Priorat i, a més, Albert Cortina ha estat redactor de les cartes de paisatge del Penedès, del Berguedà i de la illa de la Palma (Canàries), de manera que es podia aprofitar l'experiència tècnica combinada en diversos processos de Carta del Paisatge.

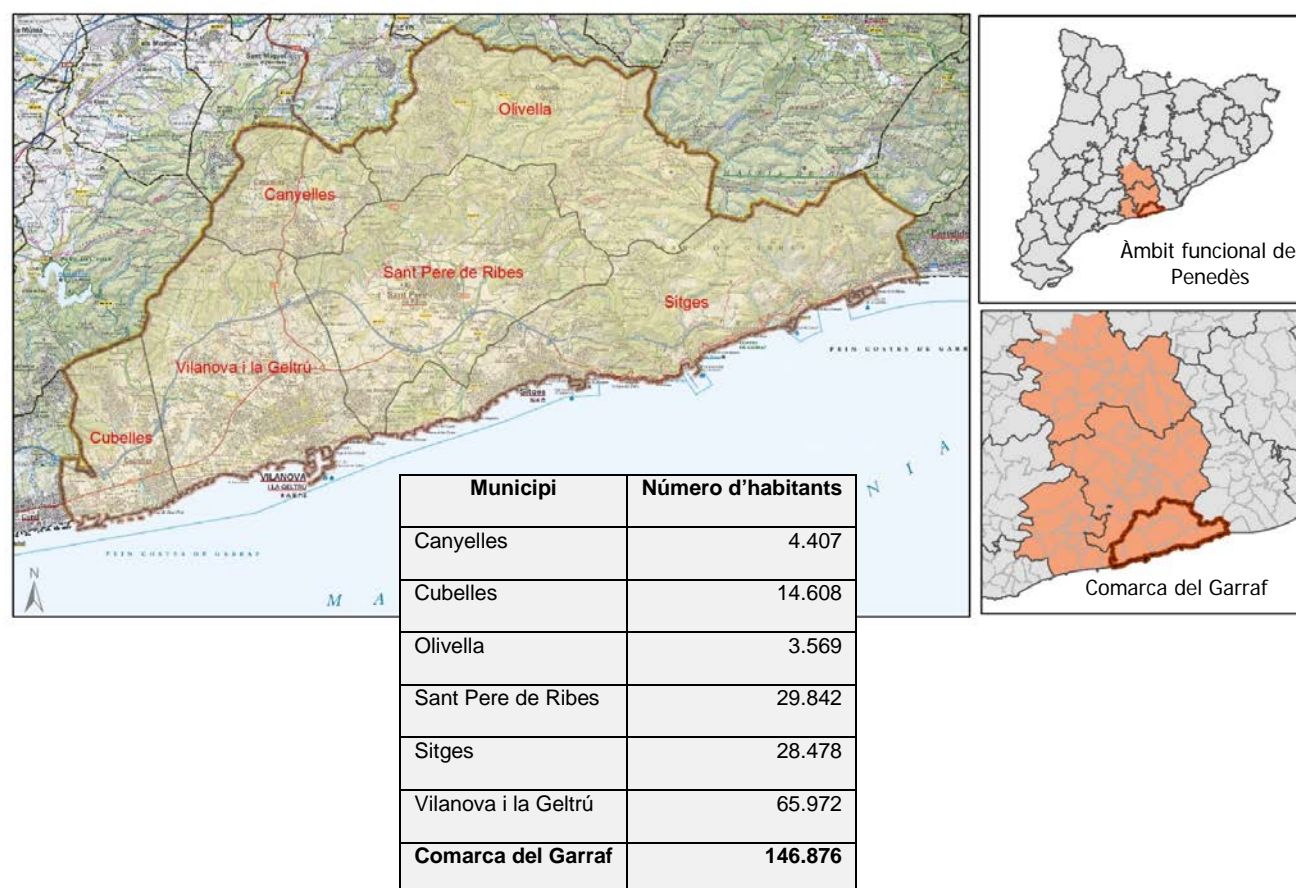
El contracte s'ha desenvolupat durant el primer quadrimestre de l'any 2017. Donat que a la comarca del Garraf existeix moltíssima feina de planificació i reflexió territorial realitzada i, a més, s'han desenvolupat nombrosos treballs relacionats amb la posada en valor del patrimoni natural i cultural, es va considerar factible concentrar el procés participatiu per poder arribar a un document inicial de compromisos en aquest període tan breu.

2 CARACTERIZACIÓ DEL TERRITORI

2.1 MARC TERRITORIAL

El Garraf és una comarca situada a la franja costanera entre el Mediterrani, la Plana del Penedès i el massís muntanyós del Garraf. Té una superfície de 185,3 km² i una població de 146.876 habitants distribuïts en 6 municipis. La seva capital és Vilanova i la Geltrú, que concentra el 45% de la població de la comarca, a més de Sitges i Sant Pere de Ribes amb el 20%, conformant així un triangle urbà amb la base en la línia de costa.

Figura nº3. Localització de l'àmbit d'estudi en el context català i regional del Penedès.

Font: elaboració pròpia amb imatge de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i dades de l'IDESCAT, padró municipal d'habitants (2016).

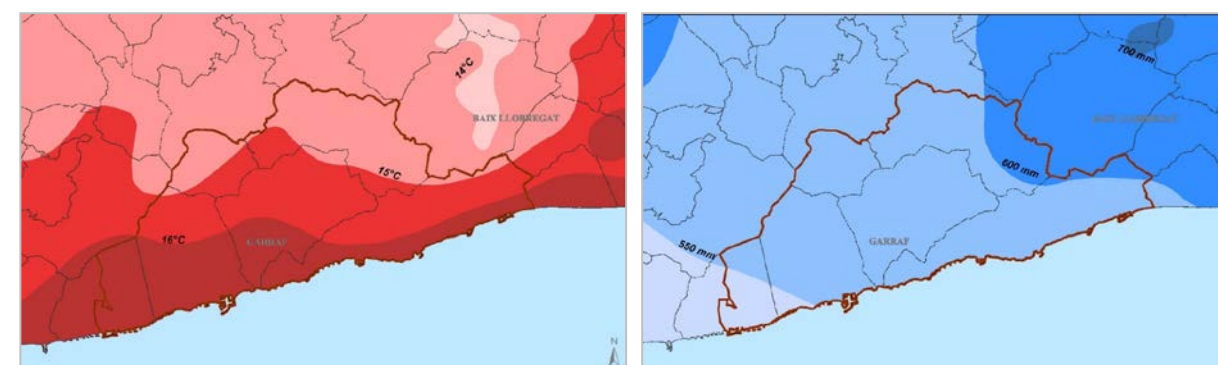
2.2 MEDI FÍSIC

CLIMA

El clima de l'àrea és mediterrani coster o marítim, amb una temperatura mitjana anual entre 15° i 16°C i una precipitació inferior als 600 mm. L'orografia determinada per la **presència del massís de Garraf i la proximitat al mar** fan que la comarca tingui temperatures més altes cap a la costa i més baixes cap al nord-est. Així mateix, la pluviositat és major cap al Massís ja que actua de barrera protectora dels vents freds del nord i dels secs de l'oest.

En general, l'hivern és suau amb una mitjana en el mes de gener entre 7 i 10°C i l'estiu és l'estació més seca de l'any, especialment el juliol, amb precipitacions com a molt entre 100 i 120 mm, a més de temperatures superiors als 21 graus.

Figura nº4. Precipitacions i temperatures mitjanes a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Atles Climàtic (1961-1990), edició 2008.

D'acord a l'Atles climàtic de Catalunya, el règim pluviomètric estacional del Garraf (1961-1990) és TPHE on predominen les pluges a la tardor i la primavera, escasses però torrencials i a més temperatures suaus; els hiverns són temperats i els estius calorosos i eixuts, encara que la marinada atenua els efectes de les temperatures elevades. La proximitat al mar fa que la humitat sigui sempre força elevada.

Es tracta, per tant, d'un territori marcat clarament per un clima mediterrani sense matisos, on els estius són xafogosos, on la brisa diürna és un element important, i on la precipitació és relativament més abundant que els territoris situats cap a l'oest, on la influència del mestral encara hi arriba de resquitlló. Un altre element important a considerar són els temporals marítims de llevant, migjorn i xaloc que, tot i la seva baixa freqüència, modelen la costa i són especialment importants per la geomorfologia costa baixa-costa alta.

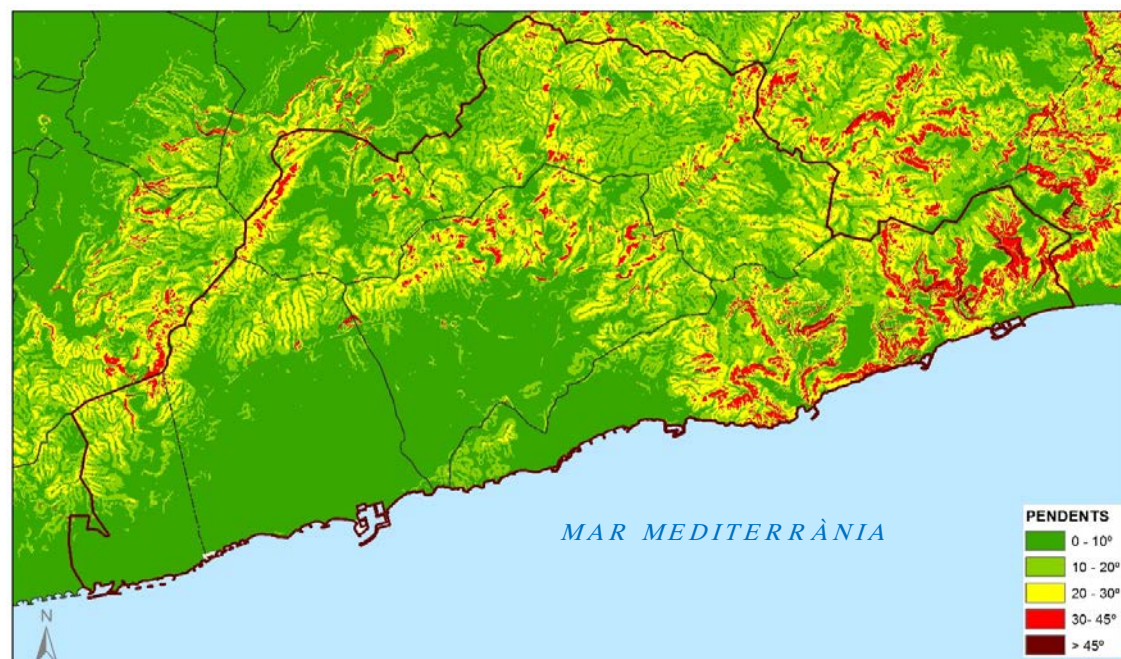
OROGRAFIA I RELLEU

Figura nº5. Hipsometria a la comarca.

Font: elaboració pròpia amb dades de la base topogràfica de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Figura nº6. Pendents a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades de la base topogràfica de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC).

Com es pot observar, la comarca del Garraf està envoltada per un arc de muntanyes que l'envolta per la seva part est (separant-la de la plana del delta del Llobregat) i interior (separant-la de la plana del Penedès), a causa de la presència del cor i estribacions de la serralada costanera, que té al massís del Garraf el seu exponent més contundent. Al sud d'aquest arc de muntanyes tenim una petita zona de plana litoral amb costa baixa, que, en certa manera, continua des de les costes del Baix Penedès (situades a l'oest). Aquesta plana està interrompuda entre Vilanova i Sitges per uns petits turons que assoleixen els 109 m.s.n.m. (Fitó de Miralpeix) en un conjunt anomenat Colls-Miralpeix.

Les alçades de les muntanyes del Garraf no són molt importants (màxima cota al Puig de l'Àliga, 465 m.s.n.m. al nord-oest de Canyelles, i al Puig de la Mola, 535 m.s.n.m., a l'est d'Olivella), amb les cotes habituals del massís del Garraf entre 250 i 350 m.s.n.m. Destaca, especialment, el relleu litoral abrupte del Garraf, amb penya-segats molt potents, i en general, el modelat càrstic de totes les muntanyes, sovint amb turons suaus però de sobte amb barrancs encaixonats, cingles i relleus tabulars, de manera que resulta un conjunt amb zones puntuals de forts pendents.

Fotos. Relleus abruptes en zones interiors i litorals del Garraf

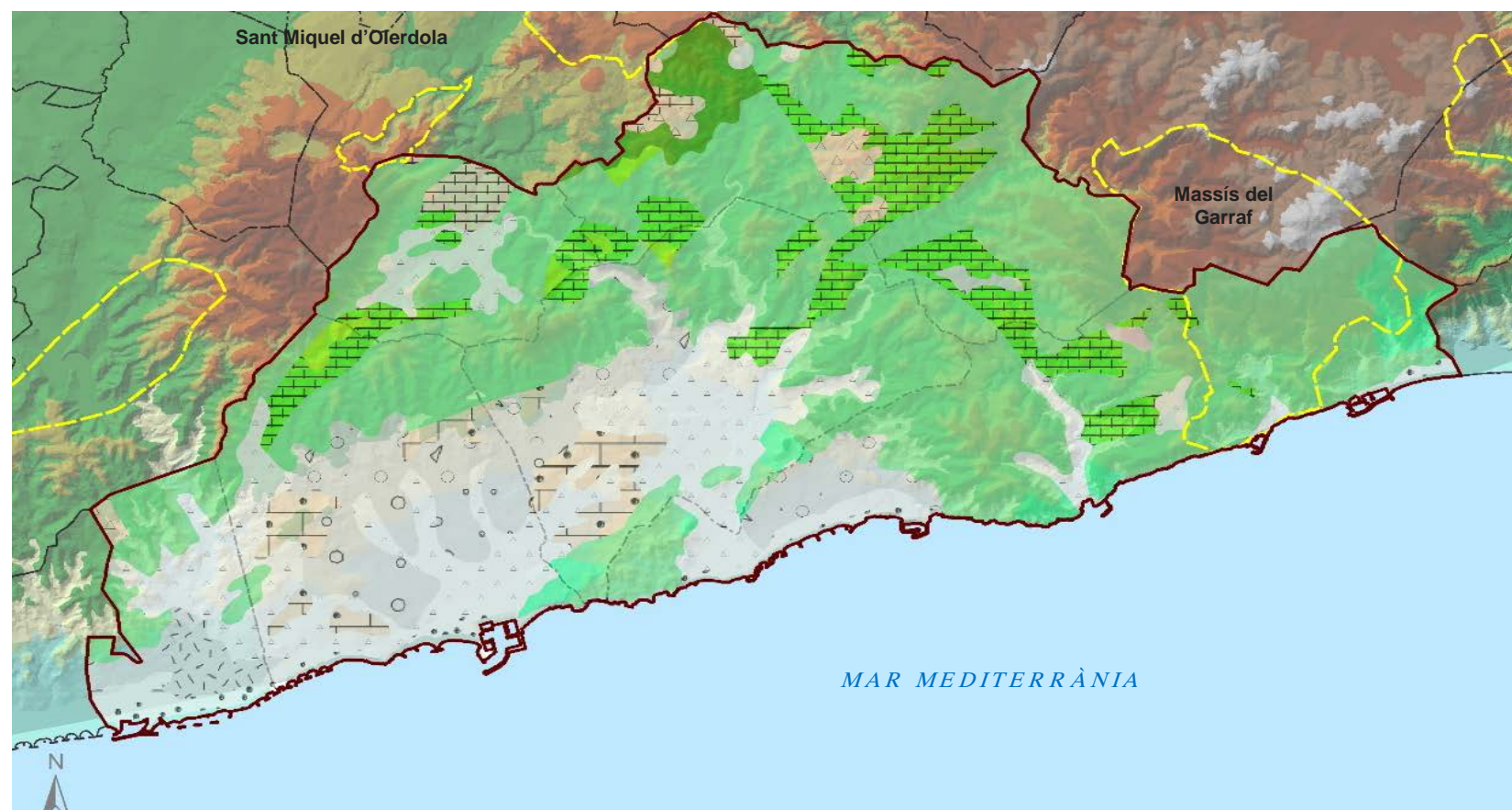

Fotos. Relleus suaus a la plana litoral

Aquests relleus es traslladen a la línia de costa; el massís del Garraf crea un relleu potent de penya-segats i petites cales a la zona oriental de la comarca, mentre que la zona central i occidental està marcada pel relleu de costa baixa amb llargues platges de sorra fina – molt transformades actualment pels fenòmens de regressió i regeneracions artificials, tant amb l'aportació de materials de dragat com per la presència d'escolleres – amb interrupcions a la zona dels Colls (entre Sitges i Vilanova) i en una petita àrea a ponent de la platja de Ribes Roges, a Vilanova i la Geltrú.

GEOLOGIA

Figura nº7. Geologia i espais d'interès geològic.

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i el Departament de Territori i Sostenibilitat.

La geologia de la comarca del Garraf respon a la dominància dels materials sedimentaris de natura calcària, amb presència d'estrats potents de calcàries i dolomies, bàsicament, que són les que impliquen un modelat de tipus càrstic, molt erosionat per l'efecte de la dissolució per l'aigua i la indentació de la xarxa hídrica. En la zona de peudemont i litoral, apareixen materials sedimentaris de tipus col·luvional i quaternari, diversos en relació a la natura dels substrats de les serres litorals posteriors.

Aquesta peculiar geologia fa que hi siguin abundants elements com les coves, avencs i dolines, algunes amb gran significació en el conjunt del país, de manera que el patrimoni espeleològic és notable i s'hi hagin definit una geozona (Massís del Garraf) a causa dels seus grans valors.

Des del punt de vista visual, els rocams de la comarca tenen coloracions apagades, dominades sovint pels grisos.

Fotos. Les calcàries grisenques o clares dominen la geologia de la comarca

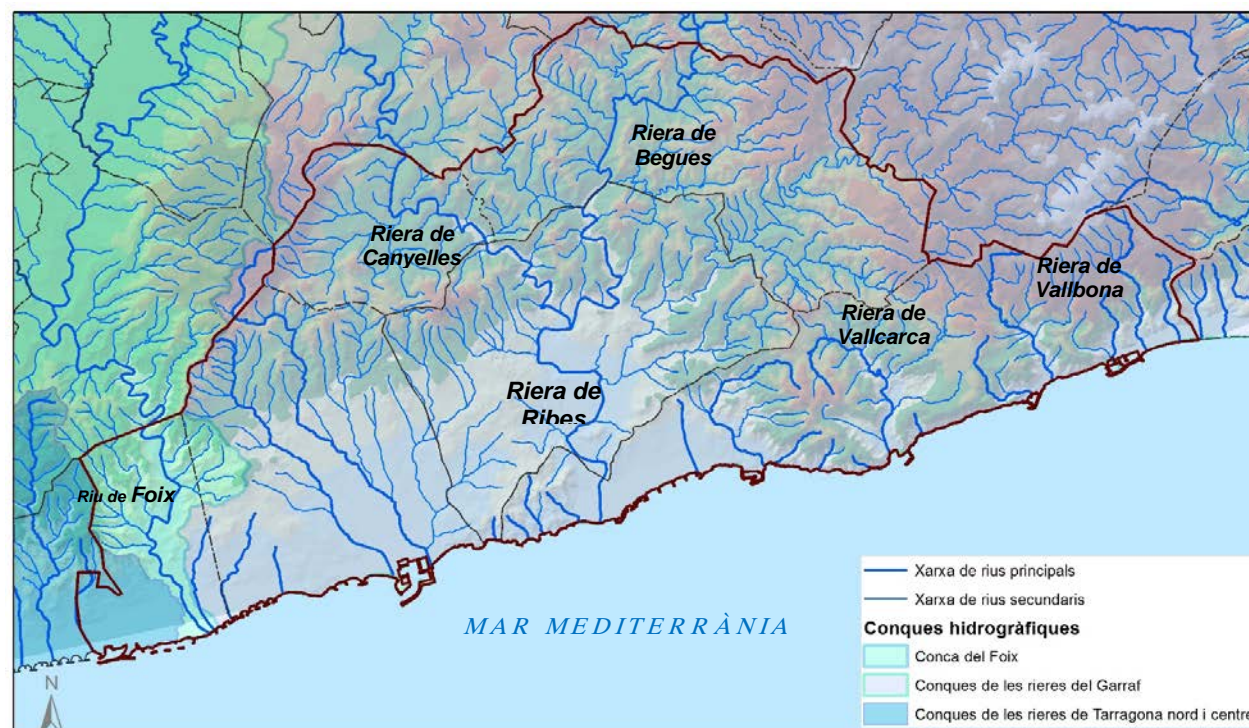
HIDROGRAFIA

La circulació superficial de l'aigua de Garraf és gairebé nul·la a causa del relleu de tipus càrstic. Les valls i cursos principals que recullen l'aigua del massís i acaben a les Costes de Garraf són la riera de Vallbona, el torrent de Garraf, el torrent de la Falconera, la riera de Vallcarca i el torrent d'Aiguadolç. Aquestes valls es formen per la unió de nombrosos torrents i fondos, els quals van pràcticament secs tot l'any. Només hi corre aigua durant i poc després de les pluges intenses.

El curs principal de la comarca és la riera de Ribes. Com moltes de les rieres, canvia de nom al llarg del seu recorregut, i el nom que es considera principal sovint no s'aplica pas al del recorregut més llarg o del que constitueix la conca més extensa. Aquestes rieres prenen el nom del poble més proper, o d'un accident del relleu pròxim. De l'Alt Penedès prové la riera de Canyelles o de Vilafranca, que s'uneix amb la riera de Begues prop de Sant Pere de Ribes, d'aquí el nom, i desguassa al mar entre Sitges i Vilanova. La riera de Ribes genera uns elements geomorfològics interessants: "les Timbes".

A l'extrem sud de la comarca hi ha el riu Foix. Entra a la comarca de Garraf després d'haver travessat tota la depressió del Penedès. El riu de Foix té un recorregut molt curt per la comarca de Garraf, sobretot des de la segregació del municipi de Castellet i la Gornal. Dins d'aquest terme hi ha l'embassament. Malgrat situar-se fora de la comarca, l'embassament beneficia sobretot els habitants del Garraf.

Figura nº8. Hidrografia i conques hidrogràfiques.

Font: elaboració pròpia amb dades de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA).

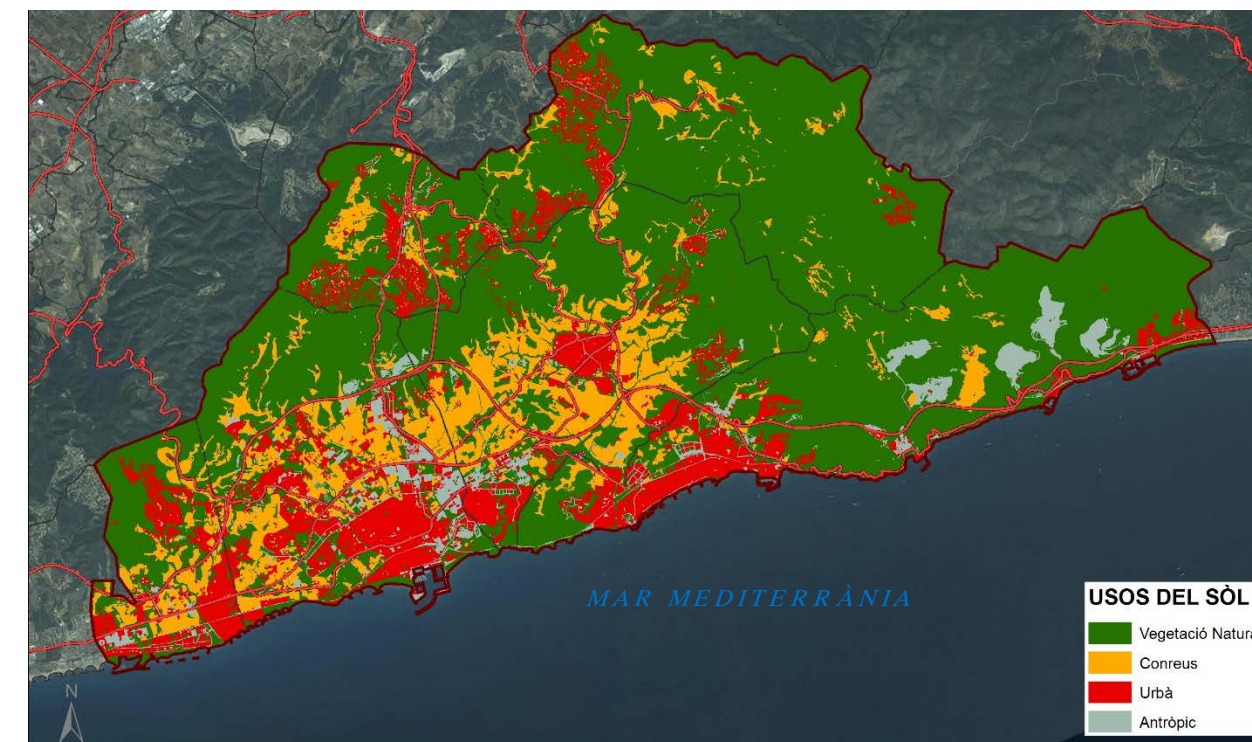
La desembocadura del Foix i la Riera de Ribes al mar, entre d'altres, creen petits aiguamolls litorals, que anteriorment s'estenien per una rera platja baixa especialment a les platges entre Cubelles i Vilanova i la Geltrú. D'aquest paisatge original de costa baixa romanen mostres molt fragmentàries. Cal

destacar que el 2011 es va redactar i aprovar el Pla Especial de Protecció i Restauració de la riera de Ribes⁴, promogut pels ajuntaments de Sant Pere de Ribes, Sitges i el Consorci dels Colls i Miralpeix.

2.3 ELS USOS DEL SÒL

DISTRIBUCIÓ GENERAL DELS USOS DEL SÒL

Figura nº9. Principals usos del sòl a la comarca del Garraf, any 2009.

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa de cobertes de sòl de Catalunya v4 (2009).

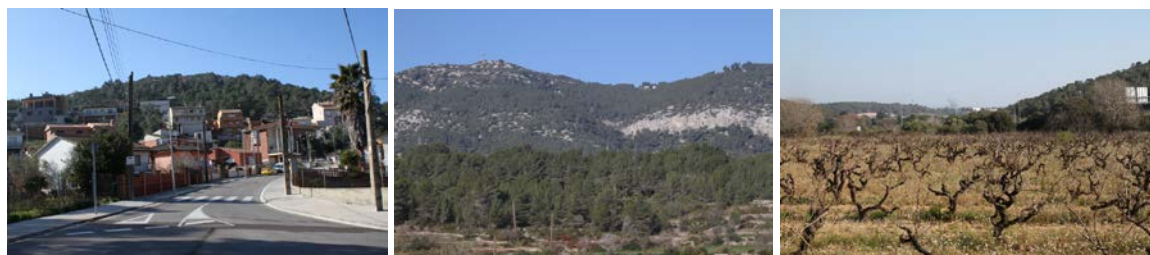
Taula nº2. Usos del sòl a la comarca del Garraf

Categoria	superfície	percentatge
Vegetació natural	12.170,75	65,72
Conreus	2.571,98	13,89
Urbà i urbanitzable	2.689,58	14,52
Antròpic	1.087,69	5,87

La figura anterior explica molt gràficament la distribució dels usos a la comarca; 2/3 del litoral (oest i central) concentra bona part dels usos urbans, però a la seva corona interior, també bona part dels usos agrícoles. Les serres del nord, enmig d'una matriu forestal, concentren les urbanitzacions, i el

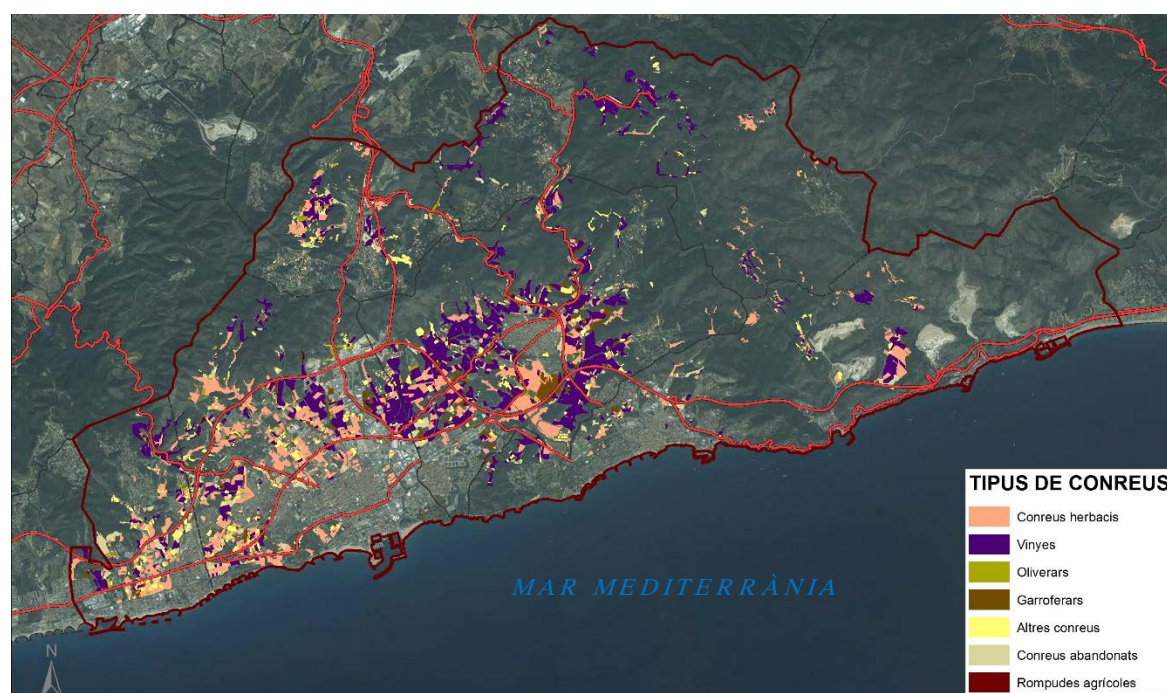
⁴ Document en tràmit de redacció del Pla Especial de la riera de Ribes
http://www.sitges.cat/html/sitges_tema_a_tema/urbanisme/planejament_derivat_tramit/planejament_derivat_en_tramit_pmu-pau-ppu-pe/pe_riera_de_ribes.html

massís del Garraf (la part est de la comarca) és bàsicament naturalitzada, amb petites intercalacions de conreus, forta ocupació per part de pedreres i uns eixos de comunicació importants que fragmenten la continuïtat cap al litoral.

ELS CONREUS

Figura nº10. Distribució general dels tipus de conreu.

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa de cobertes de sòl de Catalunya v4 (2009).

Es pot observar com el conreu de la vinya (107 explotacions amb 1074 ha) és força significatiu a nivell territorial però no es pot menystenir la importància dels conreus herbacis (541 ha); també es pot observar com bona part dels conreus se situen actualment en la franja al nord de la carretera C-31 i fins a les muntanyes, amb algunes intercalacions a la zona de muntanya tant a Canyelles, com a Olivella, com en alguns punts concrets del Parc del Garraf. Segons els mapes d'usos del sòl, existeixen a la comarca 2.571,98 ha de sòl agrari (un 13,89% del total).

Una dada interessant és que la superfície agrària (terres llaurades) es manté relativament estable en el període de 10 anys entre censos agraris: 1.846 ha de terres llaurades al cens de 1999 i 1.837 ha de terres llaurades al cens de 2009; això, fins i tot, tenint en compte l'alt grau d'ocupació de territori per

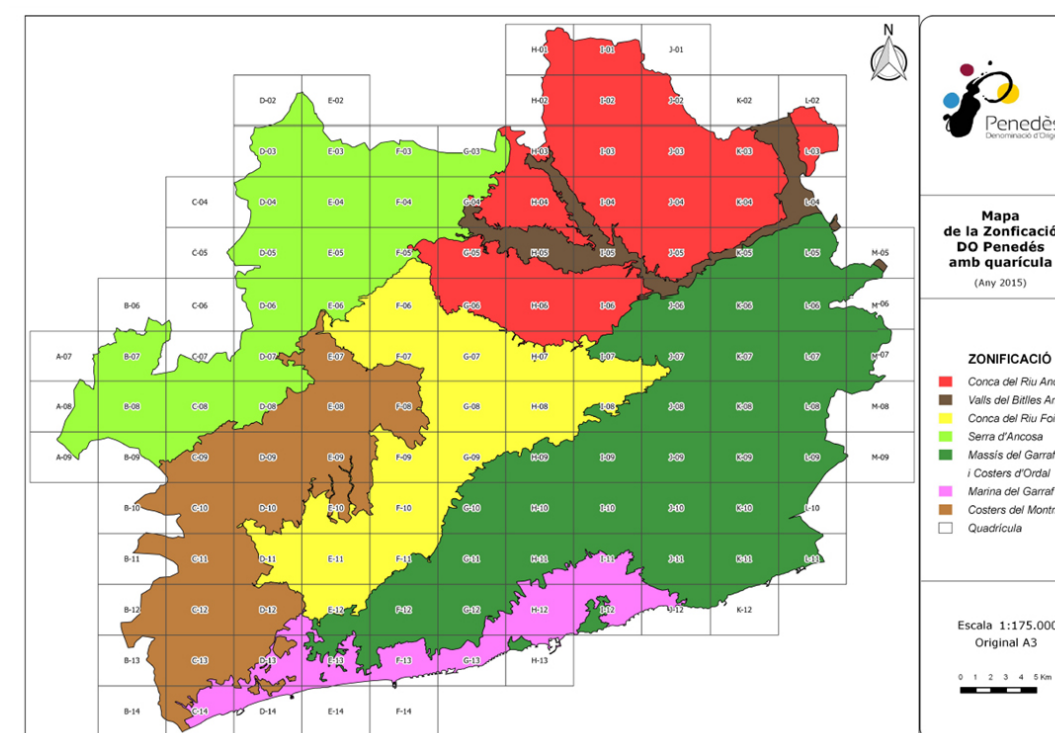
usos antròpics en aquest període. La vinya, fins i tot, ha augmentat en superfície (994 ha el 1999 a 1.074 ha el 2.009) però ha baixat en explotacions (147 el 1999 a 107 el 2009).

Cal tenir en compte també que bona part de les vinyes estan incorporades a Denominacions d'Origen; en el cas del Garraf, bona part a la Denominació d'Origen Penedès, tot i que també n'hi ha a la Denominació d'Origen Catalunya.

El 8 d'abril de 2015, el plenari de la denominació d'origen Penedès, va aprovar per unanimitat el mapa de subzones que nodrirà de contingut els vins de cada subzona pel seu sòl i clima.

Les vinyes i vins de la comarca del Garraf se situen a dues subzones: Massís del Garraf i Costers de l'Ordal i Marina del Garraf.

Figura nº11. Subzones de la DO Penedès amb les dues subzones (rosa i verd fosc) que apareixen a la comarca del Garraf

Font: pàgina web DO Penedès

A redós de la valorització del vi com a producte i de les possibilitats de serveis afegits com l'enoturisme, han sorgit iniciatives interessants com La Carretera del Vi (www.lacarreteradelvi.com). La Carretera del Vi és una proposta enoturística amb un alt valor històric i cultural, que permet als amants del vi descobrir l'antic traçat que unia les vinyes del Penedès amb les platges del Garraf, mitjançant les carreteres BP2121, C-15 i C-15B. La Carretera del Vi és la primera Wine Road de tot l'estat, una iniciativa privada i conjunta dels 12 cellers del traçat, amb el suport dels 7 municipis (Sant Martí Sarroca, Pacs del Penedès, Vilafranca del Penedès, Sant Miquel d'Olèrdola, Canyelles, Sant Pere de Ribes i Sitges), que s'uneixen per impulsar aquesta innovadora proposta i recuperar la històrica via comercial que ja utilitzaven els romans per fer arribar els vins del Penedès a tot el món. A part,

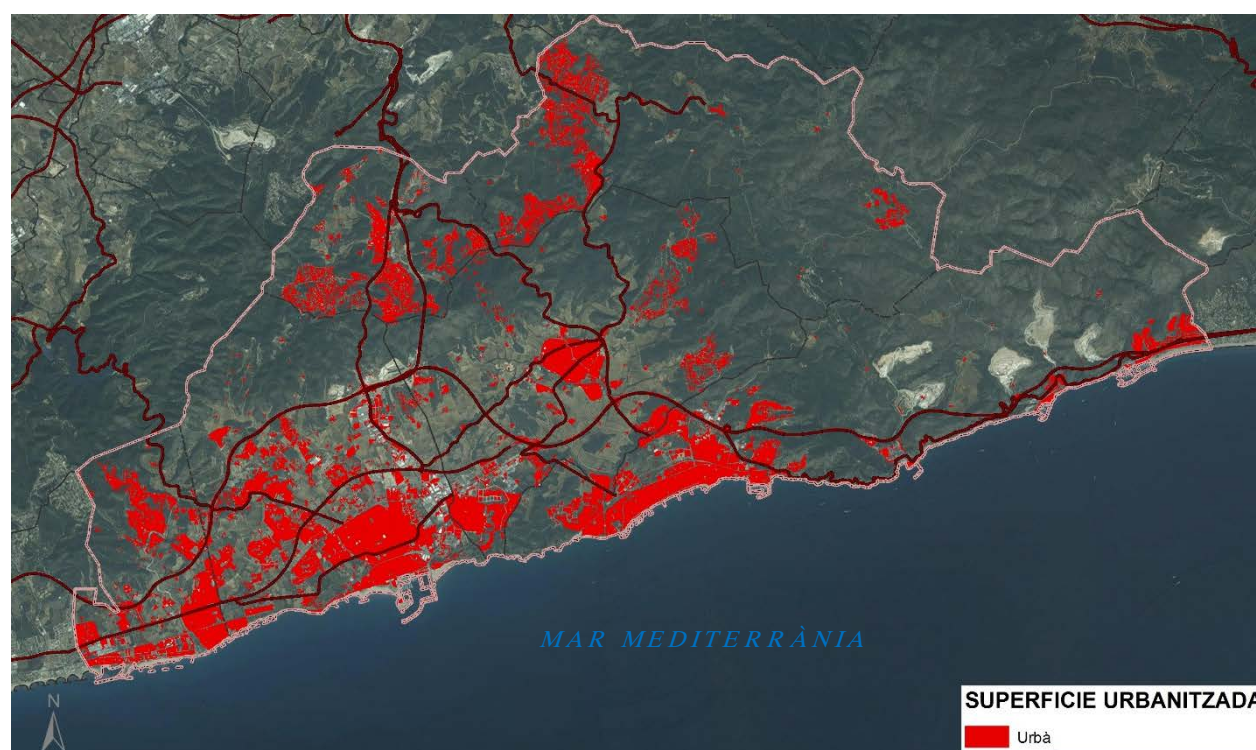
existeixen altres cellers en altres municipis del Garraf amb una forta convicció i iniciatives de lligat d'un producte de qualitat amb un paisatge vitivinícola atractiu.

La vegetació agrícola té una important significació paisatgística. En primer lloc, per la identificació cultural i històrica de la comarca com una àrea mediterrània d'origen agrícola i vitivinícola. En segon lloc, perquè els canvis estacionals cromàtics i textura de la vinya, els conreus herbacis, les hortes i els ametllers o arbres acompanyants de fileres i camins són significatius, en contrast amb la relativa estaticitat visual de la vegetació natural de la comarca.

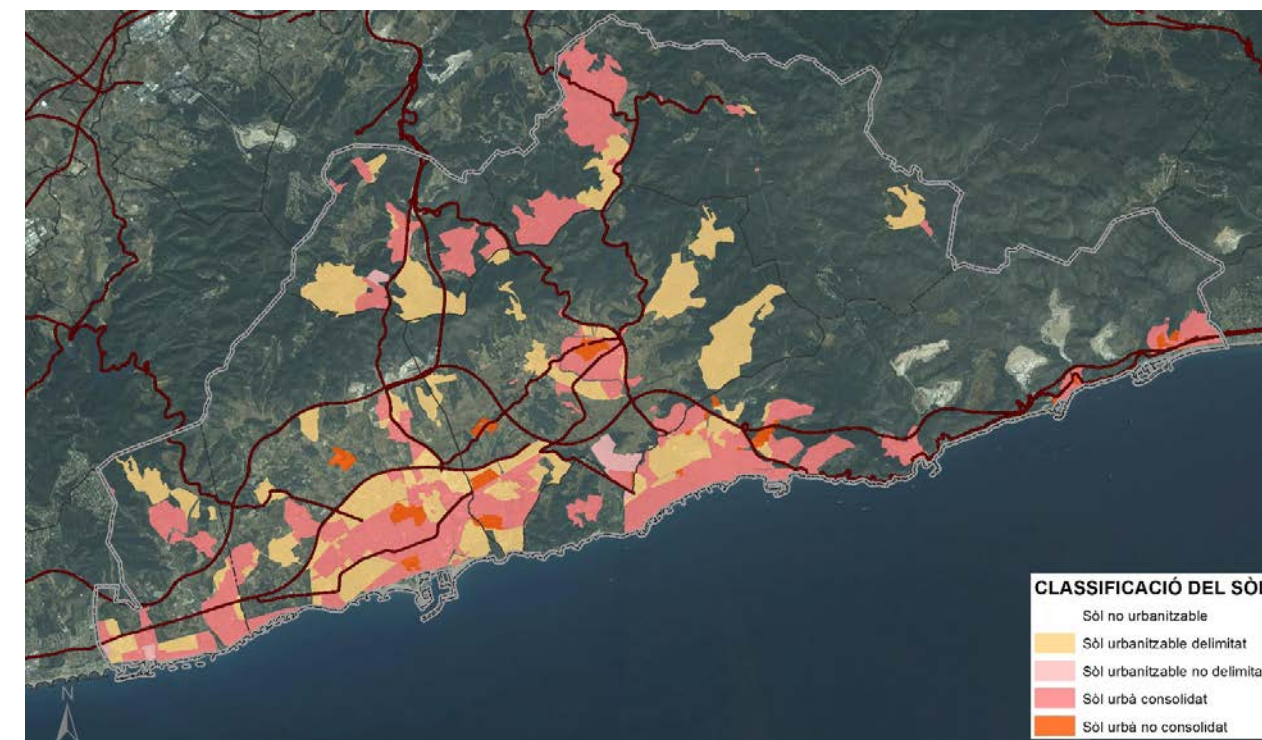
ÚS URBÀ: SUPERFÍCIE ANTROPITZADA

Figura nº12. Superfície urbanitzada a la comarca del Garraf

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa de cobertes de sòl de Catalunya v4 (2009).

Figura nº13. Classificació del sòl a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa urbanístic de Catalunya.

La comarca del Garraf, originàriament, es componia de tres nuclis urbans situats al litoral o molt a prop d'ell (Cubelles, la Geltrú i Sitges) i tres nuclis urbans situats a l'interior (Canyelles, Sant Pere de Ribes i Olivella).

VILANOVA I LA GELTRÚ

Superfície: 33,50 km²

Vilanova i la Geltrú és la capital de la comarca del Garraf, situada a mig camí de les principals àrees metropolitanes (40 km de Barcelona i 45 de Tarragona), amb una extensió total de 33,5 km² i una població de 65.972 habitants, segons la revisió de padró municipal a 1 de gener de 2016. És una ciutat amb una llarga i densa història. Al segle XII es formà el lloc de Vilanova de Cubelles, que va ser esmentat per primera vegada el 1232 i que va obtenir la Carta Poble del rei Jaume I l'any 1274 formant part del terme del castell de Cubelles.

L'any 1368, la vila nova es va unir al nucli de la Geltrú. Posteriorment, el rei Pere III va concedir als prohoms de Vilanova de Cubelles el permís per construir un conjunt de muralles que defensés la població, amb les seves respectives torres i valls. El 1610 Vilanova i Cubelles se separen municipalment i, més tard, el 1759 s'obre la carretera a Vilafranca del Penedès, fet que converteix a Vilanova en una important plaça comercial especialment del vi, alhora que insinua una tímida

industrialització, amb diverses fàbriques d'aiguardent, esperit, sabó o botes. Ja el 1833 es funda la primera fàbrica de teixits moguda pel vapor i diverses empreses metal·lúrgiques. La crisi de la fil·loxera va impulsar la industrialització; el 1881 s'inaugurà la línia de ferrocarril i el 1902 s'hi instal·là la fàbrica Pirelli.

Vilanova, que antigament quedava prop de la costa però no arribava a tocar-la, va unir-se al barri de Mar, gràcies a l'expansió urbanística de la població. Popularment, Vilanova està formada pel barri de Mar, l'antiga Vilanova de Cubelles i la Geltrú, a banda i banda del torrent de la Pastera, l'actual carrer de la Unió. La llarga Rambla de Vilanova és l'eix principal de la localitat i la via del ferrocarril la travessa perpendicularment. D'altra banda, el passeig Marítim té a llevant l'ermita de Sant Cristòfol i a ponent Sant Gervasi, el xalet del Nin, les ruïnes d'Adarró, que formaven part d'un poblat iberorromà.

Actualment la ciutat manté una certa activitat agrícola, una flota pesquera de les més importants de Catalunya i cal afegir al sector industrial el ràpid desenvolupament del sector terciari i de serveis.

Destaquen també el Museu Biblioteca Víctor Balaguer, amb una important col·lecció d'art català i del romanticisme, el Museu del Mar, el Museu de Curiositats Marineres, el Museu del Ferrocarril, el Museu Romàntic (can Papiol) i el Centre d'Interpretació del Romanticisme de can Cabanyes.

SITGES

Superfície: 40 km²

Les primeres referències a Sitges i a les seves terres apareixen en pergamins i documentació dels arxius datats en el s. X, època en la qual el comtat de Barcelona s'anà expandint cap al sud. L'any 990 ja apareix esmentat el lloc dit les Sitges.

Va ser en aquella època, quan encara devien ser visibles les sitges del temps dels ibers i els romans, que es va donar nom a l'indret. Al bell mig de la muntanyeta vora mar on ja hi havia hagut un nucli de població iber i romà s'edificà un castell, al qual tot seguit se li anaren

afegint les cases i l'església que donaren inici a l'actual població de Sitges.

En la primera meitat del s. XI ja apareixen esmentats els castells de Sitges, Miralpeix i Campdàsens, i en el s. XII el monestir de Garraf, territoris que en els segles XIV i XV s'anaren vinculant a la Pia

Almoina de la Seu de Barcelona, que esdevingué senyora feudal de la Vila i dels territoris que tots junts conformen l'actual terme municipal de Sitges.

A l'època medieval, Sitges ja destacava per ser l'única població arran de mar entre Barcelona i Tarragona i per estar envoltada de muralles. Els seus habitants es dedicaven, a banda dels cultius de subsistència a la producció vinícola i al comerç marítim per la mediterrània.

Els vins de Sitges, molt primerencament dedicats al mercat internacional, van tenir nomenada: tant els vins blancs i negres com sobretot el moscatell i la malvasia.

A partir del s. XVI, superant les pestes que tant havien afectat el país, així com les guerres i la pirateria, Sitges va ser de les primeres poblacions a tenir una economia ja primordialment de mercat, basada en l'exportació de vins al nord d'Europa.

Sitges comptava amb un estol de vaixells dedicats al comerç que ocupaven pràcticament la meitat de la seva població. En aquella època la creixent força de la vila topava amb les limitacions que imposava a la municipalitat el seu baró feudal.

Els successius plets entre una i altra part, la pressió social i l'evolució històrica van anar ampliant mica en mica les competències municipals, que no es consolidaren fins a la dissolució del règim senyorial a principis del s. XIX.

En la segona meitat del s. XVIII Sitges s'obrí al mercat americà i hi exportà els seus vins, fins a arribar a dedicar al cultiu de la vinya -mercès a la construcció de marges de pedra- pràcticament la totalitat de la terra susceptible de ser cultivada.

S'establí un important corrent d'emigració cap a Amèrica i bona part dels vaixells es dedicaren al comerç a aquell continent. Foren molts els sitgetans que establiren comerços i empreses sobretot a Cuba i Puerto Rico. La construcció del ferrocarril en 1881 va significar una important millora de la comunicació terrestre però també la total i definitiva desaparició de la flota local, ja que la comunicació amb Amèrica es concentrà en grans vaixells que sortien del Port de Barcelona.

Malgrat la sagnia demogràfica de l'emigració, Sitges mantingué la població al voltant dels 3.500 habitants, i el retorn dels *americanos* amb els capitals obtinguts amb els seus establiments comercials comportà un creixement de les indústries del país que a Sitges es dedicaren al tèxtil i a les sabates, ram que tingué especial importància fins als anys 60 del s. XX

A la fi del s. XIX Sitges ofería un nucli urbà que s'anava embellint amb les cases dels *americanos*, un entorn de vinyes i una platja que formava un paisatge que va atraure els pintors de l'anomenada escola Luminista. Aquest nucli d'artistes, paisatge, l'activitat de les entitats socials i dels seus teatres foren l'entorn que acollí amb els braços oberts a Santiago Rossinyol, fet que el decidí a construir-hi el seu Cau Ferrat i a organitzar-hi les Festes Modernistes. Amb l'impuls dels banys de mar i de les segones residències Sitges va iniciar amb empena el camí del sector turístic.

Els atractius de Sitges ja eren coneguts arreu. El creixement urbanístic es manifestà amb l'aparició en 1918 de la ciutat-jardí de Terramar, i en la segona meitat del s. XX el turisme de masses, la generalització dels automòbils i la millora de les comunicacions amb Barcelona a través de l'autopista van fer que les urbanitzacions s'estenguessin per tot el seu terme.

Sitges, que actualment arriba als 27.000 habitants, té una forta dinàmica econòmica, cultural i associativa i -tot i els reptes plantejats per la globalització- treballa per a mantenir el nom de la vila a l'alçada del seu llegat històric, la seva personalitat pròpia i defensar el patrimoni cultural i natural.

Apart de la vila, el municipi de Sitges comprèn altres nuclis de població, com Garraf, les Botigues de Sitges i Vallcarca, a més d'un bon nombre d'urbanitzacions. El poble de Garraf correspon a un antic poble de pescadors que va esdevenir un lloc d'estiu de Barcelona, en el qual, el 1902, s'hi va construir un port per poder transportar la pedra provinent de la Falconera cap a les obres del port de la Ciutat Comtal. Del passat medieval de la població en resten els vestigis del castell, dalt d'un tossal, i una torre de defensa datada del segle XV. Aquesta torre i una casa annexa van ser convertides per l'arquitecte Francesc Berenguer, deixeble d'Antoni Gaudí, en el Cellar de Garraf, propietat del primer comte de Güell.

A l'antiga quadra de Campdàsens hi havia un castell documentat al segle XI actualment desaparegut. A Ca l'Amell de la Muntanya es conserva una torre de defensa medieval de planta rodona, i a la masia de can Planes, una de planta quadrada.

A ponent del nucli de Sitges hi ha la cala de Vallcarca i la fàbrica de ciment que va ser l'origen de la colònia fabril de Vallcarca, construïda a principis del segle XX.

També destaca l'antic castell i quadra de Miralpeix, a tocar del municipi de Sant Pere de Ribes, lloc esmentat des del segle XI, i del qual queden les ruïnes de l'antiga torre o castell. La casa de Miralpeix té una torre defensiva de planta quadrada i atalussada.

CANYELLES

Superfície: 13 km²

La primera notícia històrica data del 18 de febrer de l'any 992. Hi ha un document al Cartulari del Monestir de sant Cugat del Vallès (I, p.234, nº277) on els marmessors del jutge Teudisele lliuraven un *alou* i la vila de Villa Lupos (Viladellops), a la Marca del Penedès, meitat per meitat als monestirs de Sant Cugat del Vallès i Sant Pere de Puel·les, a Barcelona. Aquests *alou* i vila estaven dins del terme d'Olèrdola i Olivella i llindaven amb el *Castrum Olivella* a l'est, a migjorn amb el fitó de *Canyelles* (Canellas, segons el text), a l'oest amb el torrent de la Roca

dels Corbs i al nord limitarien amb la Penya del Papiol. Al segle XIII trobem nobles de Canyelles a la cort catalana: Vidal de Canyelles fou bisbe d'Osca i conseller del rei Jaume I. Bertran de Canyelles lluità a les ordres de Jaume I a la conquesta de València i serví la corona fins al regnat de Jaume II. Al segle XV, concretament al 17 de desembre de 1478 es parla explícitament del Castell de Canyelles. Segons l'arxiver reial i escrivà del rei Pere Miquel Carbonell, el rei Joan II anà a caçar a la zona del Penedès i hagué de fer estada al Castell de Canyelles per refer-se d'una malaltia que acabaria més tard amb la seva vida.

El poble de Canyelles és presidit per les restes enlairades del castell de Canyelles i l'església parroquial de Santa Magdalena. Es tracta d'una estampa amb significació artística, ja que ha estat evocada per diversos pintors paisatgistes, entre els quals Joaquim Mir. El castell manté les restes d'una torre de planta circular i un fragment de muralla amb cinc merlets.

A banda de la vila de Canyelles, el terme comprèn els antics veïnats de les Masies de Dalt i de les Masies de Baix, l'agregat de Llacunalba – el qual es diu que va ser el primer nucli poblat del terme – i nombroses urbanitzacions.

CUBELLES

Superfície: 13,5 km²

La vila de Cubelles, formada per uns quants carrers empedrats, és al voltant de l'església parroquial de Santa Maria de Cubelles, que té molt a veure amb la formació del poble; el nucli, situat a l'esquerra del Foix, va créixer a redós del castell i de l'església. El temple, d'estil barroc dels segles XVII i XVIII, és de planta rectangular, amb tres naus dividides en trams. El que hi sobresurt, sobretot, és l'alt campanar, que data de 1765. El casal dels marquesos d'Alfarràs es va bastir el 1675 sobre les restes del castell de Cubelles. També hi destaquen al nucli la capella de Sant Antoni de Pàdua, i can

Travé. Fora del poble destaquen dos nuclis rurals: Gallifa, una antiga quadra situada en un tossal a la riba esquerra del Foix, i Rocacrespa, a la dreta, formada per unes quantes cases i una petita ermita bastida al segle XVII. També, en el lloc anomenat Sant Pere de Cubelles, situat vora el cap de Sant Pere, hi havia un antic priorat canonical, actualment desaparegut.

El terme té diverses urbanitzacions importants, com el mas Trader, el Corral d'en Cona, la Costa de Cunit o el Mas d'en Pedró, i s'ha estès urbanísticament al costat dret del Foix, ocupant per usos turístics la façana litoral en un entorn marcat també per la presència de la Central Tèrmica, actualment en desús, i una fita paisatgística de referència.

OLIVELLA

Superfície: 38,76 km²

El nucli antic d'Olivella està emplaçat dalt d'un turó i presidit pel que queda de l'antic castell (el castellvell) i per l'església vella, de factura romànica tardana. Sobre les restes del castell nou, al poble, s'edificà una altra església, dedicada a Sant Pere i Sant Feliu, construïda al segle XV i refeta al segle XVII.

Escampats per tot el municipi se situen alguns masos de força interès històric i arquitectònic, així com l'antic poble abandonat de Jafre, dins el qual es troben, en un estat ruïnós, la casa del baró

de Jafre, la dels masovers, la del rector i l'església de Santa Maria de Jafre. Destaca també un antic palau d'indians, aïllat, emplaçat al cor del massís del Garraf, actualment habitat per una comunitat de religió budista.

Actualment, el terme comprèn diversos urbanitzacions com can Surià, les Colines, el Mas Mestre, el Mas Milà, el Morsell i la plana Novella

SANT PERE DE RIBES

Superfície: 40,79 km²

El municipi de Sant Pere de Ribes, tret d'una petita franja costanera, és un municipi d'interior. Formen part del terme els pobles de Ribes i Les Roquetes, el nucli de Puigmoltó, i les masies medievals de la Vilanoveta i les Torres, als quals cal afegir diverses urbanitzacions, com Pineda Parc, el Mirador de Sitges, Valls Altes, can Puig, les Amèriques i d'altres. A la urbanització de Vallpineda s'hi emplaça l'edifici "El Castell", obra de l'arquitecte Ricard Bofill.

El nucli antic del municipi, Sota-ribes, aturonat, anà creixent a redós del castell de Ribes, també conegut com a castell de Bell-lloc. Aquest edifici d'origen sarraí figura esmentat documentalment per

primer cop al segle X, en la carta de poblament de l'any 990. Just al costat d'aquesta fortalesa medieval hi ha l'església vella – que en fou església parroquial fins al 1910 – bastida entre els anys 1664 i 1773 sobre una capella romànica anterior documentada des del 1154, que té entre els seus atractius el retaule barroc de Sant Pere, a l'interior, i el portal conegut com de les Ànimes, d'estètica renaixentista. Una altra edificació d'interès de Sota-ribes és l'ermita de Sant Pau, documentada el 1485 i construïda sobre les ruïnes d'una vil·la romana, amb l'edifici més recent datant de 1804. L'actual església parroquial fou bastida entre els anys 1902 i 1910 segons l'estil neogòtic, amb certs elements decoratius de caràcter colonial, que palesen la importància que tingueren al municipi els anomenats *americanos*, vilatans enriquits a terres d'ultramar, reflectits en nombroses cases dels carrers Major i Pi.

El poble de Les Roquetes presenta un important contrast amb Sota-ribes, ja que té tota l'aparença d'un barri treballador i gran part de les edificacions en són de construcció recent, com l'església de Santa Eulàlia, beneïda el 1975. Les Roquetes és un nucli proper a Vilanova i la Geltrú, i la seva població va créixer espectacularment arran de les allaus immigratòries de les dècades de 1960 i de 1970, com en el cas del nucli de Vilanoveta.

LES URBANITZACIONS

Durant la segona meitat del segle XX, al Garraf s'ha produït un fenomen urbanístic nou, que és la proliferació d'urbanitzacions. Aquestes ocupen una gran superfície de la comarca i han estat motiu de preocupació de totes les administracions per les problemàtiques de gestió que se n'han derivat. En aquest sentit, recentment, el Consell Comarcal del Garraf va encarregar un **Estudi sobre la problemàtica residencial de les urbanitzacions de baixa densitat a la comarca del Garraf** (desembre 2016).

S'entén per "urbanització" aquell desenvolupament urbanístic que ha crescut més enllà del nucli urbà; que ha estat concebut en el seu origen amb un ús exclusivament residencial, tot i que pot haver-hi un local o un equipament social; ha estat construït en general sense planejament i per un únic propietari o promotor. Aquests desenvolupaments es defineixen per tenir habitatges unifamiliars aïllats; en molts casos dispersos pel territori i allunyats del nucli d'equipaments, el que comporta per als seus habitants un desplaçament obligat en cotxe privat. En definitiva, són nuclis que actualment tenen manca de proximitat, diversitat i vitalitat i on la vida quotidiana de la gent es veu dificultada per la falta d'equipaments, serveis, comerç i transport públic.

La Llei d'urbanitzacions 3/2009, del 10 de març, de regularització i millora d'urbanitzacions amb dèficits urbanístics, es va aprovar amb l'objectiu d'establir les mesures i els instruments necessaris per a fer possible la regularització de les urbanitzacions que presenten dèficits de serveis i d'urbanització. La llei defineix urbanització com l'àmbit de sòl on s'ha iniciat un procés de transformació amb l'objectiu d'implantar-hi una àrea o zona residencial de baixa densitat, però només actua en aquelles que tenen mancances urbanístiques i queden descrites de la següent forma:

Article 3. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei s'aplica a les urbanitzacions que compleixen les condicions següents:

- Estar integrades majoritàriament per edificacions aïllades destinades a habitatges unifamiliars.
- Estar mancades, totalment o parcialment, d'obres d'urbanització o de dotació dels serveis urbanístics que estableix l'article 27 del text refós de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret legislatiu 1/2005, del 26 de juliol, o tenir aquestes obres i aquests serveis en un estat manifestament precari, que no permeti donar un servei adequat a l'àmbit.

- c) Disposar d'obres d'urbanització que no hagin estat objecte de recepció per l'ajuntament.
d) Haver-se implantat en el territori entre l'entrada en vigor de la Llei del sòl i ordenació urbana del 12 de maig de 1956 i l'entrada en vigor de la Llei 9/1981, del 18 de novembre, de protecció de la legalitat urbanística. A aquests efectes, s'entén per implantació el procés principal de transformació física i parcel·lació del sòl amb l'objectiu de crear un àmbit residencial.

La definició que fa la llei no engloba totes les urbanitzacions que són objecte d'aquest estudi, per tant l'estudi va definir uns criteris per descriure les àrees urbanitzades que entren a l'estudi:

- Que el seu ús sigui residencial i la tipologia majoritària la unifamiliar aïllada
- Que s'hagin desenvolupat a partir d'urbanitzacions sorgides després del 1956
- Que es trobin aïllades del nucli urbà o que, tot i estar actualment en contacte, no s'hagin integrat totalment al nucli de població i a la seva trama urbana

D'acord amb les dades del Padró d'habitants, **20.568 persones** de la comarca viuen en urbanitzacions reconegudes com a tal pels municipis, que representa el 13,7% de la població total. La majoria de població d'Olivella i Canyelles viu en urbanitzacions; Olivella amb el 91% i Canyelles amb el 72% de la població vivint a urbanitzacions. Els hi segueix Sitges amb el 22% de població i Cubelles (12%) i Sant Pere de Ribes (11%). A Vilanova s'estima que només el 3,5% viu a les urbanitzacions d'estudi.

La superfície total de tots els municipis de la comarca és de 18.520 hectàrees. Amb la informació que hem recollit la superfície que correspon a les urbanitzacions és de 1.997 hectàrees, és a dir, que com a mínim el 10,79% del territori de la comarca són urbanitzacions. En el següent quadre es resumeixen les principals dades sobre la superfície (ha), el número de parcel·les i la densitat (hab/ha) de les urbanitzacions comparades amb el municipi del qual depenen.

Taula nº3. Dades principals de les urbanitzacions a la comarca del Garraf

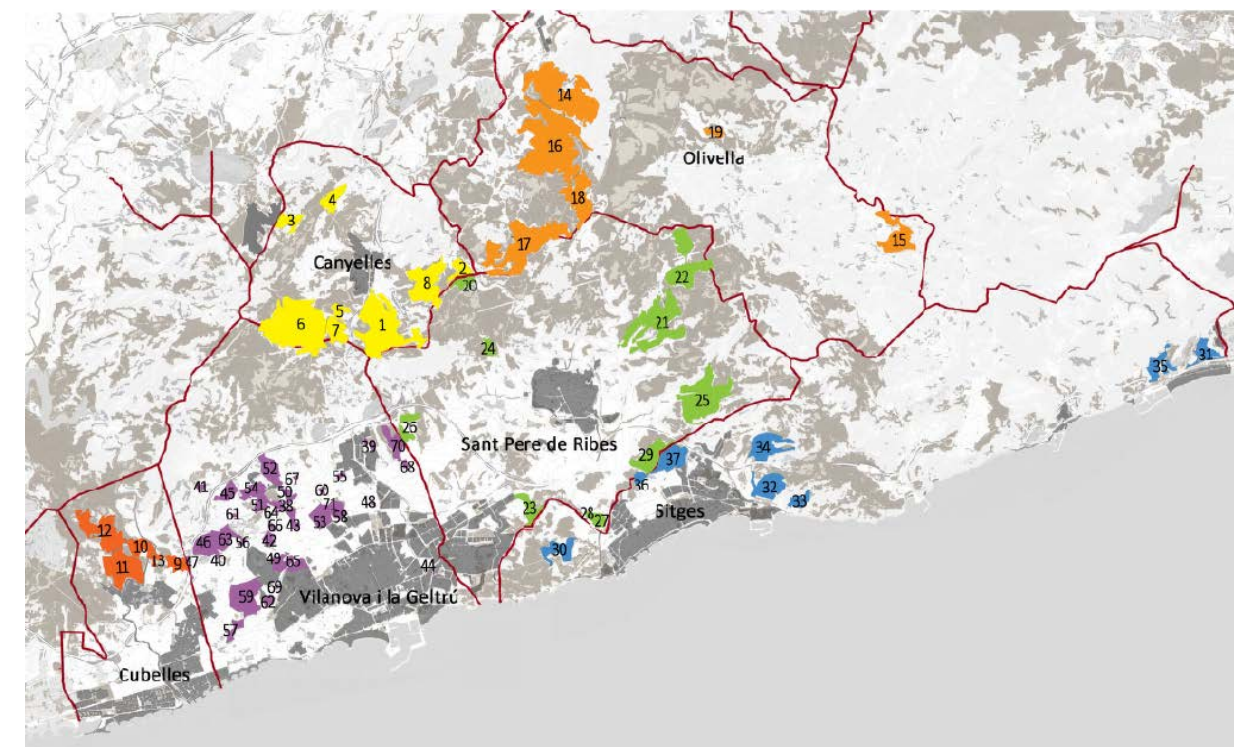
	Superfície (ha)	% total del municipi	Nombre de parcel·les	Densitat hab/ha	Població
Urbanitzacions Canyelles	415,32	29,25%	3717	7,71	3.202
Municipi	1420	100%		3,13	4.439
Urbanitzacions Cubelles	136,39	10,10%	408	13,13	1.791
Municipi	1350	100%		11,16	15.066
Urbanitzacions Olivella	492,99	12,71%	3435	6,75	3.328
Municipi	3880	100%		0,94	3.642
Urbanitzacions Sant Pere de Ribes	457,24	11,21%	1647	7,37	3.370
Municipi	4080	100%		7,80	31.819
Urbanitzacions Sitges	256,33	5,84%	372	25,70	6.587
Municipi	4390	100%		6,67	29.268
Urbanitzacions Vilanova i la Geltrú	239,54	7,05%	1984	9,56	2.290
Municipi	3400	100%		19,27	65.534
Urbanitzacions	1997,81	10,79%	21142	10,30	20.568
TOTAL COMARCA DEL GARRAF	18.520	100%		8,09	149.768

Font: Elaboració pròpia amb diverses dades

Font: Estudi sobre la problemàtica residencial de les urbanitzacions de baixa densitat a la comarca del Garraf (desembre 2016). Consell Comarcal del Garraf i Diputació de Barcelona - àrea de territori i sostenibilitat.

Tot i que el 40,85% de les urbanitzacions de la comarca del Garraf estan en sòl no urbanitzable només ocupen 131,63 ha, que representen el 6,58% del total de les urbanitzacions. Les que ocupen més superfície són les que estan en règim de sòl urbà i representen el 61,53% de la població que viu en urbanitzacions. La resta de població viu entre sòl urbanitzable i sòl no urbanitzable, un 38,47%.

Figura n°14. Urbanitzacions de la comarca del Garraf.

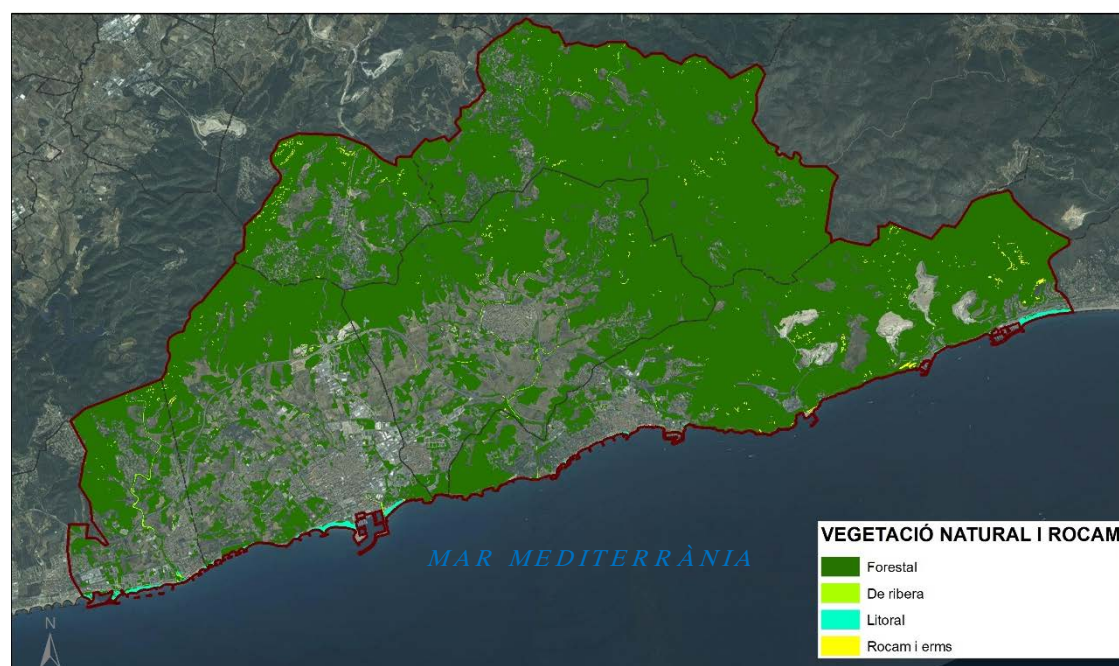

Font: Estudi sobre la problemàtica residencial de les urbanitzacions de baixa densitat a la comarca del Garraf (desembre 2016). Consell Comarcal del Garraf i Diputació de Barcelona - àrea de territori i sostenibilitat.

n.º	nom urbanització	amb dèficit urbanístic segons la Generalitat	Règim del sòl	Informació general				Persones que hi viuen								
				Superfície (ha)	% total del municipi	Nombre de parcel·les	Densitat hab/ha	Població	%	Dones	Homes	% Dones	% Homes			
1	Urbanitzacions Canyelles	X	Sòl urbà	CALIFÒRNIA/ NOU CANYELLES	126,64	8,92%	1028	11,69	1480	33%	719	761	49%	51%		
2				CAN ROCA/ LES AMÈRIQUES	20,57	1,45%	-	9,33	192	4%	91	101	48%	52%		
3				DALTMAR	11,75	0,83%	75	6,13	72	2%	36	36	50%	50%		
4				LA COGULLADA	25,13	1,77%	158	3,90	98	2%	49	49	50%	50%		
5				LA SELVA DE LES MERAVELLES	31,64	2,23%	422	-	-	-	-	-	-	-		
6				LES PALMERES	118,36	8,34%	2034	0,61	1019	23%	515	504	51%	49%		
7				MUNTANYA MAR (en procés de desclassificació)	11,09	0,78%	-	-	-	-	-	-	-	-		
8				VORA-SITGES	70,14	4,94%	-	4,06	341	8%	158	183	46%	54%		
TOTAL				415,32	29,25%	3717	7,71	3.202	72%	1.568	1.634	49%	51%			
Urbanitzacions Canyelles Nudi				1.237	28%	598	639	48%	52%							
Municipi				1.420	100%	3,13		4.439	100%	2.166	2.273	49%	51%			
9	Urbanitzacions Cubelles	X	Sòl urbanitzable delimitat	EL CORRAL D'EN TORT	9,89	0,73%	55	7,28	72	0,50%	37	35	51%	49%		
10				LES ESTORERES	20,58	1,52%	291	6,27	129	0,90%	65	64	50%	50%		
11				MAS TRADER I	49,68	3,68%	-	21,16	1.051	7%	510	541	49%	51%		
12				MAS TRADER II	51,66	3,83%	-	10,43	539	3,60%	259	280	48%	52%		
13				RICREU	4,58	0,34%	62	-	-	-	-	-	-	-		
TOTAL				136,39	10,10%	408	13,13	1.791	12%	871	920	49%	51%			
Urbanitzacions Cubelles Altres				5.482	36%	2.688	2.794	49%	51%							
Disseminats				221	1%	95	126	43%	57%							
Nudi				7.572	50%	3.740	3.832	49%	51%							
Municipi				1350	100%	11,16		15.066	100%	3.740	3.832	49%	51%			
14	Urbanitzacions Olivella	X	Sòl urbà	CAN SURIÀ	100,26	2,56%	815	-	-	-	-	-	-			
15				LA PLANA NOVELLA	56,53	1,46%	307	-	-	-	-	-	-			
16				LAS COLINAS	175,41	4,52%	1233	-	-	-	-	-	-			
17				MAS MESTRE	102,50	2,64%	596	-	-	-	-	-	-			
18				MAS MILÀ	58,29	1,50%	436	-	-	-	-	-	-			
19				ZONA RESIDENCIAL D'OLIVELLA	48	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
TOTAL				492,99	12,71%	3435	6,75	3.328	91%	1.569	1.759	47%	53%			
Urbanitzacions Olivella Disseminats				289	8%	128	161	44%	56%							
Nudi				25	1%	12	13	48%	52%							
Municipi				3880	100%	0,94		3.642	100%	1.709	1.933	47%	53%			
20	Urbanitzacions Sant Pere de Ribes	X	Sòl urbanitzable delimitat	CAN GIRABALS	13,76	0,34%	-	-	-	-	-	-	-			
21				CAN LLOSES - CAN MARCER	107,15	2,63%	732	3,61	387	1%	197	190	51%	49%		
22				CAN PERE DE LA PLANA	51,03	1,25%	6,23	318	1%	152	166	48%	52%			
23				ELS CARDS	24,25	0,59%	11,67	283	1%	133	150	47%	53%			
24				ELS VINYALS	16,06	0,39%	800	5,05	94	0,30%	44	50	47%	53%		
25				MAS ALBA	185,52	4,55%	1,82	338	1%	153	185	45%	55%			
26				MAS PARÈS I LA TORRE DEL VEGUER	16,67	0,41%	115	3,24	54	0,10%	30	24	56%	44%		
27				MINIVILLES	2,32	0,06%	12,07	28	0,10%	12	16	43%	57%			
28				ROCAMAR	10,32	0,25%	43,99	454	1%	212	242	47%	53%			
29				VALLPINEDA	30,16	0,74%	46,88	1.414	4%	644	770	46%	54%			
TOTAL				457,24	11,21%	1647	7,37	3.370	11%	1.577	1.793	47%	53%			
Urbanitzacions Sant Pere de Ribes Altres				15.088	47%	7.464	7.627	49%	51%							
Disseminats				199	1%	89	110	45%	55%							
Nudi				13.162	41%	6.728	6.434	51%	49%							
Municipi				4080	100%	7,80		31.819	100%	15.855	15.964	50%	50%			
30	Urbanitzacions Sitges	X	Sòl urbà	CAN GIRONA	33,60	0,77%	2,68	90	0%	-	-	-	-			
31				GARRAF-2 (BOTIGUES DE SITGES)	33,35	0,76%	11,12	371	1%	-	-	-	-			
32				LLEVANTINA	34,09	0,78%	32,85	1.120	4%	-	-	-	-			
33				MONTGAVINA	52,37	1,19%	99	21,39	1.120	4%	-	-	-			
34				QUINT MAR	38,73	0,88%	23,34	904	3%	-	-	-	-			
35				RAT PENAT (BOTIGUES DE SITGES)	30,43	0,69%	75,29	2.291	8%	-	-	-	-			
36				SANTA BÀRBARA	5,65	0,13%	40,35	228	1%	-	-	-	-			
37				VALLPINEDA	28,11	0,64%	273	16,47	463	2%	-	-	-			
TOTAL						256,33	5,84%	372	25,70	6.587	23%	22.681	77%	29.268	100%	
Urbanitzacions Vilanova i la Geltrú Nudi + Altres						-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Municipi				4390	100%	6,67		29.268	100%	-	-	-				
38	Vilanova i la Geltrú	X	Sòl no urbanitzable	BASSA DE CREIXELL	2,46	0,07%	37	-	-	-	-	-				
39				CAMÍ CORRAL DE CARRO	-	-	27	-	-	-	-	-				
40				CAMÍ MAS PALAU	-	-	9	-	-	-	-					
41				CARRERADA A LA TALAIA	3,8	0,11%	20	-	-	-	-					
42				CARRERERA LA PLANA	5,19	0,15%	128	-	-	-	-					
43				CASALOT D'EN CREIXELL	2,46	0,07%	61	-	-	-	-					
44				COLÒNIA SANT RAFAEL	-	-	-	-	-	-						
45				CORRAL DEL ROC I MAS RICARD	14,27	0,42%	202	-	-	-	-					
46				CORRAL D'EN MILÀ I EL PI TORRAT	13,14	0,39%	94	-	-	-	-					
47				CORRAL D'EN TORT	1,88	0,06%	7	-	-	-	-					
48				DAVANT DEL GRIFFI	0,49	0,01%	16	-	-	-	-					
49				EL FRITG	8,90	0,26%	100	-	-	-	-					
50				EL MAS D'EN PUIG	4,86	0,14%	74	-	-	-	-					
51				EL MAS GROS	4,44	0,13%	57	-	-	-	-					
52				EL MAS TAPET	24,50	0,72%	174	-	-	-	-					
53				EL MAS XICARRÒ	17,91	0,53%	196	-	-	-	-					
54				EL PAS DEL BOU	15,71	0,40%	148	-	-	-	-					

VEGETACIÓ NATURAL

Figura nº15. Distribució de la vegetació natural a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa de cobertes de sòl de Catalunya v4 (2009).

La vegetació forestal de la comarca del Garraf és essencialment perennifòlia i esclerofil·la, dominada per la vegetació subarbutiva (brolles) i arbustiva (màquies i garrigues) i sovint amb un dens estrat arbore de pi blanc (*Pinus halepensis*). El fet que l'agricultura, en el moment d'esplendor de la vinya, ocupés bona part de les àrees muntanyoses, així com la natura calcària (i per tant amb molt poca disponibilitat d'aigua) i els repetits incendis forestals, han fet que bona part de la vegetació sigui actualment poc madura i en un estat relativament juvenil. Segons el mapa d'usos del sòl, la vegetació natural ocupa 12.170,75 ha de la comarca (el 65,72%), de la qual pràcticament el 50% és arbrada i el 50% arbustiva.

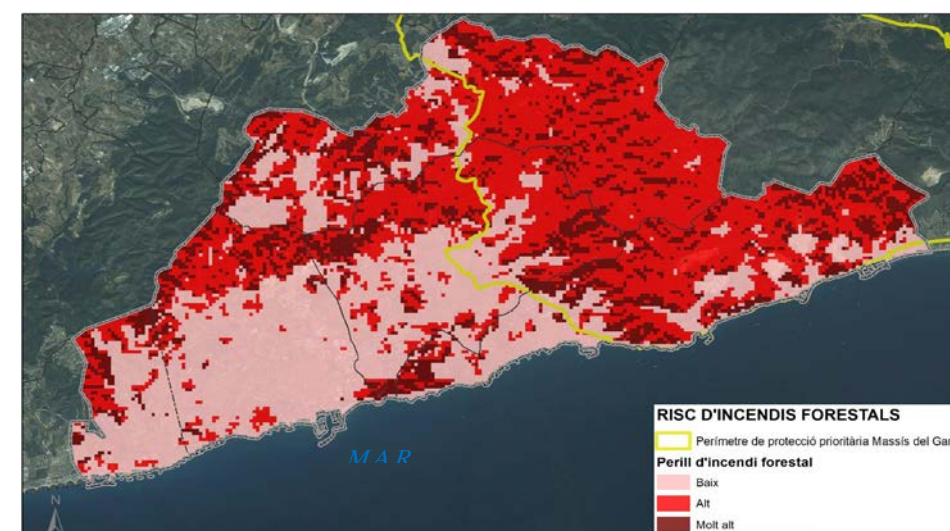
Des del punt de vista paisatgístic, el color verd relativament apagat, i brillant en moments de brotació primaveral o després de pluges al final d'estiu, i molt homogeni, té una gran transcendència i significació, per contrast amb els colors grisos o clars de les roques calcàries. També en alguns moments, pot haver presència de coloracions relacionades amb la floració d'algunes espècies de la brolla; és important la floració del bruc d'hivern (*Erica multiflora*) que pot proporcionar coloracions rosades a principis de tardor a costers i rocams.

Altres tipus de vegetació forestal tenen també presència a la comarca, lògicament, però la seva significació paisatgística és molt menor. Hi ha vegetació de caràcter caducifoli als fons de torrents i valls fluvials, marcant puntualment amb coloracions tardorenques la xarxa hidrogràfica.

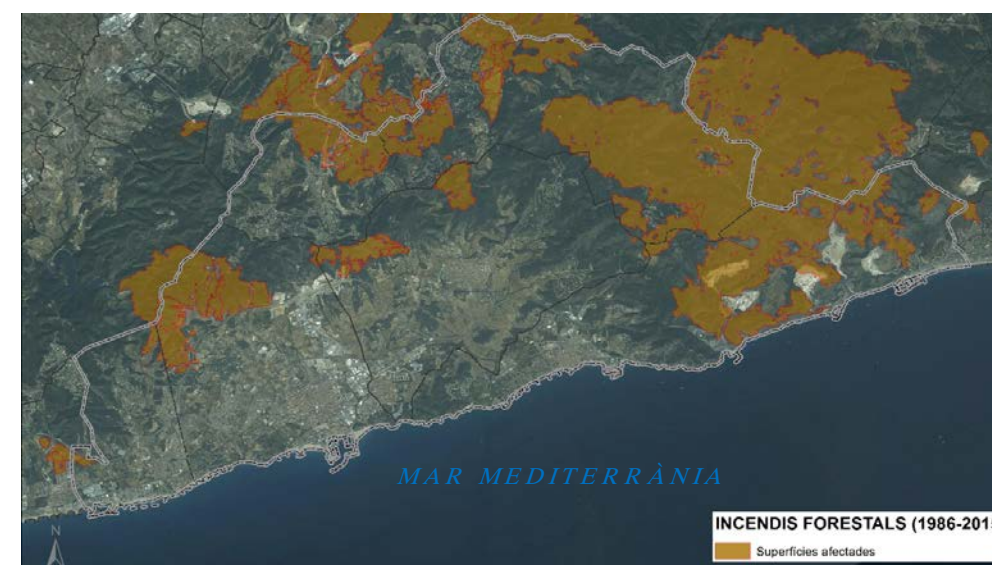
Fotos. La màquia amb estrat arbore de pins blancs domina el paisatge vegetal del Garraf

Figura nº16. Risc d'incendis forestals a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Figura nº17. Superfícies afectades per incendis forestals ocorreguts entre 1986 i 2015.

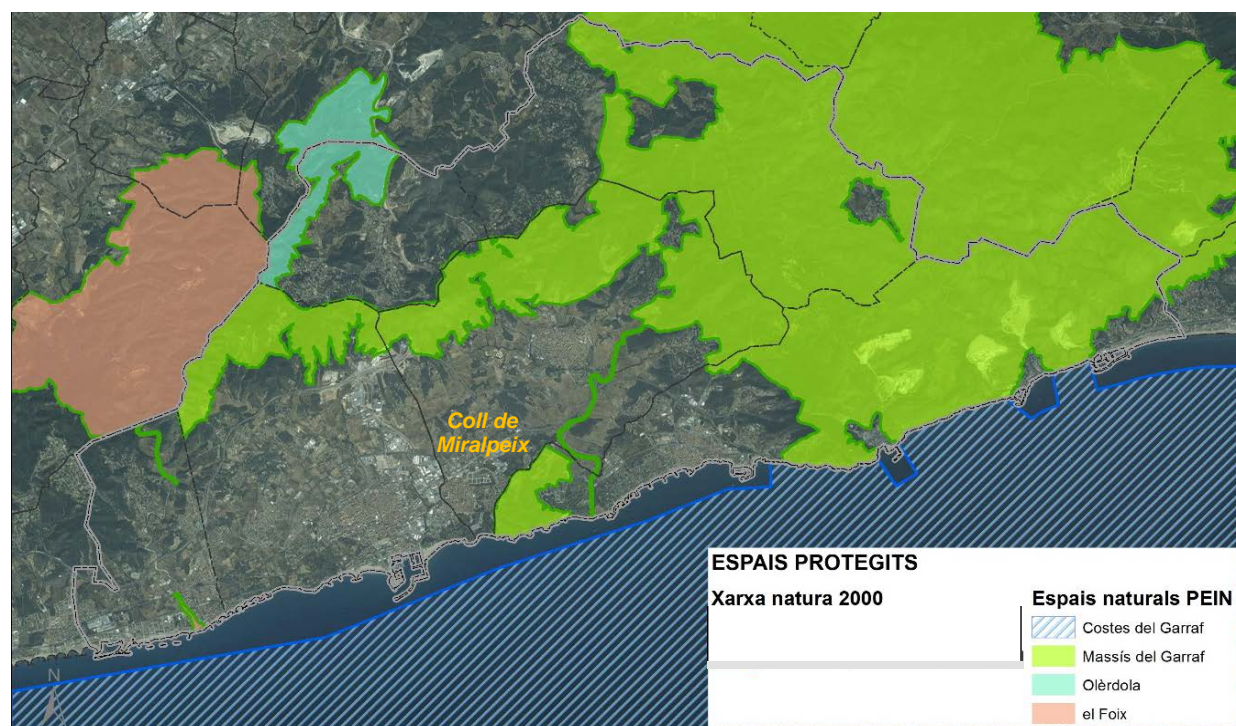

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Com es pot observar, una superfície molt significativa de la vegetació forestal ha estat afectada pels incendis en els darrers 30 anys i això té encara significació visual. Fins un total de 4.289,36 hectàrees han estat cremades des del 1986, el que suposa pràcticament el 40% de la totalitat de la superfície forestal de la comarca.

2.4 ELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

Figura nº18. Espais protegits a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament de Territori i Sostenibilitat.

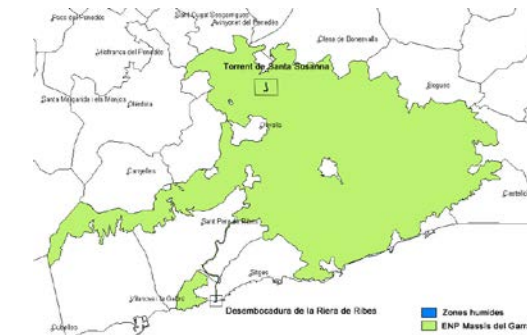
Una superfície molt significativa de la comarca del Garraf està protegida sota alguna figura derivada de la Llei d'Espais Naturals de Catalunya o de la Xarxa Natura 2000 europea.

Taula nº4. Característiques dels espais naturals protegits existents a la comarca

NOM ESPAI	Tipus espai	superfície terrestre	superfície marina	Sup. Total PEIN	Superfície a la comarca	ZEPA-ZEC	NOM_xn2000	SUP XN 2000
Costes del Garraf	Marí	0	26473,78	26473,78		ES5110020	Costes del Garraf	26473,78
Massís del Garraf	Terrestre	14764,11	0	14764,11	8.022,50	ES5110013	Serres del Litoral central	25068,70
Olèrdola	Terrestre	606,69	0	606,69	329,50	ES5110013	Serres del Litoral central	25068,70
Foix, el	Terrestre	2286,78	0	2286,78	23,37	ES5110013	Serres del Litoral central	25068,70

Taula nº5. Superfície de l'espai Massís del Garraf als municipis de la comarca del Garraf

Garraf	8.022,50	ha	54,34	%
Sitges	3.108,03	ha	21,05	%
Olivella	2.593,11	ha	17,56	%
Sant Pere de Ribes	1.708,83	ha	11,57	%
Vilanova i la Geltrú	603,97	ha	4,09	%
Canyelles	8,56	ha	0,06	%

Taula nº6. Superfície de l'espai d'Olèrdola als municipis de la comarca del Garraf

Garraf	329,50	ha	54,31	%
Canyelles	329,50	ha	54,31	%

Taula nº7. Superfície de l'espai el Foix als municipis de la comarca del Garraf

Garraf	23,37	ha	1,02	%
Cubelles	23,37	ha	1,02	%

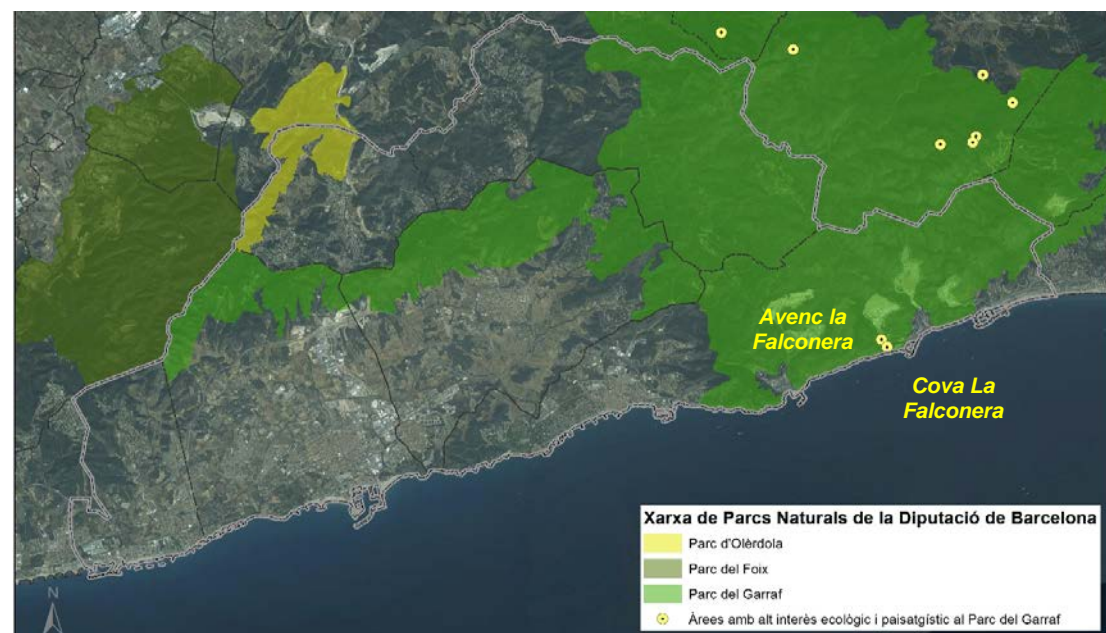

Aquests espais tenen, a més, òrgans de gestió específics, ja sigui per part de la Diputació de Barcelona (formant part de la Xarxa de parcs naturals) ja sigui propis, com el Consorci dels Colls i Miralpeix, que no només gestiona l'espai així definit sinó que es dedica a promoure la gestió integrada del litoral de la comarca.

Els espais la gestió amb figures de gestió de la Diputació de Barcelona tenen elements de planificació i ordenació propis. Quant al Parc del Garraf, el Pla especial d'ordenació fou aprovat per resolució del Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de 24 de maig i 16 de desembre de 1986 i publicat en el DOGC número 805 de 18 de febrer de 1987. El Pla especial d'ordenació fou modificat per acord de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona de 22 de novembre de 1995 i publicat al DOGC número 2.157 de 22 de gener de 1996, i per acord de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona de 19 de novembre de 2001 i publicat en el DOGC núm. 3.592 del 11 de març de 2002.

El Pla especial de protecció de medi físic i del paisatge de l'espai natural d'Olèrdola va ser aprovat en data d'11 de novembre de 1992 (DOGC núm. 1.672 de 20 de novembre de 1992). Va ser modificat en data de 2 de desembre de 1997 DOGC núm. 2.562 de 22 de gener de 1998.

Figura nº19. Xarxa de parcs naturals de la Diputació de Barcelona a la comarca del Garraf.

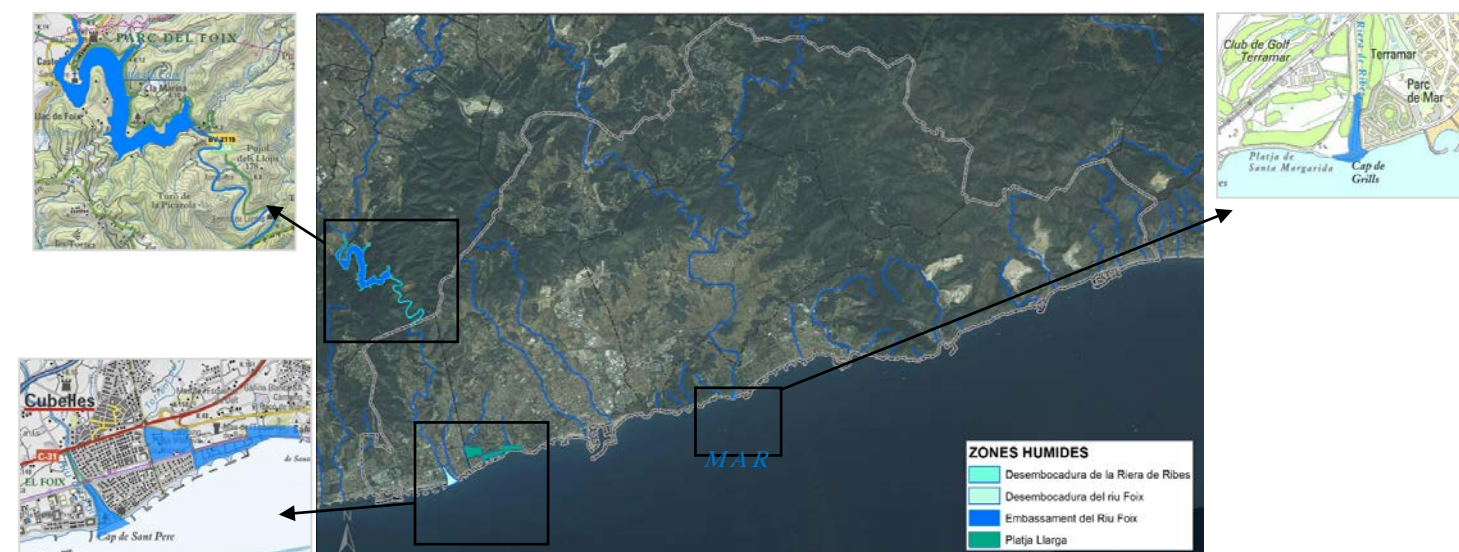
Font: elaboració pròpia amb dades de la cartografia dels plans especials de la Xarxa de parcs naturals de la Diputació de Barcelona.

L'any 2006 es va crear el Consorci Colls i Miralpeix – Costa del Garraf com organisme públic (format pels Ajuntaments de Cubelles, Sant Pere de Ribes, Sitges i Vilanova i la Geltrú, el Consell Comarcal del Garraf i la Generalitat de Catalunya a través dels Departaments d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, i de Territori i Sostenibilitat) amb l'objectiu de gestionar d'una manera sostenible els àmbits costaner, marí i terrestre de la comarca del Garraf, afavorint la connectivitat biològica d'aquests espais amb el Parc del Garraf i el Parc del Foix. L'any 2007 es va dotar de l'informe Proposta d'Ordenació i Gestió de l'Ús Turístic dels Colls i Miralpeix i dels productes de Turisme i Lleure associats al Patrimoni Natural. El mateix 2007 es va redactar el Pla d'Actuacions de Gestió Integrada de les zones costaneres del Garraf (Colls i Miralpeix), i el 2014 l'Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial de la Diputació de Barcelona ha redactat l'Informe Tècnic Colls i Miralpeix: Diagnosi dels Espais Lliures, que inclou un complet pla d'acció.

Sobre l'espai marí Costes del Garraf, val a dir que el 2010, l'entitat sense ànim de lucre Fundació Natura va poder iniciar el fondeig de 24 estructures de formigó tipus geoda que constitueixen el Parc d'Escullers Artificials del Garraf en una àrea que es localitza entre la Punta de les Anquines i la Punta de les Coves, davant la platja de Terramar, al terme municipal de Sitges. Tota aquesta àrea és així mateix una important àrea d'observació de cetacis marins, entre ells el rorqual comú, una balena de la qual es tenen molt poques dades a la Mediterrània.

Apart dels espais naturals anteriorment citats, existeixen tres zones humides delimitades a la comarca del Garraf: la desembocadura de la riera de Ribes (Sitges), la desembocadura del riu Foix (Cubelles) i la Platja Llarga de Vilanova i la Geltrú.

Figura nº20. Zones humides a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament de Territori i Sostenibilitat.

A les zones humides litorals de la comarca s'hi ha destinat nombrosos esforços de planificació i recuperació. El Pla d'actuacions de gestió integrada de les zones costaneres del Garraf va ser aprovat inicialment pel Consell Rector del Consorci dels Colls i Miralpeix el 8 de novembre de 2007. El Pla defineix les següents 8 línies d'actuació:

- Línia d'acció 1. Recuperació i restauració dels espais naturals
- Línia d'acció 2. Millora de la connectivitat ecològica entre els sistemes naturals
- Línia d'acció 3. Ordenació i regulació de l'ús públic. Millora de l'accessibilitat
- Línia d'acció 4. Disminució del risc d'incendi forestal.
- Línia d'acció 5. Creació d'un Sistema d'Informació Geogràfica del Consorci
- Línia d'acció 6. Protecció i millora de l'ecosistema marí del Garraf
- Línia d'acció 7. Combatre l'erosió costanera i els efectes del canvi climàtic
- Línia d'acció 8. Reducció de les emissions de diòxid de carboni

L'espai territorial de la platja Llarga està sotmès a un Pla Especial de Restauració i Protecció constituït pels espais que l'execució del P.E.R.I. Platja Llarga destina al domini públic excepte alguns trams de vialitat. Tant la voluntat del Pla Especial de Restauració i Protecció com a zona humida i sorral costaner el sector Platja Llarga de Vilanova i la Geltrú aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona en sessió 19 de maig de 2004, com un projecte elaborat pels serveis tècnics de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú pretenen garantir la conservació d'aquest espai. Al mateix temps, a la desembocadura del Foix, l'Ajuntament de Cubelles amb ajut de la Generalitat de Catalunya han executat actuacions de restauració, regulació de l'ús públic i senyalització.

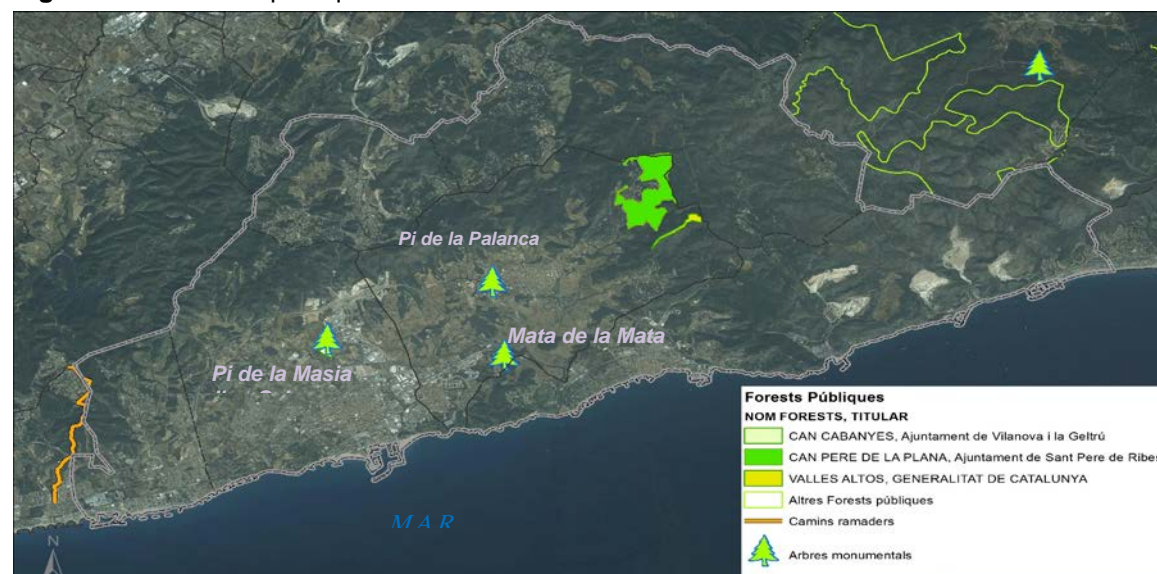

Fotos. Respectivament, sector de la platja Llarga de Vilanova i la Geltrú i desembocadura del riu Foix a Cubelles

Val a dir que, fora dels espais naturals amb protecció, les administracions locals han treballat en el **projecte d'anella verda o blau verda**, que, si s'afegeix la part marina, és intentar aconseguir una gestió coordinada i conjunta no només dels espais protegits, sinó també d'aquells espais d'interès natural, agrícola, paisatgístic, connector. No hi ha projecte desenvolupat, per exemple, apareixen els espais de la Plana del Garraf que no tenen protecció natural però que tenen un alt valor i actualment no es gestionen amb aquesta visió de conjunt.

Per altra banda, cal remarcar la molt baixa superfície de forests públiques existents a la comarca, on domina la propietat privada.

Figura nº21. Forests públiques i arbres monumentals a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament de Territori i Sostenibilitat.

2.5 EL PATRIMONI CULTURAL

La comarca del Garraf, a causa de la seva ubicació i la seva orografia complexa (amb zones de coves, balmes i refugis aptes per les cultures paleolítiques) però també turons defensius i zones de plana fèrtils on ubicar pobles i viles, té un ric patrimoni arqueològic.

Al massís del Garraf es coneix molt bé com era el poblament durant el Paleolític mitjà, moment en el qual van habitar els neandertals (*Homo neanderthalensis*). Aquesta espècie del gènere *Homo* va viure a Europa i part d'Àsia entre els 250-230 ka i els 40 ka, tot i que en alguns indrets, com al sud de la Península Ibèrica, no es varen extingir fins als 28 ka. Tot i que les restes humanes atribuïdes als neandertals són escasses a Catalunya, en el cas del Garraf, la cova del Gegant, al terme de Sitges (en la seva línia litoral) ha proporcionat un dels pocs fòssils d'aquesta espècie, corresponent a una mandíbula.

A Olivella destaquen els llocs d'enterrament de la Cova del Tramper i la Cova Xarro. A Sant Pere de Ribes, lligats també a enterraments, destaquen les Coves de Roca Rubí, les Tirenques, els Forats de Sant Bori, la cova Negra i l'Avenc del mas de Mossèn Alba, així com el petit taller de sílex de la Balma el Coster. També cal destacar la Cova del Duc i els Covarrons a Sitges i la necròpoli neolítica de la Masia Nova i la tomba neolítica de Solicrup a Vilanova i la Geltrú.

D'època ibèrica, la cova del Corral de les Piques (Olivella)⁵, associada a finalitats ramaderes, i el Molinot Puig Molí, també a Olivella. A Sant Pere de Ribes el jaciment ibèric d'Allò en Rosell. A Sitges, els de Puig d'en Boronat i Coll Blanc. El pas de la cultura romana també ha deixat importants restes, com la vila del Vinyet (a Sitges) i la d'Adarró (a Vilanova i la Geltrú). De fet, alguns jaciments tenen una continuïtat des de l'època preibèrica fins a la romana⁶, com els jaciments arqueològics de ca l'Amell, que va tenir continuïtat des del període ibèric final fins a l'època baiximperial romana (segles II aC-V dC), i de Campdàsens, els materials superficials del qual indiquen l'existència d'un assentament de llarga durada amb una cronologia des dels inicis de l'època ibèrica fins a l'etapa inicial de l'època altimperial romana (segles VI aC-I dC).

D'època medieval romanen nombroses restes de castells i fortificacions; si bé a la comarca no existeix cap element de grans dimensions ni esplendor, sí que hi ha nombroses fortificacions menors (per exemple torres de guaita i masos fortificats) lligats a la vigilància envers les incursions des del mar. A Sant Pere de Ribes destaquen el castell de Ribes, però també la Torre del Clot dels Frares, la Torre de la Serra i la Torre del Veguer. A Sitges, a més de les muralles, destaca les restes de l'antic castell de Garraf, i

⁵ MIRET, Magí (2008). Dos nous testimonis d'ocupació humana al massís del Garraf en època ibèrica: el puig d'en Pacurri (Sant Pere de Ribes) i la cova del Corral de les Piques (Olivella). A: V Trobada d'Estudiosos del Garraf p. 157-165 Diputació de Barcelona 2008

⁶ MIRET, Magí (2003). El poblament d'època ibèrica i romana a la plana de Campdàsens (Sitges) IV Trobada d'Estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona

després nombroses torres: del Mas Miralpeix, de Garraf, de can Planes, de Campdàsens i de ca n'Amell. A Olivella destaquen les restes de l'antic castell medieval. A Canyelles, domina encara la població les restes molt transformades del castell de Canyelles, com al poble de Cubelles, les restes transformades (convertides en casalot/palau), del castell. A Vilanova i la Geltrú, a més de les restes del castell de Geltrú, hi ha moltíssimes torres: d'Enveja, d'en Valls, d'en Plats i Oller, d'en Garraf, de Salicrup, de Ribes Roges i de la Immortalitat. També d'època medieval destaca la necròpolis d'el Vilar, a Sant Pere de Ribes i la Cofurna de Sitges.

També d'època medieval romanen les restes d'algunes esglésies. Destaquen les restes de l'església romànica d'Olivella, actualment molt malmeses.

Als segles XVII i XVIII es van construir algunes ermites interessants a la comarca; per exemple l'ermita de la Trinitat, de Sitges, de tradició dels santuaris marians de la costa catalana.

El relat cultural, turístic i patrimonial de la comarca del Garraf ha estat tradicionalment vinculat a la seva evolució històrica. Són les activitats econòmiques relacionades amb el camp i el mar les que van iniciar la història econòmica de la comarca, lligada al comerç i a la producció de la vinya, que va expandir-se especialment al segle XIX.

Moltes masies, amb gran esplendor crescut a l'època d'expansió de la vinya però amb orígens medievals, romanen encara a les zones de muntanya del territori. A Olivella, destaquen can Grau, el Maset de Dalt, Corral Nou, Mas Vendrell, mas Llorenç, can Morgell, La Fassina, can Marcet i can Ramonet. A Sitges el mas Quadrell, can Maiol, les Basses, Casa Vella, can Planes, can Lluçà, Campdàsens, ca l'Amell de la Muntanya. A Vilanova i la Geltrú, el mas de l'Artís.

De l'època de l'expansió de la vinya tenim nombrosíssims exemples lligats a la cultura de la pedra seca. Bona part dels elements relacionats, que majoritàriament a la comarca són barraques de vinya o pedra seca, poden ser consultades a la web wikipedra, gestionada per l'[Observatori del Paisatge de Catalunya](#), que recull més de 13.000 barraques de pedra seca de pràcticament tot el país. Més de 185 col·laboradors han participat en l'elaboració del catàleg digital al llarg de cinc anys de feina. El web inclou elements de 38 de les 42

comarques catalanes i també alguns de la Catalunya Nord.

Val a dir que, apart del recollit a Wikipedra, existeixen diversos treballs i catalogacions locals. Per exemple, l'Ajuntament de Sitges va presentar el 2003 el llibre Barraques de pedra seca de Sitges i del Garraf. Els autors de l'obra són Ramon Artigas, Andreu Camps i Josep Pascual. També el terme de Sant Pere de Ribes disposa d'estudis específics⁷ que en catalogava fins a una seixantena.

El patrimoni arquitectònic i el patrimoni cultural comarcal – en el sentit ampli de la paraula - han anat associats a aquest desenvolupament del comerç del vi i productes similars ja que es va produir a mig segle XIX un important desenvolupament urbà de les viles del Garraf amb importants edificis i

⁷ MIRET, Magí i RIU-BARRERA, Eduard (1995). Les barraques de vinya de pedra seca de Sant Pere de Ribes. A: Miscel·lània Penedesenca (1995)

equipaments públics on s'hi aprecia la petjada dels *americanos* o *indianos*: palauets, masies, cases pairals... La personalitat d'aquesta comarca prové encara d'aquest moment i d'aquesta aventura col·lectiva. Se'n conserven nombrosos testimonis, fruit de l'època d'esplendor econòmic, els més destacables l'arquitectura, el conreu de la vinya, el ferrocarril. Per altra banda, gràcies a la riquesa del moment l'expressió artística es va manifestar de manera abundant. Museus, edificis, cases d'època que han configurat un espai

comú de primer ordre per un tractament cultural i turístic: neoclassicisme/romanticisme, noucentisme i modernisme.

Els conjunts de masies de la comarca, tant les de muntanya anteriorment citades com les nombrosíssimes de la plana, i fins i tot conjunts molt peculiars com la Plana Novella, estranya colònia agrària i falansteri utopista del segle XIX que actualment és un monestir budista, estan recollits en els diversos Plans Especials i/o catàlegs de masies o cases rurals dels diferents municipis. Per exemple, el Catàleg de Construccions en Sòl No Urbanitzable de Canyelles (POUM, 2016) en llista 19.

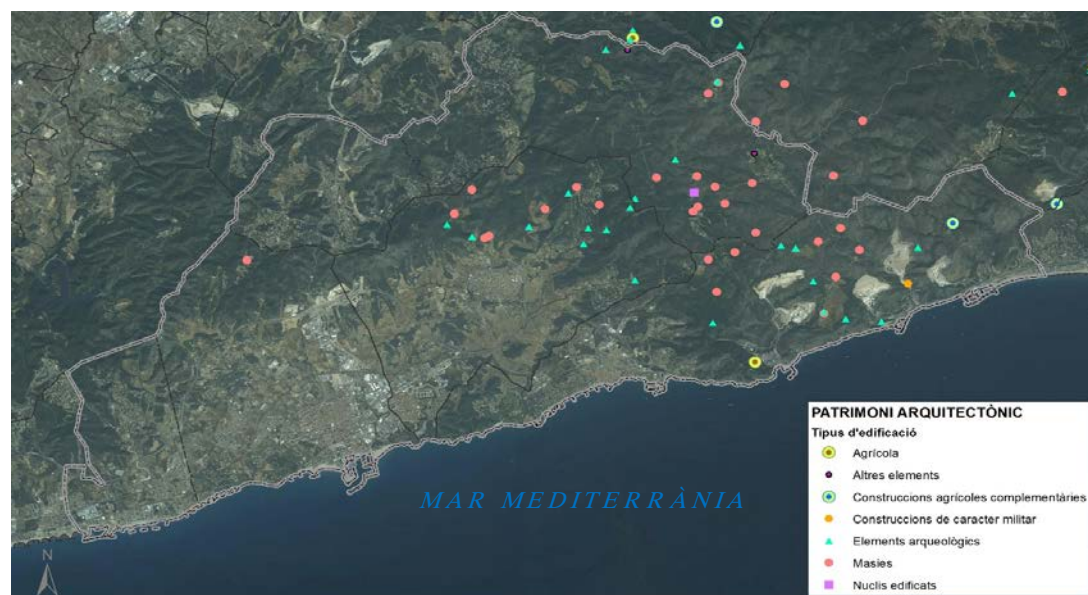

També la línia litoral costanera ha deixat tipologies de patrimonis lligats a aquesta ubicació: des de les ja citades fortificacions de guaita per guarir el territori d'atacs des del mar, fins a fars i elements com els búnquers de la Guerra Civil.

Val a dir, per últim, que la Diputació de Barcelona ha redactat diversos Inventaris del Patrimoni Cultural de diversos municipis de la comarca. El de Sitges inclou 816 elements del patrimoni immoble, moble, immaterial i natural. El de Canyelles incorpora 98 fitxes entre patrimoni immoble, patrimoni moble, patrimoni documental, patrimoni natural i immaterial. El de Sant Pere de Ribes incorpora 476 elements, dels quals 356 corresponen al patrimoni immoble, 43 al patrimoni moble, 26 al patrimoni documental, 42 al patrimoni immaterial i 29 al patrimoni material.

Si bé resulta impossible cartografiar la totalitat dels elements culturals coneguts i inventariats, val la pena, per exemple, reproduir aquells principals d'alguns dels espais menys urbanitzats, com és el cas de les muntanyes del Garraf. Aquesta és la figura corresponent a aquest territori derivada de les bases de la Diputació de Barcelona.

Figura 20. Patrimoni arquitectònic al Parc del Garraf.

Font: DIBA

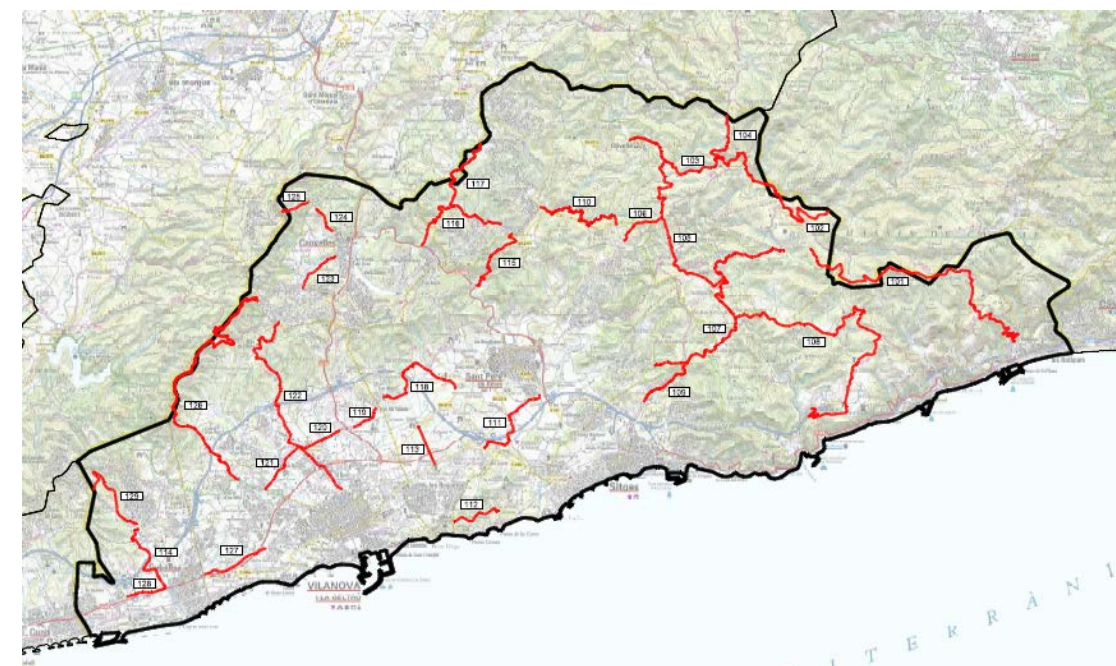
2.6 ELS CAMINS

En una comarca de forta tradició agrària i comercial, que a més comunicava la planta interior del Penedès amb la línia costanera, i amb nombroses masies escampades pels territoris, la xarxa de camins tradicionals tenia una gran importància i, tot i les importants transformacions del territori, han perdurat algunes mostres interessants que les administracions i les institucions estan intentant posar en valor.

Per una banda, cal destacar els **camins ramaders**. Pel Garraf passava un dels principals camins ramaders del país: camí de la Cerdanya a la Marina Penedesenca, o camí de la Muntanya a Mar, apart d'altres camins ramaders i ramals secundaris. Per altra banda, els **senders** definits que han aprofitat la xarxa de camins. Al Garraf en destaquen de gran recorregut: GR-92 (amb les variants GR-92-3 i GR-92-4), Costa Catalana i GR-5, Sitges – Canet. I de petit recorregut: PR-C37, Sender d'Olivella i PR-C143, Sender de Sant Pere de Ribes.

El Consell Comarcal del Garraf i la Diputació de Barcelona, especialment al Parc del Garraf, ha treballat intensament en posar en valor els camins, mitjançant la senyalització (complementada amb itineraris i senyalització de caire local) que permet seguir itineraris i camins locals. Existeixen, a més, inventaris dels camins de la comarca; per exemple, l'equip d'en Xavier Campillo va realitzar el 2003 l'Inventari de Camins de la comarca del Garraf, que va inventariar 309 vials o camins amb una longitud de 476,79 km (92,45 km dels quals es té constància que corresponien a camins ramaders). També, el 2010, la Diputació de Barcelona va encarregar el Pla de Camins d'Interès Territorial de la comarca del Garraf, que inventariava els trams de camins que s'observen a la figura següent i en pressupostava nombroses intervencions de millora.

Figura nº21 . Camins considerats al Pla de Camins d'Interès Territorial de la comarca del Garraf

Font: Pla de Camins d'Interès Territorial de la comarca del Garraf

En aquest sentit, s'han produït també nombrosos intents per recuperar la funcionalitat de la servitud del pas al llarg de la costa, mitjançant iniciatives com la recuperació del Camí de Ronda o el Camí Pedalable de la Costa del Garraf (amb el tram Cubelles - Vilanova i la Geltrú aconseguit) que s'han trobat amb les dificultats plantejades pel pas d'infraestructures lineals per la línia costanera, que han tallat la continuïtat dels camins antics.

2.7 ACTIVITATS HUMANES AMB FORTA SIGNIFICACIÓ PAISATGÍSTICA

Existeixen a la comarca nombroses activitats humanes amb forta transcendència en el paisatge. A continuació es descriuran de manera sinòptica i sintètica:

INFRASTRUCTURES DE COMUNICACIÓ

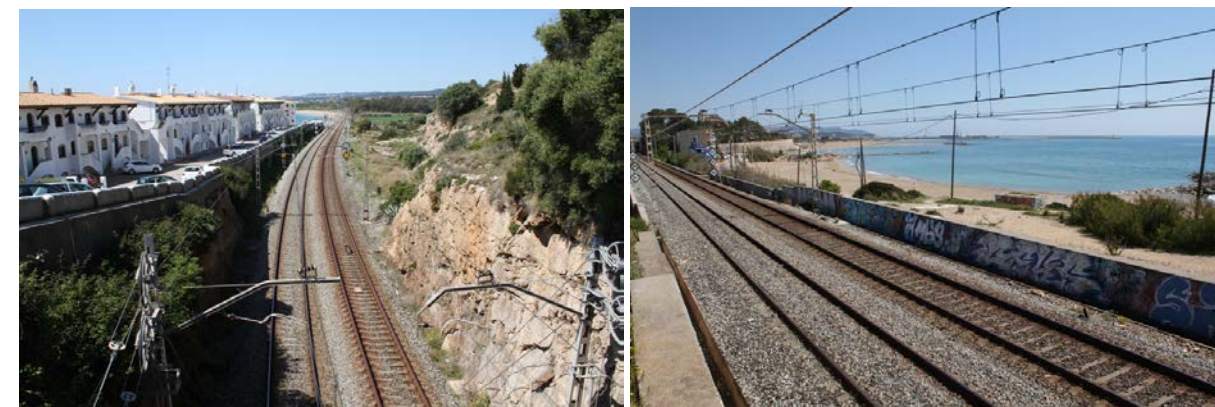
Figura nº22. Localització d'altres infraestructures a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa de cobertes de sòl de Catalunya v4 (2009).

La ubicació al litoral de la comarca del Garraf, i a més en un nus turístic de primer ordre que va iniciar el seu desenvolupament lligat a la ciutat de Barcelona, ha fet que nombroses vies de comunicació s'hi hagin construït al llarg dels temps.

Per una banda, destaca la via del ferrocarril Barcelona-València, que passa molt propera a la línia de costa – i per tant generant en alguns casos barreres difícils de salvar – en alguns trams de la comarca, creant trinxeres i túnels.

Fotos. Imatges de la línia de ferrocarril en dues zones a ponent de Vilanova i la Geltrú.

Per altra banda, destaca una complexa xarxa de carreteres en les quals tenim vies paral·leles a la costa, perpendiculars a la costa i intermunicipals. Les principals vies de comunicació de la comarca són les carreteres C-32, la C-31 i la C-15. En el primer cas, correspon al tram que uneix el Vendrell i Prat del Llobregat (Autopista de Pau Casals). Es va tractar d'una complexa obra d'enginyeria que va suposar nombrosos túnels i viaductes per salvar la complexa orografia de les muntanyes del Garraf a llevant, mentre que al centre i ponent de la comarca discorria, pràcticament, al peudemont, al límit nord de la plana agrícola de la comarca. En el seu moment, va disposar d'un important esforç d'integració de l'impacte ambiental amb un interessant tractament de la vegetació dels seus marges i enllaços que va ajudar a reduir el seu impacte paisatgístic.

La carretera C-31 té el tradicional tram de "les Costes del Garraf", un itinerari sinuós adaptat a l'orografia de les muntanyes del Garraf i molt proper a la línia de costa. És, per si sol, una via amb una component identitària i paisatgística molt important als marges de la qual s'hi ha habilitat àrees de descans que fan funció de miradors paisatgístics. Quan la C-31 deixa el nucli de Sitges, es converteix bàsicament en un vial periurbà, amb alguns trams d'autovia, que limita al seu sud les àrees de creixement urbà de Sitges, Vilanova i la Geltrú i Cubelles.

Recentment s'ha construït l'autovia C-15 entre Vilafranca del Penedès i la C-32, que ha suposat un nou i important impacte paisatgístic, tant pel fet d'haver de creuar la zona de muntanya de Canyelles, com per la dificultat i amplitud dels enllaços d'aquesta autovia amb l'autopista C-32, malbaratant en alguns casos part de les mesures d'integració paisatgística que aquesta tenia.

Foto. Forta transformació paisatgística a la zona d'enllaç entre la C-32 i la C-15, on a més es concentren també altres activitats de transcendència paisatgística com són transformadors elèctrics, línies de transport elèctric i activitats extractives.

Aquestes vies de la xarxa bàsica, de marcada radialitat, serveixen tant a la comunicació intercomarcal, tot connectat amb les capitals veïnes, com intracomarcal, enllaçant amb el tram de carreteres comarcals i locals.

Segons les característiques de la xarxa, aquesta pot ser dividida en quatre categories:

1.- Autopistes

- C-32: Vendrell – Prat de Llobregat (Autopista Pau Casals)
- C-15: Vilafranca del Penedès – C-31 (Vilanova i la Geltrú)

2.- Xarxa Bàsica

- C-31: Vendrell - Figueres
- C-15b: Vilafranca del Penedès – C-32 (Sant Pere de Ribes)

3.- Xarxa Comarcal i Local

- BV-2111: Olivella – C-15b
- BV-2112: Sant Pere de Ribes – C-31
- BV-2113: Sant Pere de Ribes – C-32

- BV-2115: Vilanova i la Geltrú – C-32
- C-246a: Sitges a Cubelles

Una de les característiques importants amb transcendència paisatgística és el fet que a la zona costanera de les muntanyes del Garraf, les carreteres C-31 i C-32 i la via del ferrocarril circulen en paral·lel o intercreuant-se en una situació sovint molt propera les unes amb les altres, fet que magnifica l'impacte i l'efecte barrera.

Fotos. A l'esquerra, circulació molt propera de la C-31 (esquerra) i la C-32 (dreta). Dreta, circulació molt propera de la C-31 (esquerra) i la via del ferrocarril (dreta)

ACTIVITATS EXTRACTIVES

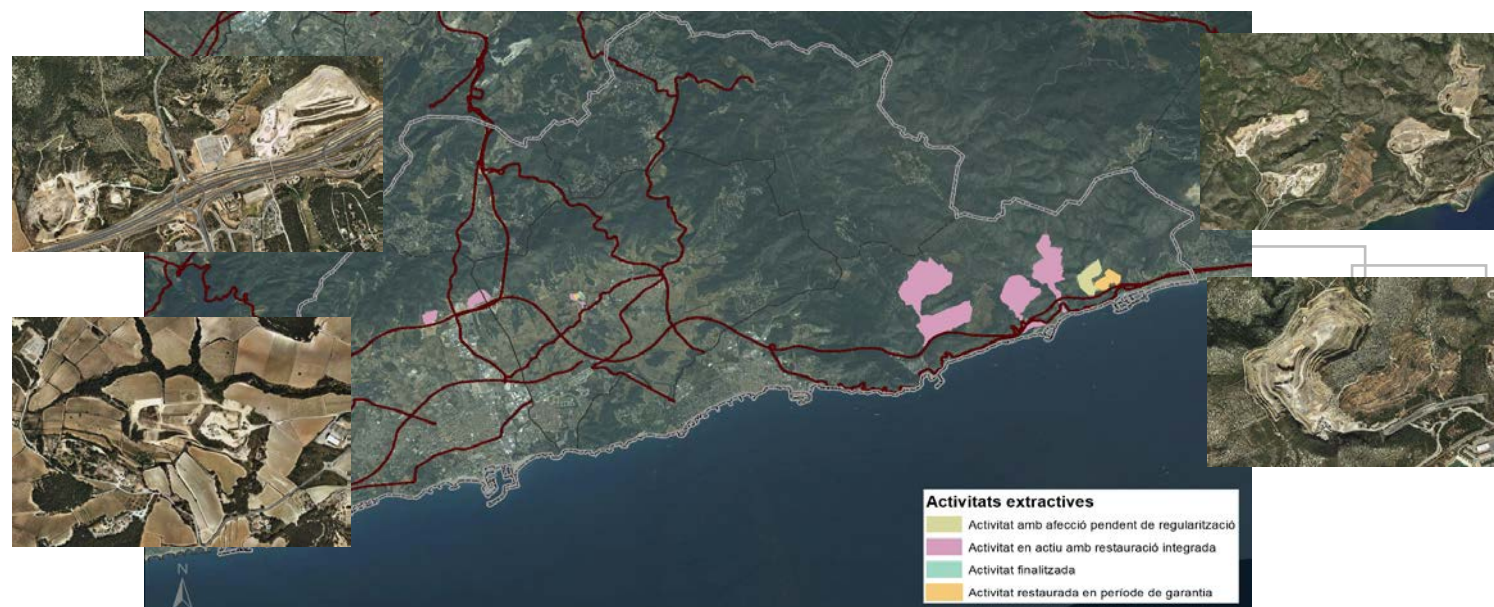
La comarca del Garraf, per la seva situació propera a Barcelona i per la gran extensió de jaciments de roques calcàries aptes per la construcció ha estat tradicionalment un dels indrets on s'hi ha ubicat enormes activitats extractives a cel obert (pedreres), tant al propi massís del Garraf (t.m. de Sitges), on romanen actives les pedreres més grans, com al peudemont (t.m. de Sant Pere de Ribes i de Vilanova i la Geltrú), on hi ha d'altres més petites.

Si bé bona part d'aquestes pedreres no són plenament visibles ni des dels nuclis urbans ni des de bona part de la xarxa viària (exceptuant l'autopista C-32 que permet algunes vistes parcials d'alguna d'aquestes grans extractives), la magnitud d'aquestes activitats determina una de les perspectives singulars de la comarca, que és la que s'observa des de bona part dels avions que realitzen l'aproximació a l'aeroport del Prat de Llobregat des del sud-est, i que ho fan sovint en paral·lel al massís del Garraf, on sobten la dimensió d'aquestes activitats, plenament visibles des de l'aire.

Fotos. A l'esquerra, vista llunyana (des de l'interior) d'una de les grans extractives existents al terme de Sitges. A la dreta, vista d'una de les extractives petites existents al terme de Sant Pere de Ribes.

Figura nº23. Localització de les activitats extractives principals a la comarca del Garraf.

Val a dir que, en alguns casos, antigues activitats extractives han estat utilitzades per ubicar elements com equipaments i instal·lacions de caire supralocal, per exemple l'EDAR de Sant Pere de Ribes.

LA CENTRAL TÈRMICA DE CUBELLES

Fotos. Dues vistes de la central tèrmica del Garraf des de diverses perspectives on destaca la contundència de la xemeneia

La central tèrmica de Cubelles (el Garraf) va entrar en funcionament el 1979 i ocupa una superfície de 16 hectàrees al sector del Foix, al límit amb el terme municipal de Cunit. La central, situada a uns 200 metres del litoral, inicialment estava força allunyada dels nuclis urbans de Cubelles i de Cunit. Tanmateix, al llarg dels anys 80 i 90 la façana litoral entre les dues localitats va quedar ocupada per habitatges a excepció de les parcel·les situades just al front de la central.

La central, propietat d'Endesa, basava el funcionament en la crema de gasoil i permetia produir una potència de 520 MW. La seva xemeneia té una alçada de 175 metres i és visible des dels municipis de l'entorn. El dia 17-6-2015 la companyia va anunciar el seu tancament definitiu; tot i així, els terrenys on s'hi situa tenen la consideració de reserva per instal·lacions energètiques, i encara no s'ha definit quina serà la destinació o les actuacions a realitzar-hi.

VALLCARCA

Vallcarca fou antigament un petit nucli de treballadors de la fàbrica de ciment Fradera (1903) i de les pedreres veïnes. El port fou construït l'any 1913 per donar sortida als materials de la fàbrica de ciment. Els vaixells mercants que ancoraven al port portaven ciment a les Illes Balears i també a molts llocs de la costa de la Península. En alguns viatges de tornada portaven carbó de les mines propietat dels mateixos Fradera a Pola de Laviana. Amb el ciment de Vallcarca es varen construir els embassaments de Susqueda i de Sau, així com molts edificis de la Universitat de Barcelona. A Vallcarca

vivien els treballadors de les instal·lacions industrials i portuàries i de l'estació de RENFE que era llavors l'únic mitjà de comunicació dels treballadors de Vallcarca i llurs famílies. Tota la instal·lació (fàbrica de ciment, port i colònia) són encara a lloc i plenament visibles des de la carretera C-31.

ANTENES DE COMUNICACIÓ

Diverses antenes de comunicació (telefonía mòbil, aeroportuàries, militars, televisió, ràdio i torres de guaita per incendis) es troben escampades a les carenes i cims de la comarca. Destaquen el conjunt d'antenes del Montgròs, així com les del Puig de l'Àliga.

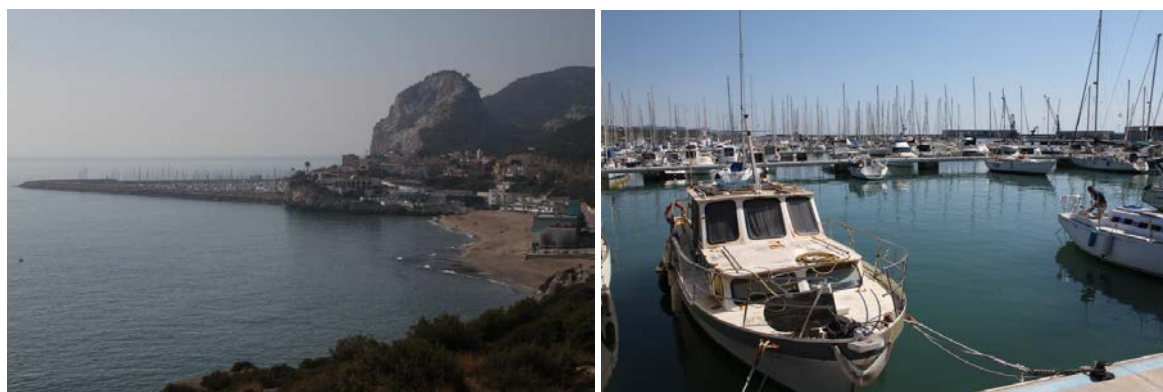
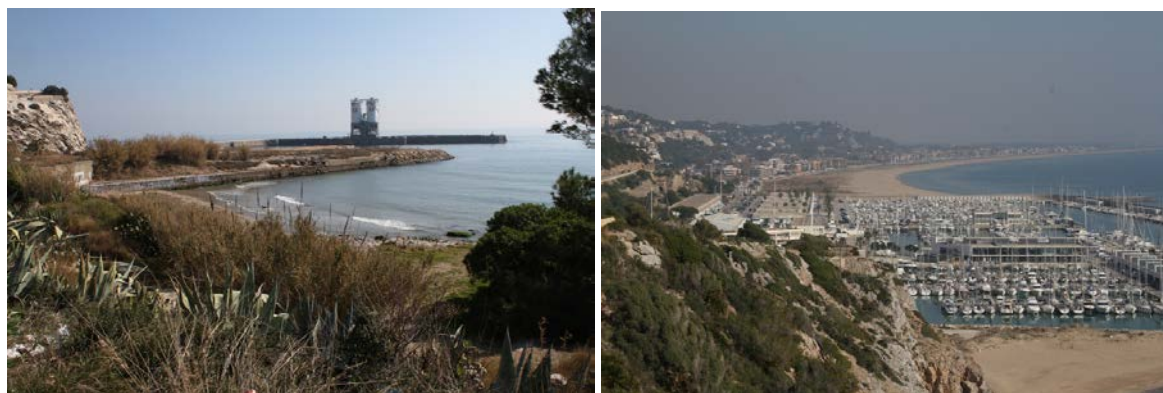

Foto. Conjunt d'antenes del Montgròs

PORTS - ESPIGONS - ESCULLERES

Una part important del litoral del Garraf té un alt grau de transformació paisatgística a causa de les nombroses estructures artificials que s'hi han construït.

Per una banda, destaquen els nombrosos ports; d'oest a est tenim la dàrsena de la central tèrmica de Cubelles, l'important port industrial, pesquer i esportiu de Vilanova i la Geltrú, el port esportiu d'Aiguadolç a Sitges, el port industrial de Vallcarca, el port esportiu de Garraf i el port esportiu de la Ginesta, tots aquests darrers també al terme municipal de Sitges.

Fotos. Respectivament, port industrial de Vallcarca, port esportiu de la Ginesta, port de Garraf i àrea d'embarcacions esportives del port de Vilanova i la Geltrú

Per altra banda, la construcció d'aquests ports esportius va provocar també alteracions importants de la dinàmica de transport sedimentari costaner, amb importants regressions a les platges situades a ponent dels Ports. Per poder solucionar aquests problemes, s'hi ha construït espigons i tómbols artificials, destacant els de Cubelles, platja de Ribes Roges de Vilanova la Geltrú i tot el front costaner del nucli urbà de Sitges.

POLÍGONS INDUSTRIALS – INDÚSTRIES AÏLLADES

La comarca del Garraf ha tingut una important industrialització, especialment al terme municipal de Vilanova i la Geltrú. Diverses indústries importants s'hi han ubicat al seu periurbà i, al llarg de la carretera C-15, s'ha creat un corredor de polígons industrials, logístics i d'activitats que ha dividit en dos costats (est i oest) la plana agrícola de la comarca.

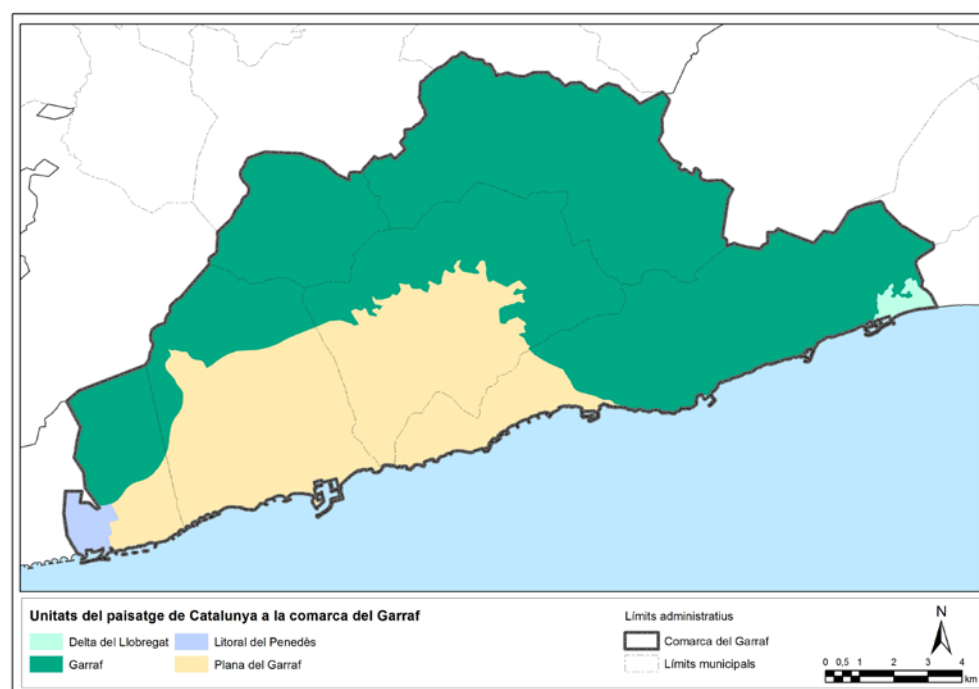
Fotos. Paisatges industrials al llarg de la C-15 (esquerra) i aïllats (dreta)

3. ÀMBITS DE PAISATGE DE LA CARTA DE PAISATGE DEL GARRAF

3.1. CRITERIS DE DELIMITACIÓ

D'acord amb l'Observatori del paisatge, "les **unitats de paisatge**, són àmbits del territori **estructuralment, funcionalment i/o visualment coherents** sobre les quals pot recaure un règim diferenciat de protecció, gestió o ordenació en els termes que s'estableixen a l'article 6" (tipologia d'actuacions sobre el paisatge) de la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge. Amb aquesta definició, van ser determinades per part de l'Observatori de Paisatge de Catalunya les unitats de paisatge del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona, quatre de les quals inclouen territori de la comarca del Garraf, tal com es pot observar a la figura següent:

Figura nº24. Unitats de paisatge del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona a la comarca del Garraf.

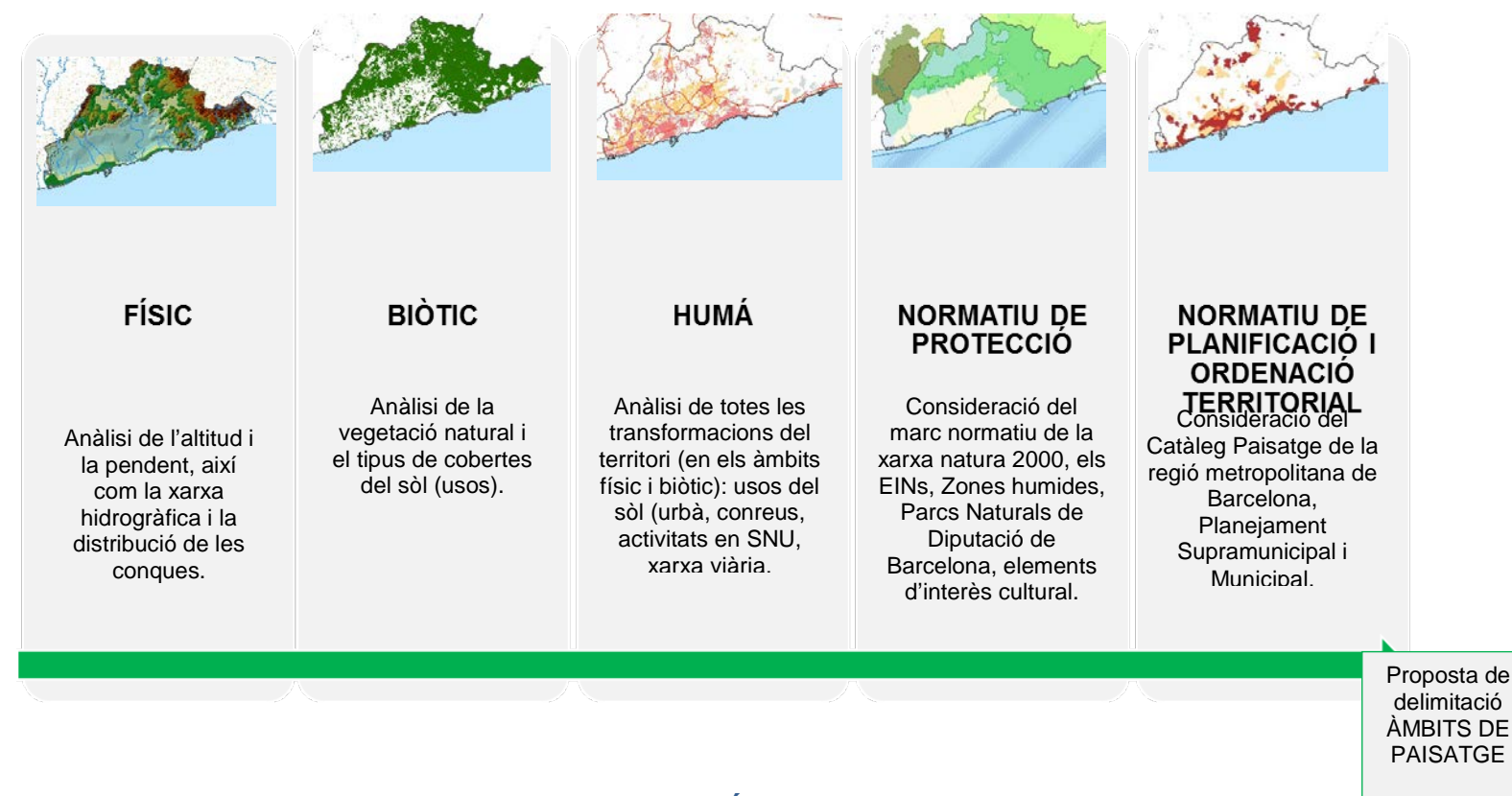

Font: elaboració pròpia a partir de la web Observatori del Paisatge

En el cas de la Carta dels Paisatges del Garraf, tal com han realitzat altres Cartes de Paisatge, la mirada d'escala és diferent i permet apreciar millor diferències paisatgístiques significatives a nivell del territori que representa la comarca. En aquest sentit, tal com es defineix l'instrument de la Carta de Paisatge, aquest ha de definir "unitats de paisatge" en el seu territori d'aplicació, de manera que es poden focalitzar millor, al detall, les iniciatives i compromisos de gestió i millora paisatgística derivats de la pròpia carta. En aquesta carta, i per no confondre la terminologia amb el Catàleg de Paisatge, s'ha optat per anomenar "**àmbits de paisatge**" a les unitats paisatgístiques determinades a efectes de la Carta. Aquests àmbits de paisatge, essencialment, respecten els límits de les unitats de paisatge del

Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona però els modulen, ajusten o en alguns casos subdivideixen, sense entrar mai en contradicció.

En aquest sentit, a partir del anàlisi territorial preliminar de la comarca realitzat a l'apartat anterior, i seguint essencialment la metodologia proposada per les Directrius d'Ordenació del Paisatge del Garraf (2006, Ricard Pié i Josep M. Vilanova), s'han considerat els següents aspectes que permeten fer les diverses propostes tècniques de la delimitació i diferenciació dels paisatges a la comarca del Garraf:

3.2. PROPOSTES DE DELIMITACIÓ

PROPOSTA A. CONSIDERACIÓ DESIGUAL DE LA UNITAT PLANA DEL GARRAF

Primer criteri. Unitats del paisatge del Catàleg de paisatge de la regió metropolitana de Barcelona que es troben dins de la comarca del Garraf:

- Litoral del Penedès
- Garraf
- Delta del Llobregat
- Plana del Garraf

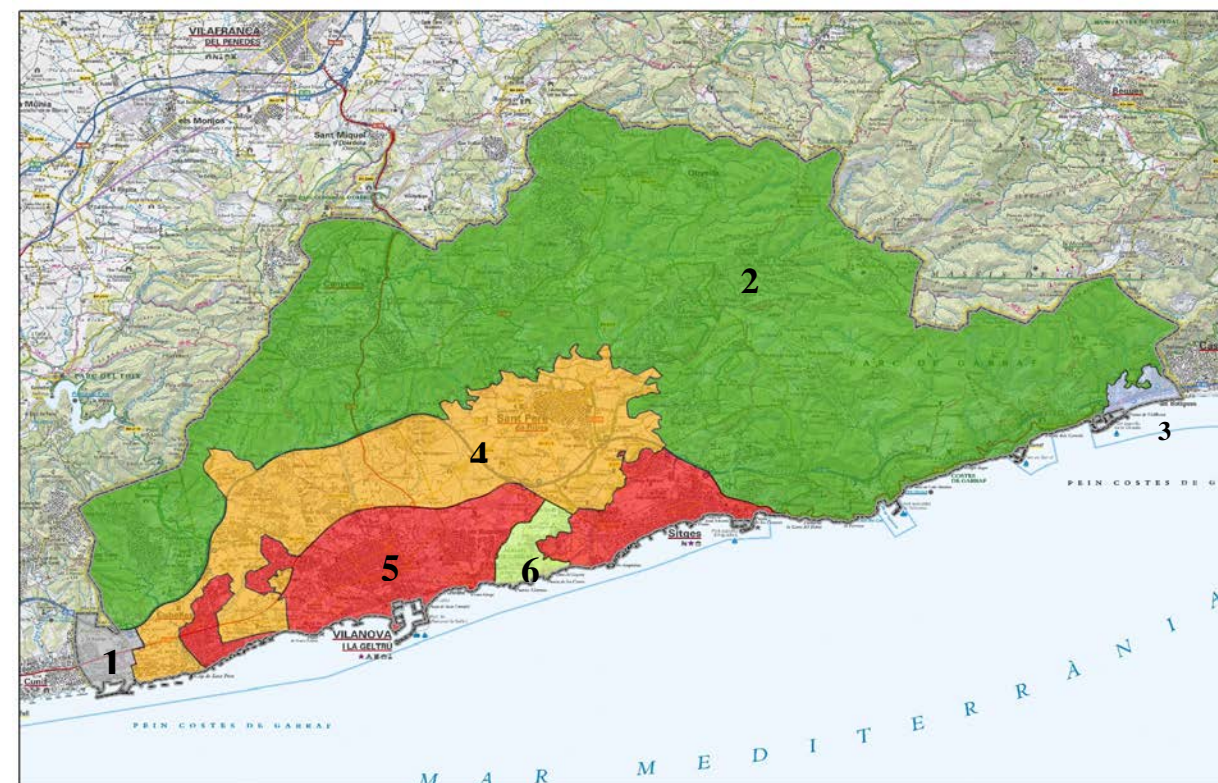
Segon criteri. En base als aspectes definits en el apartat anterior, es considera dividir la unitat de la "Plana del Garraf" del Catàleg en tres subunitats, tot diferenciat:

- La Plana. Reconsiderant el límit sud de la unitat del catàleg i diferenciat els usos urbans per una banda i per l'altre, els conreus i àmbits periurbans situats a grans trets entre les vies C31 i la C32.
- Les zones urbanes. Delimitació de les àrees urbanes consolidades i compactes (tot i que discontinües) des de el litoral fins a la línia que dibuixa la C-31. Engloba els sòls urbà consolidat dels termes municipals Sitges, Cubelles i Vilanova i la Geltrú.
- El espai Coll i Miralpeix. Peça de sòl amb protecció ambiental, qualificat com a no urbanitzable que a més, forma part de la Xarxa natura 2000. Amb òrgan de gestió propi (Consorti) presenta una realitat molt diferenciada dins del sòl de la xarxa urbana localitzada a primera línia de mar.

Així, la proposta A defineix 6 àmbits de paisatge al context de la comarca del Garraf:

1. **Litoral del Penedès.** Es manté la delimitació del Catàleg del Paisatge de la regió metropolitana.
2. **Garraf.** Es manté la delimitació del Catàleg del Paisatge de la regió metropolitana i emmarca un àmbit molt extens amb les màximes altituds de la comarca; àrees amb domini del sòl forestal a més d'àmbits urbans relacionats amb la xarxa d'urbanitzacions presents (principalment a la meitat est). Es considera que gran part del àmbit pertany a la xarxa natura 2000 i es troba dins dels Parcs naturals de la Diputació de Barcelona a més que incorpora les principals activitats en sòl no urbanitzable de la comarca amb incidència paisatgística, com les extractives.
3. **Delta de Llobregat.** Es manté la delimitació del Catàleg del Paisatge de la regió metropolitana. Designa una unitat amb una realitat urbana referent al context del terme municipal de Castelldefels-Gavà-Viladecans, diferent a la del Garraf.
4. **Plana del Garraf.** Constitueix la peça coneguda popularment com la "Plana" de la comarca. Presenta pendents suaus i hi dominen els usos agrícoles (principalment de vinya) emmarcats en una peça agrícola discontinua amb presència de taques urbanes.
5. **Àrees urbanes del Garraf.** Delimitades pel traçat de la xarxa viària principal en el cas de Vilanova i Geltrú, i pel el sòl urbà consolidat en el cas de Cubelles i Sitges (engloba el polígon de Sitges i a les àrees urbanes de la urbanització Centre-Llevantina i Quintmar). Permet diferenciar un arc de sòl urbà discontinu consolidat que no presenta la realitat d'usos del sòl i de paisatge que aniria associat a la Plana del Garraf (unitat 4). La presència de grans infraestructures viàries (cas de la C31) condicionen significativament aquesta divisió.
6. **Colls i Miralpeix.** L'espai de xarxa Natura 2000 existent enmig dels termes de Vilanova i la Geltrú i Sitges, es considerat com sòl no urbanitzable constitueix una peça de sòl d'alt interès natural que es considera que cal diferenciar en quant a unitats de paisatge, en el context del sòl urbà consolidat que la rodeja.

Figura nº25. Proposta A de delimitació dels àmbits de paisatge a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia, 2017.

PROPOSTA B. PROPOSTA A + SUBDIVISIÓ DE LA UNITAT GARRAF DEL CATÀLEG DE PAISATGE

Primer criteri. Unitats del paisatge del Catàleg de paisatge de la regió metropolitana de Barcelona que es troben dins de la comarca del Garraf:

- a) Litoral del Penedès
- b) Garraf
- c) Delta del Llobregat
- d) Plana del Garraf

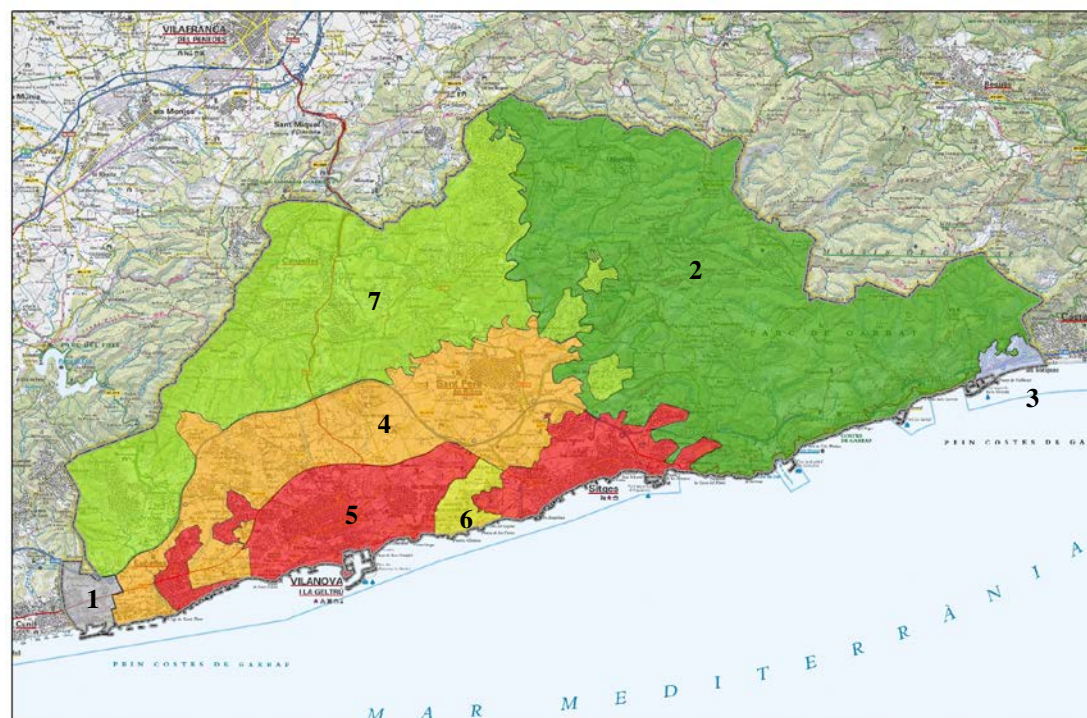
Segon criteri. Es manté la divisió de la unitat 4 del Catàleg de l'opció A amb tres àrees diferenciades: Plana del Garraf, Àrees urbanes del Garraf i Colls-Miralpeix.

Tercer criteri. Establir una diferenciació entre el paisatge forestal de l'àmbit "Garraf" del Catàleg en base als usos del sòl i la diferència territorial que dibuixa la xarxa hídrica (Riera de Ribes, principalment). S'ha tingut en compte la presència d'urbanitzacions en el sòl no urbanitzable i peces d'assentaments que conformen petits nuclis rodejats de superfície forestal del "Garraf" i on no hi ha activitat agrícola. Aquests àmbits es localitzen a la meitat occidental de la Unitat "el Garraf" i en una zona periurbana del costat oriental.

En aquest sentit, la proposta B defineix 7 àmbits de paisatge en el context de la comarca del Garraf:

1. **Litoral del Penedès.** Es manté els mateixos criteris de la proposta A.
2. **Garraf.** Correspon a la meitat oriental de la unitat *Garraf* del Catàleg de la regió metropolitana i separada de la resta pel traçat de la Riera de Ribes a la part meridional. Emmarca un àmbit amb domini del sòl forestal (parcialment protegit per xarxa Natura 2000 i pel Parc Natural del Garraf de la Diputació de Barcelona). També incorpora totes les activitats en sòl no urbanitzable de la comarca amb incidència paisatgística, com les extractives. També, l'àmbit urbà del municipi de l'Olivella que queda tot dins d'aquesta unitat. Es tracta de la part de sòl de la unitat del Garraf menys antropitzada pel que fa a ocupació de sòl urbà.
3. **Delta de Llobregat.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
4. **Plana del Garraf.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
5. **Àrees urbanes del Garraf.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
6. **Colls i Miralpeix.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
7. **Urbanitzacions del Garraf.** Constitueix la meitat occidental de la unitat *Garraf* del Catàleg de la regió metropolitana. S'ha diferenciat aquesta peça de la unitat *Garraf* perquè presenta una realitat diferent en quant als usos del sòl ja que presenta diverses urbanitzacions que s'encaixen en el paisatge forestal del Garraf i que queden desconnectades del àmbit de la "Plana". Aquest àmbit és discontinu i emmarca les urbanitzacions localitzades al nord de la comarca i les urbanitzacions Can Lloses, Mas Alba i Can Pere de las Plana, que es troben enclavades a la unitat 2.

Figura nº26. Proposta B de delimitació dels àmbits de paisatge a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia, 2017.

PROPOSTA C. PROPOSTA B + DELIMITACIÓ D'UN ÀMBIT "CONNECTOR" ENTRE EL GARRAF I OLÈRDOLA

Primer criteri. Unitats del paisatge del Catàleg de paisatge de la regió metropolitana de Barcelona que es troben dins de la comarca del Garraf:

- a) Litoral del Penedès
- b) Garraf
- c) Delta del Llobregat
- d) Plana del Garraf

Segon criteri. Es manté la divisió de l'àmbit 4 de la proposta A amb tres àrees diferenciades: Plana del Garraf, Àrees urbanes del Garraf i Coll de Miralpeix.

Tercer criteri. Mantenir la diferència que fa la proposta B en relació al tractament de la unitat *Garraf* del Catàleg del Paisatge de la regió metropolitana afegint una nova delimitació dins de l'àmbit 7. D'aquesta manera l'àmbit 2 "Garraf" quedaria dividit en tres unitats: Garraf, urbanitzacions del Garraf i Garraf Connector.

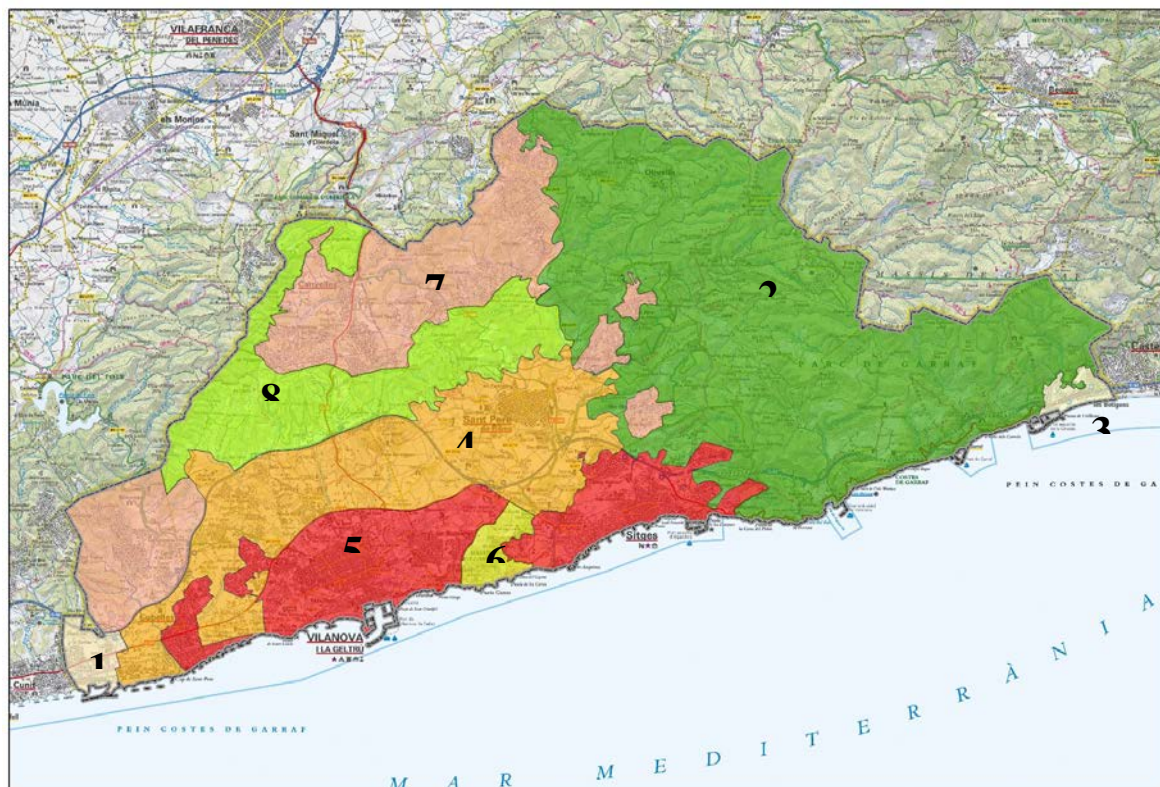
Així, amb aquesta delimitació es concentra tota la part urbana d'urbanitzacions en un sol àmbit (incloent urbanitzacions amb entorn forestal al terme de Cubelles) tot i que discontinua i es extreu la part forestal no urbanitzada (inclosa dins de la protecció de xarxa Natura 2000 i Parc d'Olèrdola de la Diputació de Barcelona) per tal de que pugui tractar-se com a condició de connector ecològic cap al costat est i oest (superfície dels Parcs Naturals del Foix i del Garraf, respectivament), donada la seva qualitat de franja estreta sotmesa a nombroses pressions, en contraposició amb l'amplia i compacta massa del massís del Garraf.

Per tant, la proposta C defineix 8 àmbits de paisatge que són:

1. **Litoral del Penedès.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
2. **Garraf.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
3. **Delta de Llobregat.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
4. **Plana del Garraf.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
5. **Àrees urbanes del Garraf.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
6. **Colls i Miralpeix.** Es mantenen els mateixos criteris de la proposta A.
7. **Urbanitzacions del Garraf.** Constitueix l'entorn urbà de la unitat *Garraf* del catàleg. Inclou al nord (urbanitzacions de Canyelles i Olivella, Mas d'en Mestre i Cal Sorrià), a l'est de manera dispersa enclavats (Can Pere, Can Lloses i Mas Alba), i per altra banda, cap a l'oest la urbanització Mas Trader.
8. **Garraf Connector.** Correspon al corredor de vegetació natural que queda entre el Parc del Garraf i el Parc del Foix de Diputació de Barcelona sense nuclis urbans. Aquesta franja permet diferenciar la delimitació de la xarxa Natura 2000 (Serres del Litoral central) de la resta de superfície que forma part de la unitat *Garraf* del Catàleg de la regió metropolitana, i

considerar també, el tractament diferenciat de la superfície inclosa dins del Parc Natural d'Olèrdola.

Figura nº27. Proposta C de delimitació dels àmbits de paisatge a la comarca del Garraf.

Font: elaboració pròpia, 2017.

1. Litoral del Penedès.
2. Garraf.
3. Delta de Llobregat.
4. Plana del Garraf.
5. Àrees urbanes del Garraf.
6. Colls i Miralpeix.
7. Urbanitzacions del Garraf
8. Garraf connector
9. Litoral i mar del Garraf

També en les sessions de participació es va debatre sobre la generalitat i poca definició que suposaven els àmbits anomenats "Litoral del Penedès" i "Delta del Llobregat" provinents (i respectats) del Catàleg de Paisatge de la regió metropolitana de Barcelona, i finalment es va optar per dotar-los una especificitat a nivell de nom, de manera que han quedat com:

1. Litoral del Penedès – Ponent de Cubelles.
3. Delta de Llobregat – Botigues de Sitges.

En les figures que es presenten a continuació es pot veure la seva distribució espacial dins de la comarca i la correspondència amb les unitats del Catàleg de Paisatge de la regió metropolitana de Barcelona.

3.3. ÀMBITS DE PAISATGE DE LA COMARCA DEL GARRAF

Les tres propostes d'àmbits de paisatge definides es van traslladar als serveis tècnics del Consell Comarcal del Garraf, per a la seva discussió i valoració. Després d'una reflexió conjunta amb els redactors de la Carta, es va seleccionar **la proposta C** com la que millor reflecteix la realitat del territori de la comarca.

Conseqüentment, aquesta va ser la proposta que es va traslladar als dos grups de participació proposats per als treballs d'elaboració de la Carta de Paisatge (1: tècnics dels ajuntaments; 2: comissió informativa d'Ordenació Territorial i Habitatge del Consell Comarcal del Garraf, amb participació d'entitats).

En aquestes sessions inicials de participació, i en base a l'interès i demandes dels participants, es va incloure una **nova unitat denominat Litoral i mar del Garraf**, que inclou tot l'àmbit costaner des de la primera infraestructura de comunicació o pas existent (via FFCC, camí de ronda, passeig marítim...) paral·lela al mar fins a un buffer dins l'àmbit marí que respon a criteris de visibilitat.

En definitiva, els àmbits de paisatge definits a la comarca del Garraf són el següents:

Figura nº28. Àmbits de paisatge de la Carta des Paisatges del Garraf

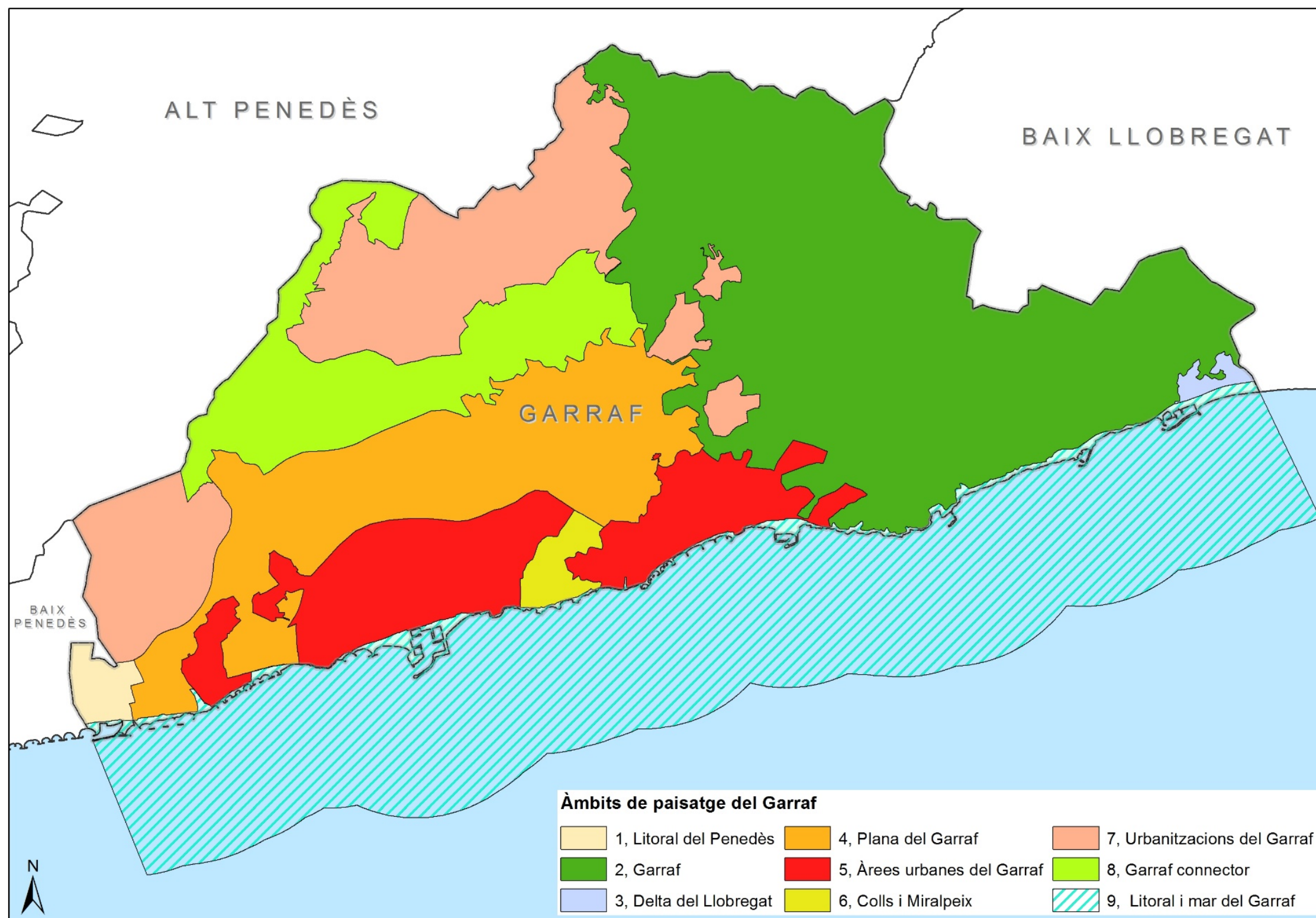

Figura nº29. Àmbits de paisatge de la Carta des Paisatges del Garraf

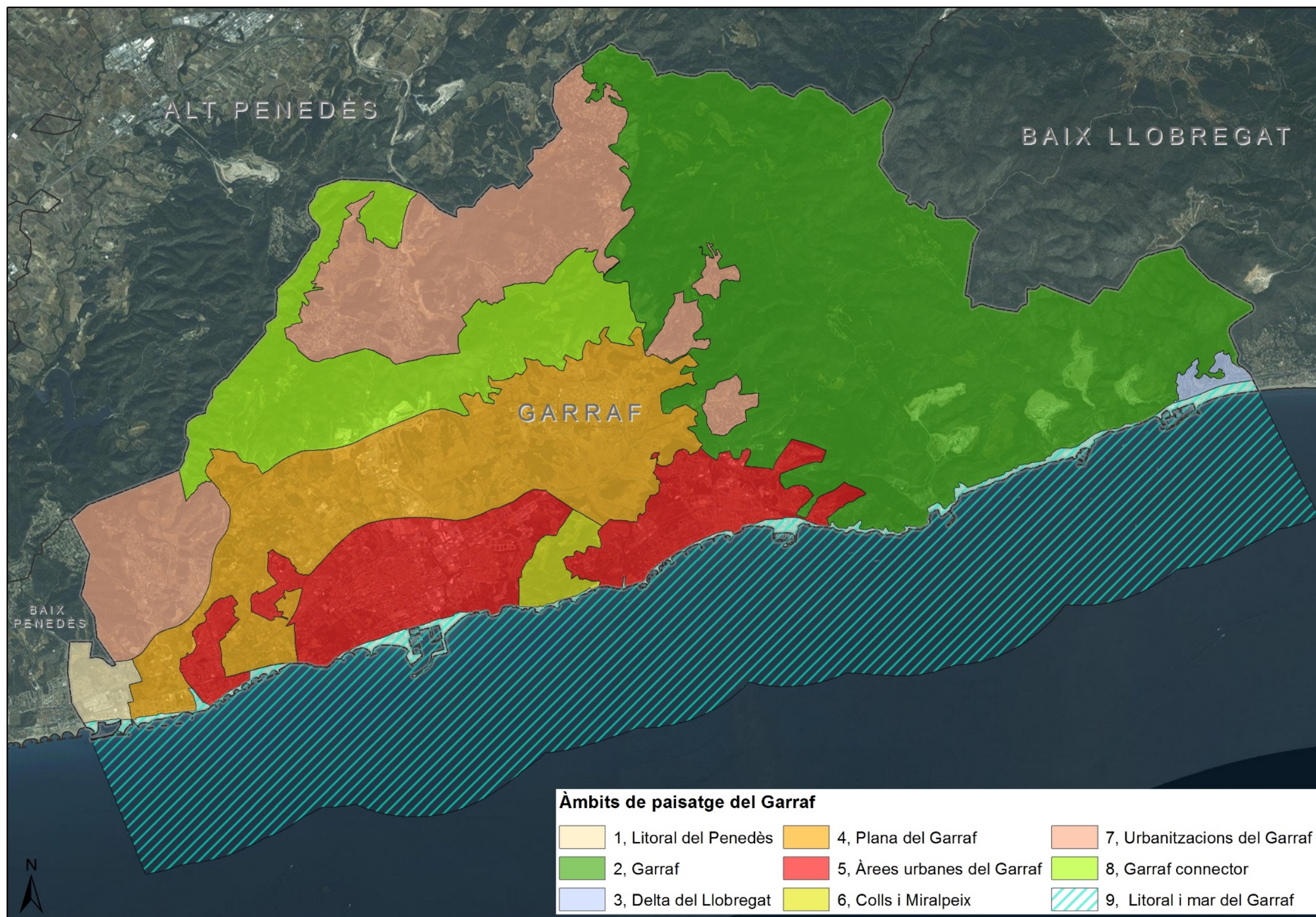

Figura nº30. Àmbits de paisatge de la Carta des Paisatges del Garraf en relació a les unitats de paisatge del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona

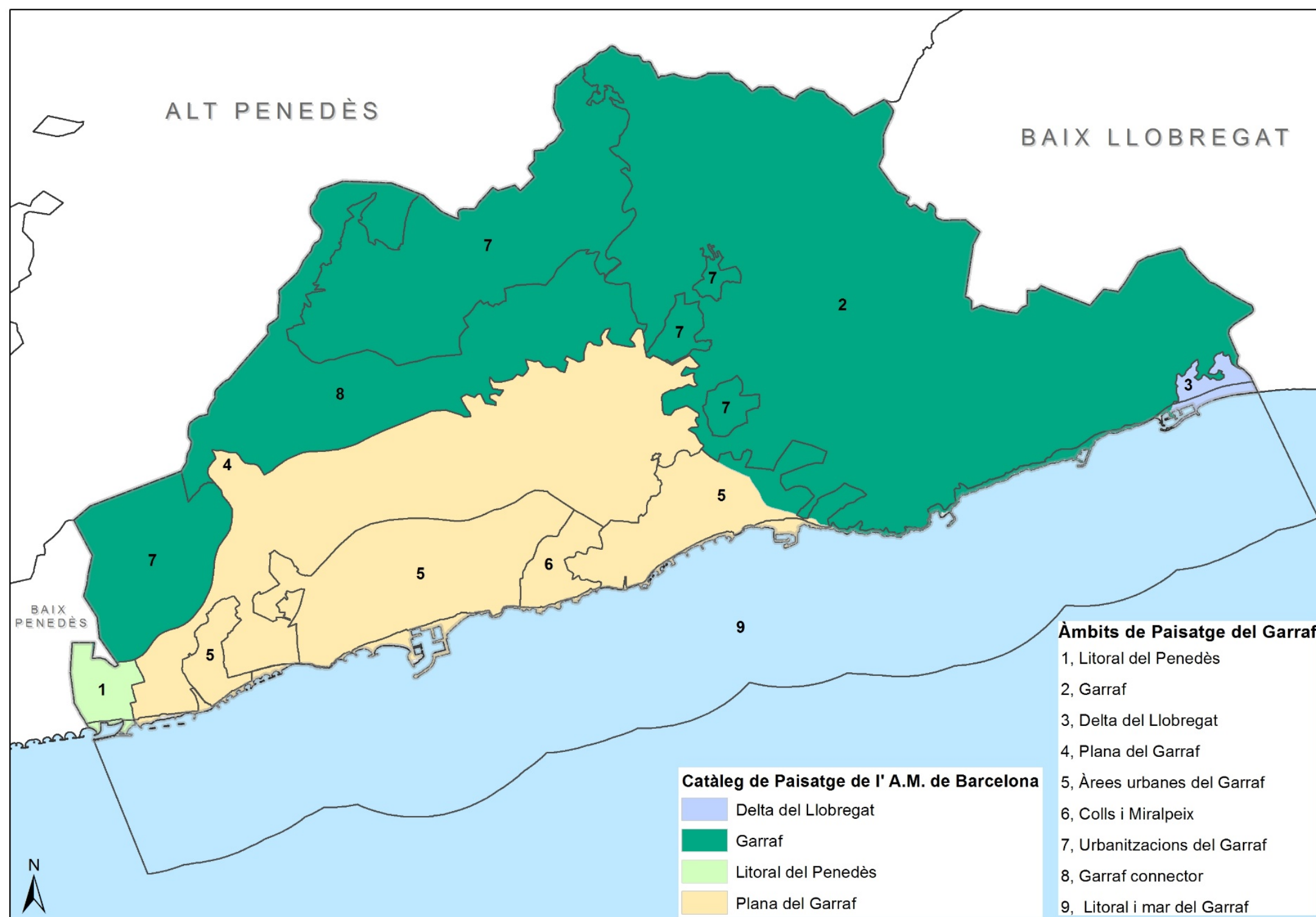
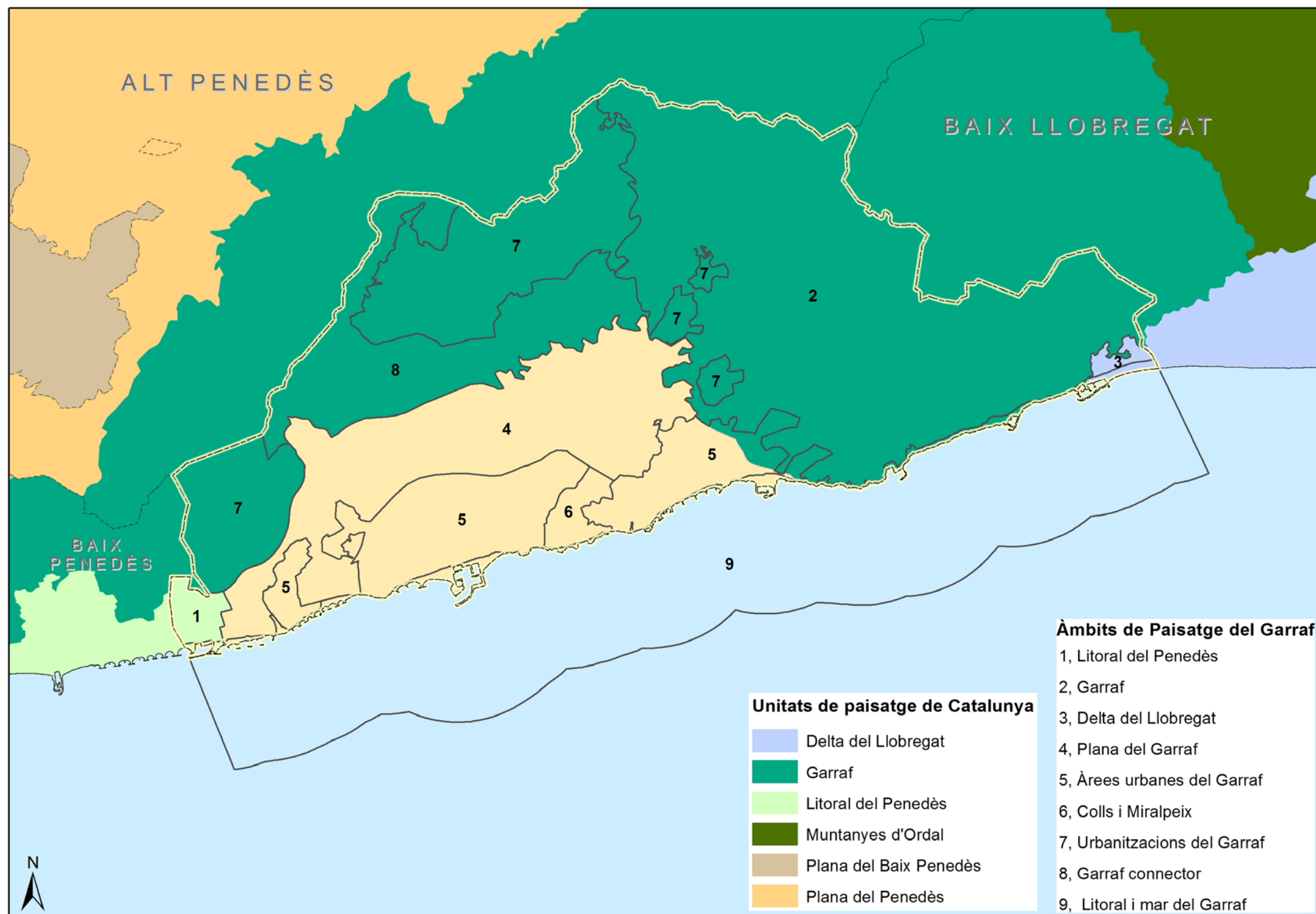

Figura nº31. Àmbits de paisatge de la Carta des Paisatges del Garraf en relació a les unitats de paisatge del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona (visió supracomarcal)

Àmbit de paisatge

01. LITORAL DEL PENEDÈS – PONENT DE CUBELLES

Àmbit de paisatge

02. LITORAL DEL PENEDÈS – PONENT DE CUBELLES

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	54,85	28,85
Conreus	33,61	17,68
Urbà	68,73	36,15
Antròpic	32,93	17,32
Total	190,12	100,00

Situació:

Es localitza a l'extrem oest de la comarca del Garraf, al sud de la xarxa vial (C-32) al terme municipal de Cubelles, i majoritàriament a l'oest del riu Foix

Superfície (ha) : 190,12

DESCRIPCIÓ:

La raó de ser d'aquest àmbit és el respecte a la delimitació de les unitats del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona.

Correspon a un àmbit de costa baixa i plana que té un predomini de sòl urbà conformat per diverses urbanitzacions interiors que es connecten funcionalment amb els usos urbans del terme municipal de Cunit, a la comarca del Baix Penedès.

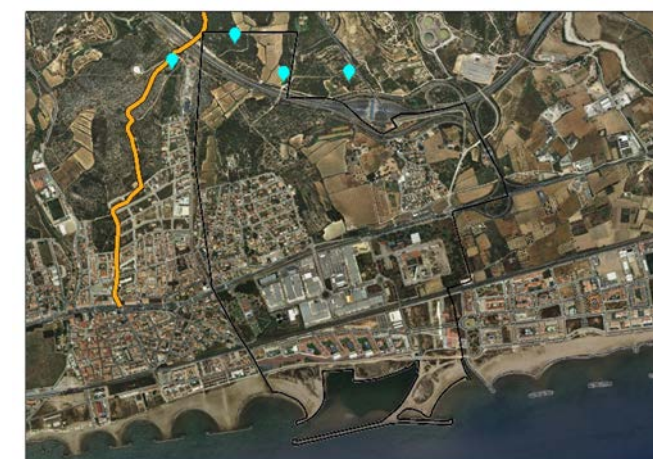
Els elements antròpics com la xarxa viària i ferroviària fragmenten la vegetació natural, composta per matollars y alguns relictos de bosc de pi blanc trobats en les àrees allunyats de la costa que han quedat sense urbanitzar, a més dels petits espais de conreus de vinyes.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals i culturals

Discorre paral·lelament el camí ramader "Colada de Santa Coloma" i cap al nord es troba algunes construccions de pedra seca.

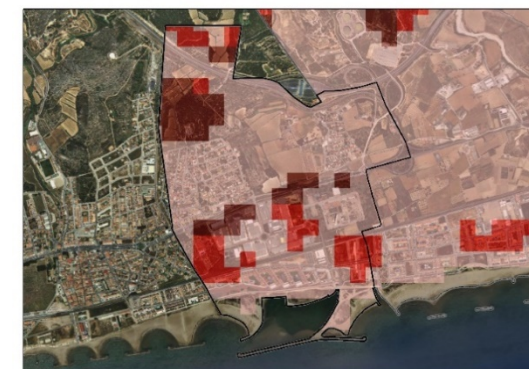
Es mantenen certs intersticis de la trama agrícola prèvia amb petites estructures de camí i marges de conreu (taronja), i vegetació natural intersticial (verd). Les zones verdes de les àrees urbanitzades són també elements interessants per integrar paisatgísticament aquesta zona d'antiga plana agrícola fortament transformada

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

2.1 Incendis Forestals

El risc de incendis alt i molt alt dins de la unitat es troba en dos sectors: al nord-oest en el únic espai amb pineda de pi blanc i matollars que ha estat afectat per incendis en el any 1997 i cap al sud, en el Càmping La Rueda a més el Polígon industrial Les Salines.

2.2 Infraestructures

Dins de la delimitació d'aquesta unitat destaca la presència de la central tèrmica del Foix (o de Cubelles), impressionant instal·lació industrial dominada per la presència d'una alta xemeneia visible des de bona part de la comarca. Aquesta infraestructura actualment no està en funcionament i ha de ser desmantellada, però els terrenys plans on s'assenta mantenen la qualificació d'ús industrial i per tant és previsible que nous usos amb noves consideracions paisatgístiques s'hi situïn.

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

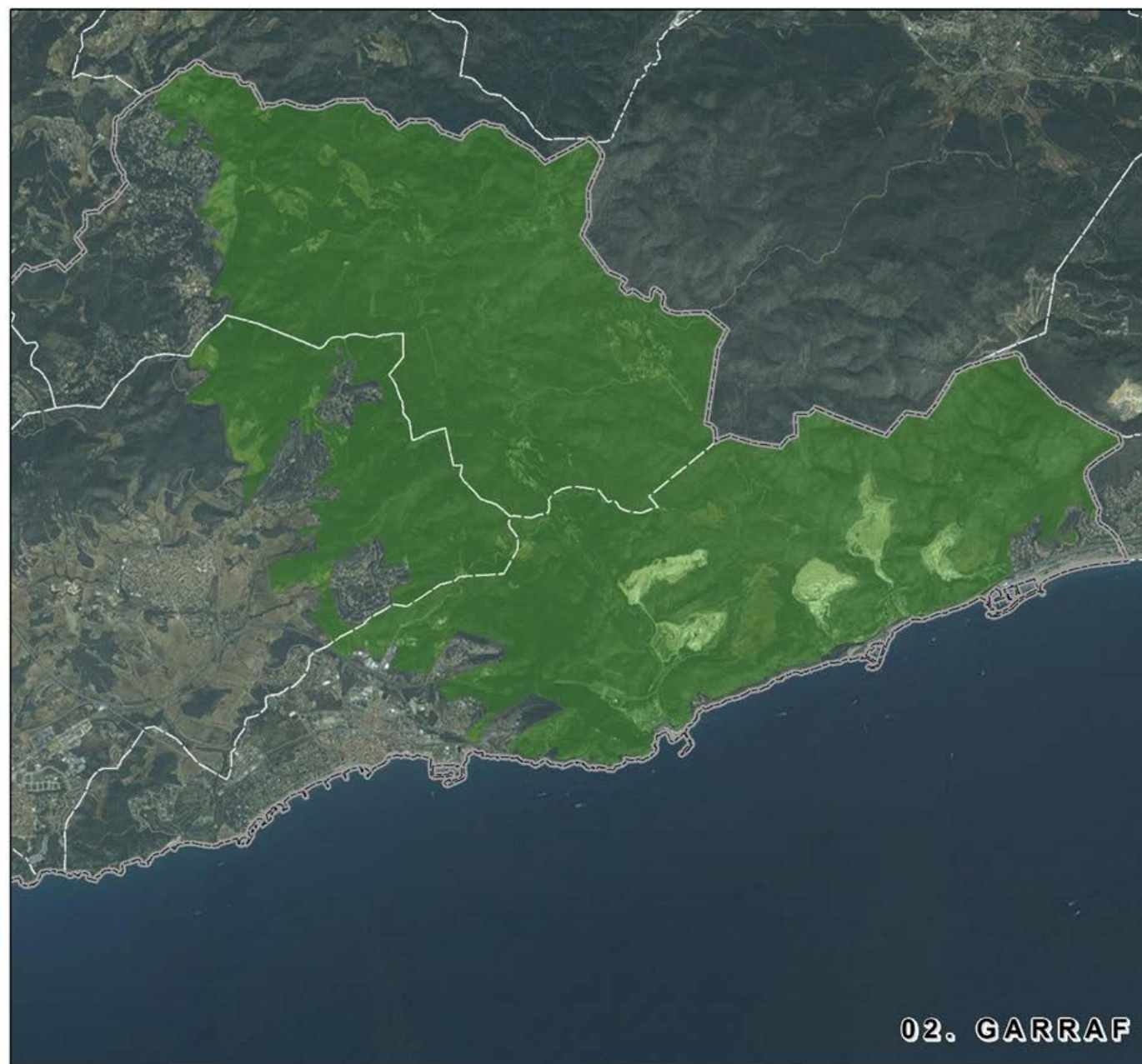
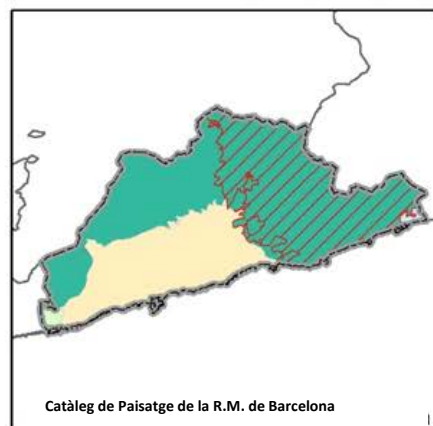
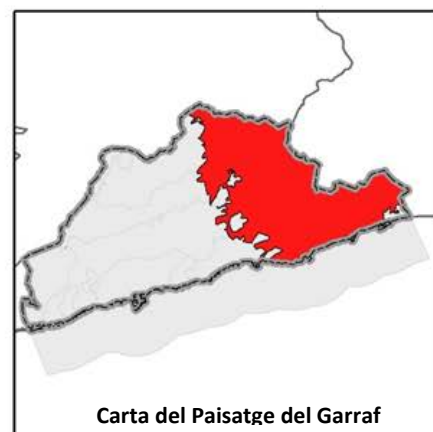
1CPGa. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris de Cubelles tot integrant-hi els espais verds i els espais intersticials entre els mateixos i aconseguint una continuïtat urbana de qualitat amb els espais urbans de Cunit

2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània

3CPG. Integar criteris paisatgístics en la definició dels nous usos que ocuparan els terrenys alliberats per part de la central tèrmica de Cubelles

Àmbit de paisatge

02. GARRAF

Àmbit de paisatge

02. GARRAF

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	6.485,94	90,19
Conreus	325,35	4,52
Urbà	81,47	1,14
Antròpic	298,31	4,15
Total	7.191,07	100,00

Situació:

Es localitza cap a l'est de la comarca del Garraf i correspon a las muntanyes calcàries de la serralada litoral.

Superfície (ha) : 7.191,07

DESCRIPCIÓ:

Concentra les àrees mes elevades de la comarca i té un relleu abrupte amb pendents superiors al 20% i en alguns casos al 45%, tot i que també amb zones interiors de turons suaus

El substrat geològic calcari dona formes càrstiques interessants com avencs, coves, dolines, rasclers, valls seques, etc.; per això cap a l'est de la unitat es localitza un **espai d'interès geològic** denominat **Massís del Garraf** com excel·lent exemple de la morfologia càrstica fòssil i un sistema de carst actiu profund. El patrimoni espeleològic és important

Els cursos d'aigua més importants són la riera de Vallcarca, Vallbona cap a l'est del àrea i la riera de Begues, a l'extrem oest.

Existeix un alt predomini de la vegetació natural davant altres usos del sòl. La vegetació característica es per una banda els matollars (màquies), on dominen el garric, el llentiscle i el margalló; i per altra banda més a l'interior, boscos d'alzinar i pinedes de pi blanc, màquia d'arboç, que en la majoria de los casos han estat afectats pels incendis forestals i avui es troben en procés de regeneració.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

El 87,48% de la seva superfície correspon al espai natural protegit Massís del Garraf que està inclòs dins de la xarxa natura Serres del Litoral central (ES5110013) mentre que el 79,03% correspon al Parc Natural del Garraf.

A més, es troben dos forests públiques denominats *Can Pere de la Plana* amb 152,20 ha, localitzat enmig de les urbanitzacions Can Pere de la Plana i Can Lloses; es administrat per l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes. I *Valles Altos* administrat per la Generalitat de Catalunya; té 13,51 ha i es localitza en les àrees baixes de la Serra Saladella.

1.1 Valors naturals

1. VALORS PAISATGÍSTICS

Els conreus ocupen el 4,52% de la superfície total de la unitat essent els conreus més importants la vinya i els conreus herbacis. En alguns casos, els conreus de vinya envolten petits nuclis i masos rurals com Olivella, Campdàsens i can Grau, tenint una forta rellevància paisatgística i alhora de conservació de la biodiversitat i prevenció del risc d'incendis forestals.

1.2 Valors agrícoles

L'avenc la Falconera i la Cova la Falconera son considerades àrees amb alt interès ecològic i paisatgístic dins del Parc natural del Garraf, a més d'un variat **patrimoni arquitectònic** de caràcter agrícola com La Trinitat i la Pleta, de caràcter militar com el Castellet del Garraf i nuclis edificats en ruïnes com La Jafre del Garraf.

Destaca a més, l'alt **patrimoni arqueològic i històric** provinents de les diverses coves i castells com Els Covarrons, Castellet de Campdàsens, Ca l'Amell de la Muntanya, Puig d'en Boronat, Cova del Duc- Cova del Tro, Coll Blanc, Cofurna de Can Planes, Cova Xaro, Forats de Sant Bori (d'en Bori), La Cova Negra, Balma del Coster Mitger, El Vilar i La Creueta; i també les variades **masies** distribuïdes en gran part de la unitat com la Caseta de Can Tabaco, Can Almirall, Maset de Dalt, Mas Vendrell, Mas Llorenç, La Fassina, Can Marcet, Can Ramonet, Can Morgell, Casa Nova, Mas Quadrell, Can Masiol, Les Basses, Can Planes, Casa Vella, Can Lluçà, Campdàsens, Ca l'Amell de la Muntanya distribuïdes en gran part de la unitat

Cal destacar també el bon nombre de **cabanes de pedra seca** com patrimoni de gran valor històric i identitari del àrea.

La unitat incorpora el nucli tradicional d'Olivella, d'interessant valor paisatgístic

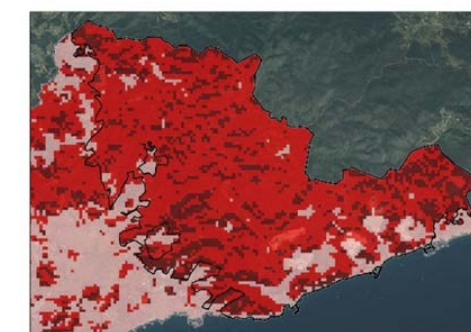
1.3 Valors culturals

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

2.1 Incendis Forestals

Aquest àmbit presenta **un risc alt i molt alt** de incendis. A causa de la recurrència de incendis forestals (que han afectat en el passat una part molt significativa de l'àrea, incidint en el caràcter incipient i juvenil de bona part de les masses forestals) s'ha establert un perímetre de protecció prioritària del Massís del Garraf en tota la seva superfície. Cap al litoral el risc de incendi es considera baix.

2.2 Activitats extractives i infraestructures

Malgrat que el ús antròpic representa el 4,15% de la superfície de la unitat, els moviments de terra i les activitats extractives (pedreres) son les activitats més importants i amb alt impacte paisatgístic, tot i que en general amb visuals limitades, però molt evidents des de l'aire (avions en aproximació a l'aeroport del Prat). També, l'autopista C-32 que travessa aquesta unitat amb una sèrie d'incisions importants (trinxeres, túnels, terraplens) i el pas de la carretera C-31 i la via del ferrocarril Barcelona-València, en alguns casos amb les tres vies circulant per la línia litoral molt properes les unes amb les altres, determinant una important barrera visual i funcional.

NOM DE L'EXPLOTACIÓ	MUNICIPI	ÀREA (ha)	EXPEDIENT	EMPRESA EXPLOTADORA	RECURS EXPLOTAT	TIPUS DE PERMIS	SITUACIÓ ACTUAL
CD LAS CUEVAS AMP.01 BA20050049ADQ	Sitges	80,20	84/0642-01	LAFARGE CEMENTOS, SA	Calcàries	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
CD VALLCARCA AMP. 01 BA20060131ADQ	Sitges	194,29	84/0644-01	UNILAND CEMENTERA, S.A	Calcàries	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
LA GINESTA I JUAN	Sitges	20,41	84/0651	MONSOLVEN, S.A	Calcàries	Autorització d'explotació	Activitat restaurada en període de garantia
LA FALCONERA AMP.01 BAAD070037	Sitges	79,59	84/0653-01	PROMOTORA MEDITERRÀNEA-2, SA	Calcàries	Autorització d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
CD LAS CUEVAS BA20050049ADQ	Sitges	46,77	84/0642	LAFARGE CEMENTOS, S.A	Calcàries	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
LÓPEZ FONT BA20060109ADQ	Sitges	33,18	85/0864	EXPLOTACIÓ D'ARCIDIS CALCARIS, S.A	Calcàries	Autorització d'explotació	Activitat amb afecció pendent de regularització

2.2 Urbanitzacions en sòl no urbanitzable

El 96,61% de la superfície de la unitat Garraf es considerada com sòl no urbanitzable a causa de les pendents i sobretot a la presència del parc natural i els espais PEIN, xarxa natura 2000. El rest de les classificacions del sòl correspon a sòl urbà consolidat amb 1,24% (urbanitzacions Plana Novella, nucli d'Olivella, Can Canyes), que degut a la seva localització, estan aïllades del poblament tradicional i a més trenquen les continuïtats de les masses forestals. El sòl urbanitzable delimitat ocupa el 2,03% i es localitza a l'entorn de les urbanitzacions Mas Alba i Plana Novella.

1. OBJECTIUS A ASOLLIR

2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials del Garraf, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània

4CPG. Dinamitzar, educar, sensibilitzar i visualitzar el patrimoni geològic (espeleològic, sedimentari i els fenòmens càrstics) del Garraf

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació escleròfila del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals

6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf

7CPGa. Potenciar la conservació dels masies de muntanya i edificacions del Garraf mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques

9CPG. Atorgar un grau de protecció territorial a les fites i fons escènics principals del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial del Penedès

10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements arqueològics, etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura i ramaderia mediterrània del Garraf, amb especial atenció a la cultura de la pedra seca i la transhumància, i promoure de manera extensa la seva conservació i restauració mitjançant la iniciativa pública i privada

11.CPG. Millorar el coneixement, identificació i visualització de les construccions defensives i el patrimoni edificat arquitectònic del Garraf

12CPG. Revaloritzar els camins com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf

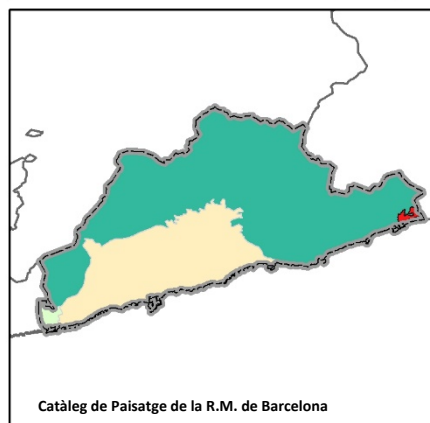
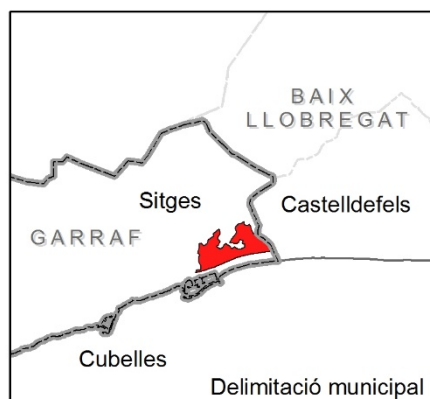
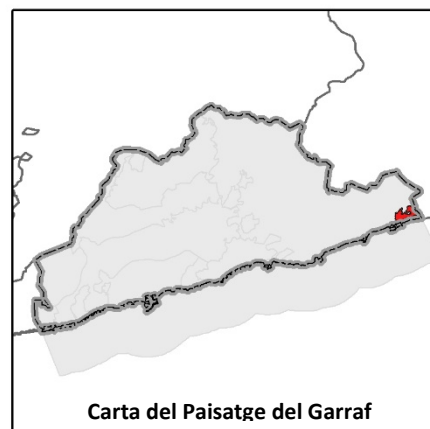
13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos

29CPG. Recuperar els rius, rieres i fondos com corredors ecològics i estructuradors paisatgístics

31CPG. Potenciar i conservar els nuclis i poblacions rurals tradicionals de la comarca del Garraf, realçant els seus valors paisatgístics

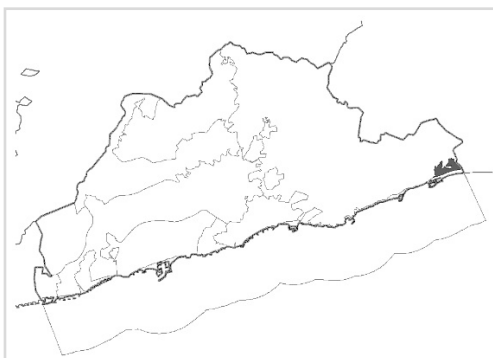
Àmbit de paisatge

03. DELTA DEL LLOBREGAT – BOTIGUES DE SITGES

Àmbit de paisatge

03. DELTA DEL LLOBREGAT – BOTIGUES DE SITGES

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	24,78	31,82
Conreus	0,00	0,00
Urbà	41,63	53,45
Antròpic	11,47	14,73
Total	77,88	100,00

Situació:

Es localitza a l'extrem est de la comarca del Garraf, a la part baixa de la Serra del Lladre al Massís del Garraf, en una zona de vessant que mira cap a la conca del riu Llobregat.

Superfície (ha): 77,88

DESCRIPCIÓ:

Localitzat entre Castelldefels (Baix Llobregat) y les muntanyes del Garraf, aquest àmbit se situa en vessants amb pendents menors al 20% i concentra un 53% de la seva superfície en ús urbà, representat per les urbanitzacions Rat Penat i el Poal, corresponents al terme municipal de Sitges. S'ha considerat aquest àmbit tot respectant la unitat de paisatge Delta del Llobregat del Catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona, donat que té un sentit clar, en aquest cas, a causa de la pertinença a la conca visual (i hidrogràfica) que s'obre pas a la comarca del Baix Llobregat, i la certa continuïtat funcional d'aquestes urbanitzacions amb les que hi ha, veïnes, al terme de Castelldefels

El 24% de la seva superfície correspon a vegetació natural, principalment boscos i en menor quantitat matollars i prats.

És una unitat molt antropitzada, en primer lloc per la superfície ocupada per les urbanitzacions i, en segon lloc pel pas de la xarxa viària (C-31, C-32) i ferroviària a l'extrem sud.

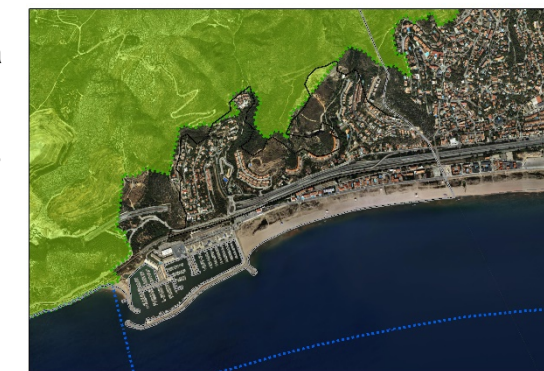
1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

Aquest àmbit es troba confinant al nord amb l'espai natural protegit Massís del Garraf que està inclòs dins de la xarxa natura Serres del Litoral central (ES5110013).

Entre les urbanitzacions (en vermell) hi ha la vegetació típica del vessant marítim del Garraf, dominada per les màquies arbustives i esparses pinedes de pi blanc

1.2 Valors culturals

1. VALORS PAISATGÍSTICS

No existeixen elements destacats del patrimoni cultural dins la delimitació d'aquesta unitat

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

En línies generals presenta un risc baix, però s'ha de tenir en compte que cap al nord el risc d'incendis és elevat i a més pertany al perímetre de protecció prioritària del Massís del Garraf. De fet, les pròpies urbanitzacions d'aquest sector suposen un risc per punt d'inici d'incendis per la resta del massís.

2.1 Incendis Forestals

2.2 Infraestructures

Al límit sud d'aquesta unitat discorren l'autopista del Garraf (C-32), part en túnel, la carretera de les Costes del Garraf (C-31) i la via del ferrocarril

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

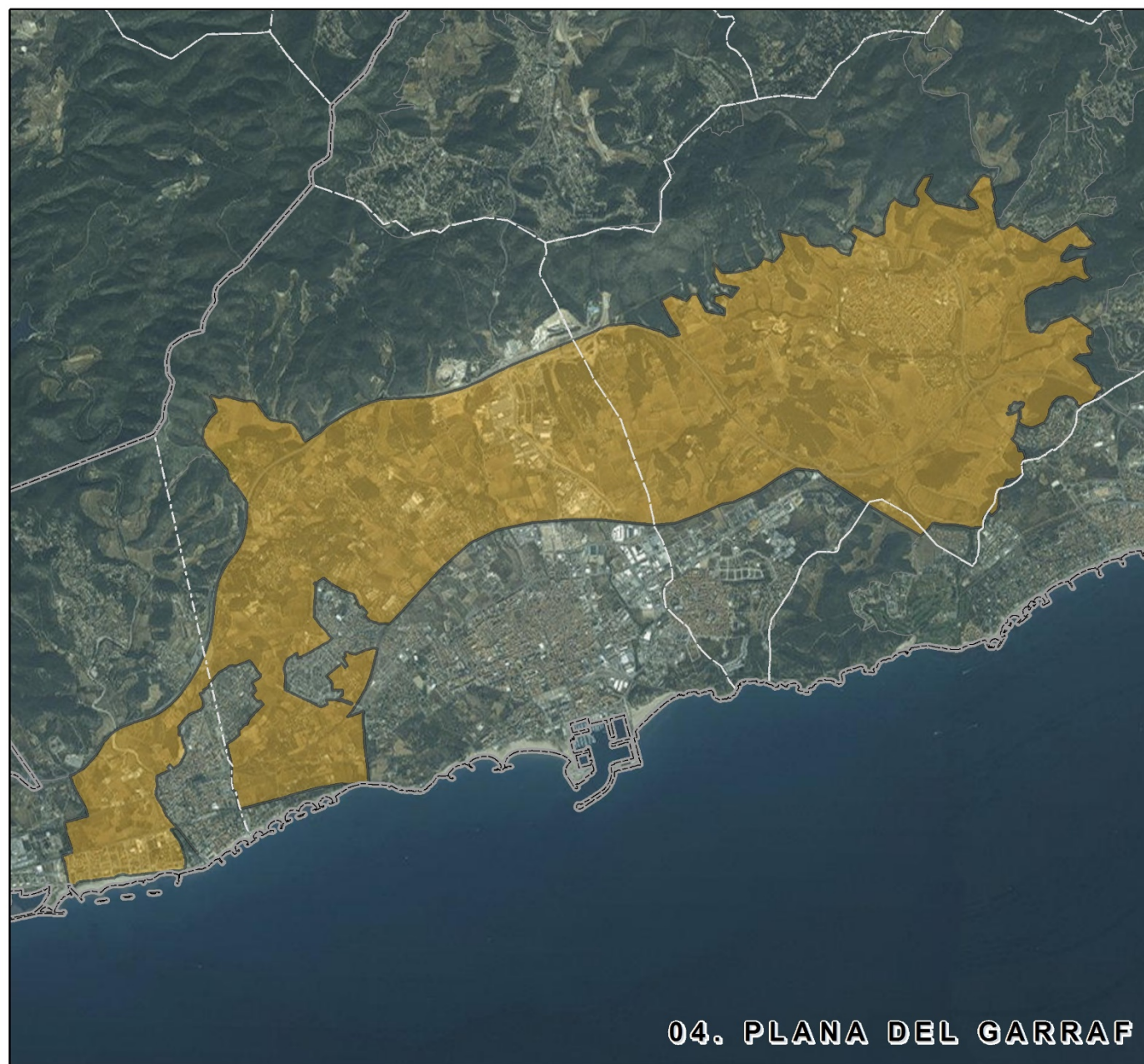
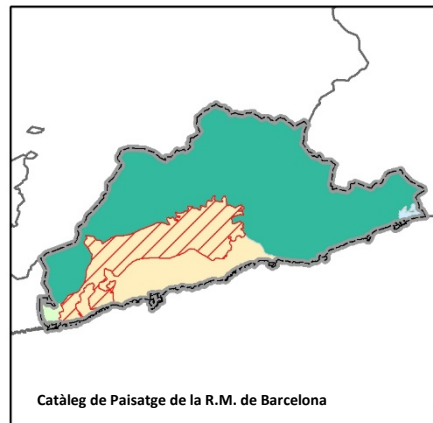
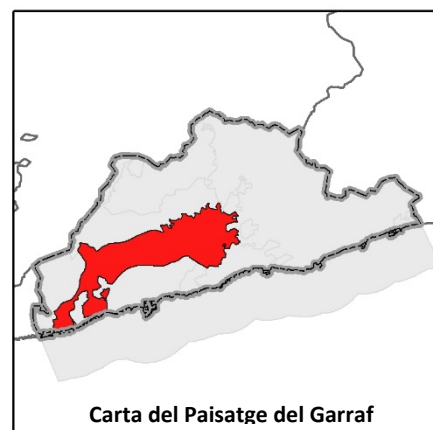
1CPGb. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris orientals de Sitges tot integrant-hi els espais verds i els espais intersticials entre els mateixos i aconseguint una continuïtat urbana de qualitat amb els espais urbans de Castelldefels

6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques

Àmbit de paisatge

04. LA PLANA DEL GARRAF

Àmbit de paisatge

04. LA PLANA DEL GARRAF

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	809,74	26,08
Conreus	1.528,56	49,23
Urbà	522,65	16,83
Antròpic	243,94	7,86
Total	3.104,89	100,00

Situació:

Es localitza al centre i oest de la comarca del Garraf a les àrees relativament planes i no urbanitzades dels municipis de Cubelles, Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes (incloent en aquest cas el nucli urbà).

Superfície (ha) : 3.104,89

DESCRIPCIÓ:

Representa la plana costanera de la comarca del Garraf, reomplerta amb sediments col·luvials: llims, argiles i còdols provinents de l'erosió del massís del Garraf. Presenta una pendent uniforme vers el mar entre 0 i 10° per tant el mar és el referent visual de tota la unitat ja que és visible des de pràcticament qualsevol punt (amb les interrupcions que suposen els punts elevats dels Colls-Miralpeix entremig)

La vegetació natural ocupa el 26,08% de la superfície i està reduïda a màquies de margalló i pinedes, que en alguns casos formen taques de pi amb alt risc de incendis.

Gairebé el 50% de la seva superfície està ocupada per conreus, el que explica el seu paisatge rural tradicional marcat per extensos conreus de vinya, cereals i hortes, així com nombrosos masos, alguns de tradició indiana o romàntica. A ponent, les zones de conreu arriben fins a mar, i aprofiten regadius tradicionals de l'embassament del Foix, per la qual cosa la vinya és més abundant a l'est (entorn de Sant Pere de Ribes) i els conreus herbacis a l'oest (oest de Vilanova i la Geltrú i Cubelles). L'ús majoritari agrícola així com les infraestructures (C-32 al nord, C-31 al sud) han servit per definir els límits de la unitat.

L'ús urbà ocupa el 16,83% i està representada per la ocupació residencial de baixa densitat deslligats dels nuclis històrics Vilanova i la Geltrú i, sobretot, de Canyelles i Cubelles.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

Els espais protegits estan representats pels espais d'interès natural *El Foix* i el *Massís del Garraf*, ambdós inclosos en la xarxa natura Serres del Litoral central (ES5110013).

El Foix dins de la unitat ocupa una superfície de 3,84 ha i es localitza cap al seu sud-oest; incloent part del curs baix de riu Foix, entre la carretera C-31 i el pas del ferrocarril. En el cas del Massís del Garraf, es localitza cap l'extrem est de la unitat i està constituït pel pas de la riera Ribes dins de la unitat de paisatge en aproximadament 25 ha.

Així mateix, cap a la costa del Garraf es troba part de la zona humida *Platja llarga* específicament al nord del pas del ferrocarril, tant l'est com l'oest del Càmping Platja Vilanova.

Pel que fa als forest públiques dins de la unitat, es troba el forest *Can Cabanyes* amb una superfície de 5,27 hectàrees administrat pel ajuntament de Vilanova i la Geltrú, a més dels arbres monumentals Pi de la Masia d'en Cabanyes (*Pinus pinea*) i el Pi de la Palanca (*Pinus halepensis*) en el municipi Sant Pere de Ribes.

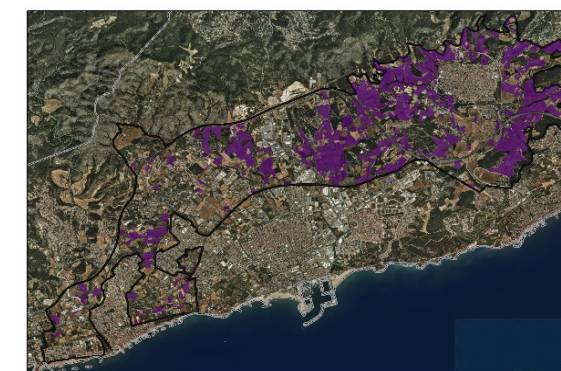
1.1 Valors naturals

1. VALORS PAISATGÍSTICS

La presència del conreu de la vinya (en color lila a la figura) determina molt notablement el caràcter de la comarca, i es complementa també amb altres conreus mediterranis, com els cereals, les hortes, i petites taques d'olivera, garrofer, ametller i d'altres. Les diferents tonalitats i textures estacionals d'aquests conreus tenen gran rellevància paisatgística a la unitat

1.2 Valors agrícoles

El catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona indica com valor notable de aquesta unitat les diverses masies singulars (algunes d'origen medieval i amb fortificacions, d'altres de caràcter romàntic o indià) amb el seu entorn immediat de vinyes i claps de pineda, a més de l'assentament de Puigmoltó, que manté força la relació tradicional nucli-camps i per últim, els abundants i diversos exemples de construcció amb pedra seca, entre els quals destaquen els murs o marges de conreu, les barraques i els amuntegaments circulars, amb elevat valor cultural, ecològic i paisatgístic. El nucli urbà de Ribes de Freser, dominat pel castell, i amb moltes mostres de patrimoni indià, és també un element força destacat i significatiu

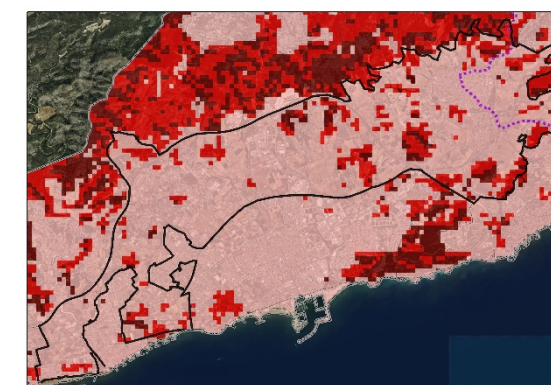
1.3 Valors culturals

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

En línies generals, aquesta unitat de paisatge presenta **un risc baix** de incendis, malgrat que el risc augmenta en les taques de pi dispersos cap a l'est de la unitat i també cap a l'est de Sant Pere de Ribes es localitza al perímetre de protecció prioritària del Massís del Garraf.

2.1 Incendis Forestals

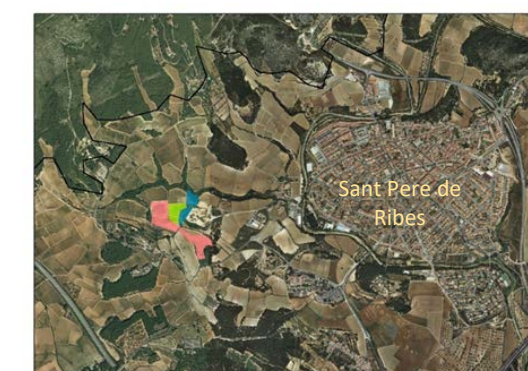

2.2 Activitats extractives i polígons industrials

Gran part de la unitat està emmarcada entre la xarxa viària C-31 i C-32 per tant convé destacar que cap al centre de la unitat hi ha **un corredor industrial que connecta ambdós serveis viaris**, a més dels polígons industrials propers a Vilanova i la Geltrú i les activitats extractives Griffi i Pedrera Roca, al nord.

En aquest sentit, cap al est de la C-32 dins de la unitat, es troba de manera concentrada diverses activitats extractives que ocupen 6,33 hectàrees.

NOM DE L'EXPLOTACIÓ	MUNICIPI	ÀREA (ha)	EXPEDIENT	EMPRESA EXPLOTADORA	RECURS EXPLOTAT	TIPUS DE PERMÍS	SITUACIÓ ACTUAL
CD MARIA I DEMASIA MARIA 01 BAAD070035	Sant Pere de Ribes	2,31	86/0973-01	SÍLICES MESTRE, S.A	Sorres	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
CD MARIA I DEMASIA A MARIA BAAD070035	Sant Pere de Ribes	1,06	86/0973	SÍLICES MESTRE, S.A	Sorres	Concessió d'explotació	Activitat restaurada en període de garantia
LA SERRA	Sant Pere de Ribes	0,67	85/0814	MESTRE FONTANALS, ENRIC	Sorres	Autorització d'explotació	Activitat finalitzada
CINC PINS	Sant Pere de Ribes	0,60	85/0813	MESTRE FONTANALS, ENRIC	Sorres	Autorització d'explotació	Activitat finalitzada
PETRA	Sant Pere de Ribes	1,69	84/0689	CEMEX ESPAÑA, S.A	Sorres	Autorització d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada

Les infraestructures viàries que delimiten o creuen la unitat suposen també importants impactes paisatgístics; destaca principalment l'enllaç de la C-15 amb la C-32, que ha provocat una important alteració en tota aquesta àrea ja afectada amb serveis tals com estacions de transformació elèctrica.

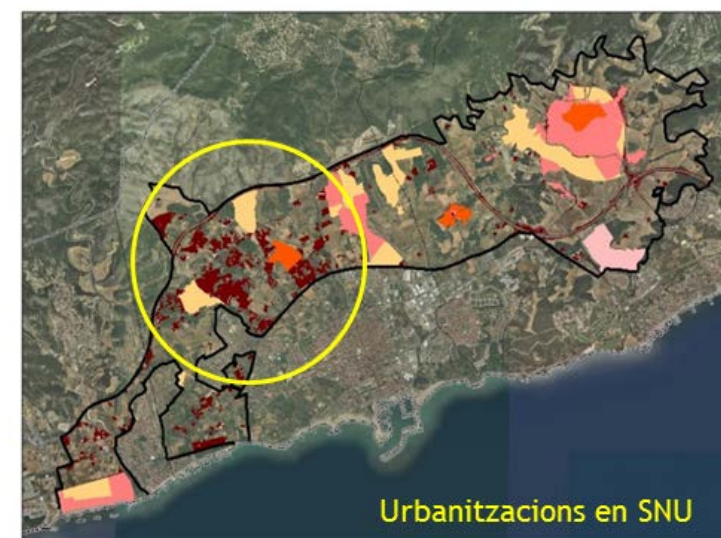
2.3 Urbanitzacions en sòl no urbanitzable

El ús urbà esta representat per aproximadament 31 urbanitzacions de baixa densitat¹ deslligats dels nuclis urbanes històrics Vilanova i la Geltrú i, sobretot, de Canyelles i Cubelles. Convé destacar que una alta proporció d' aquestes urbanitzacions: Corral del Roc, Mas Ricard, El Mas d'en Puig, el Mas Xicarró, entre altres així com el Camping Vilanova Park es troben **en sòl catalogat com no urbanitzable**, que constitueix el 80,84% del àrea.

El sòl urbanitzable delimitat (SUD) es concentra al voltant de Sant Pere de Ribes així com en l'eix industrial el Pla, el sector Torre del Veguer i el Pla de Sant Pere. Els sectors el Mas Tapet i Corral d'en Milà malgrat que es consideren SUD ja es troben forçament urbanitzats.

Així mateix, el sòl urbà consolidat es troba en tres grans sectors: cap a l'est en el nucli Sant Pere de Ribes; al centre en l'eix industrial el Plana i cap al sud-oest en el sector Pla de Sant Pere, en les urbanitzacions a primera línia de costa.

El sòl urbà no consolidat i urbanitzable no delimitat no arriba al 2% de la superfície de la unitat.

¹ Estudi sobre la problemàtica residencial a les urbanitzacions de baixa densitat a la Comarca del Garraf; Diputació de Barcelona, 2016.

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània, i amb especial atenció a les zones de vinya i de regadius tradicionals del Foix

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals

6CPGb. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf, amb especial atenció a l'entorn periurbà de Sant Pere de Ribes i els polígons industrials i d'activitats de Cubelles, Sitges i Vilanova i la Geltrú

7CPGb. Potenciar la conservació de les masies de plana del Garraf, amb especial atenció als elements lligats a la història medieval, al romanticisme i la cultura indiana, mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques

10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements arqueològics, etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura i la ramaderia mediterrània del Garraf, amb especial atenció a la cultura de la pedra seca i la transhumància, i promoure de manera extensa la seva conservació mitjançant la iniciativa pública i privada

12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf

13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos

14CPG. Protegir territorialment els corredors d'espais lliures i agrícoles existents a la plana del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial del Penedès

15CPG. Planificar l'ús públic dels espais lliures de la plana, en compatibilització amb l'agricultura

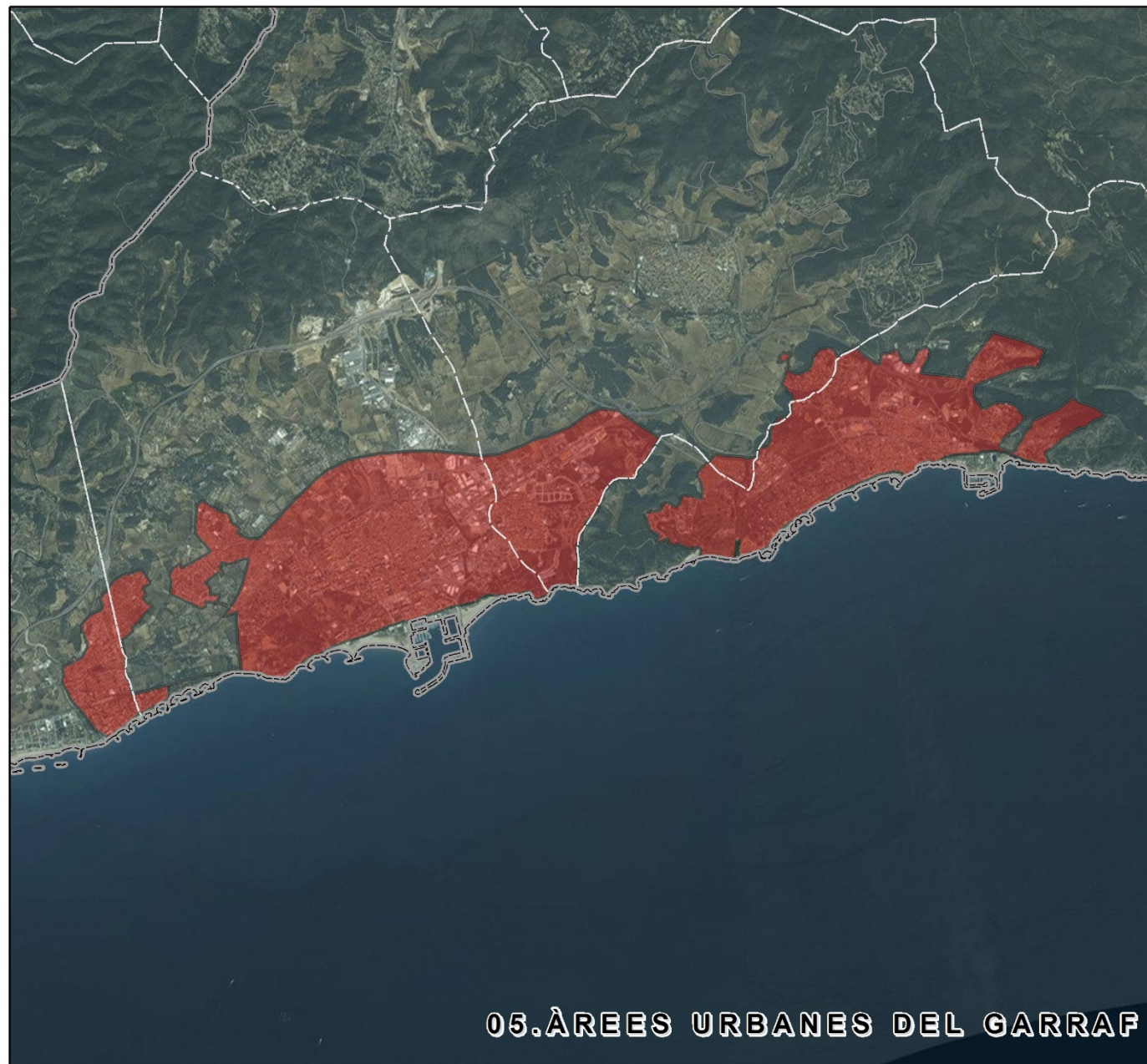
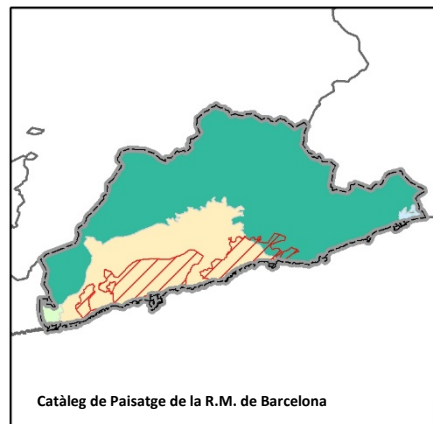
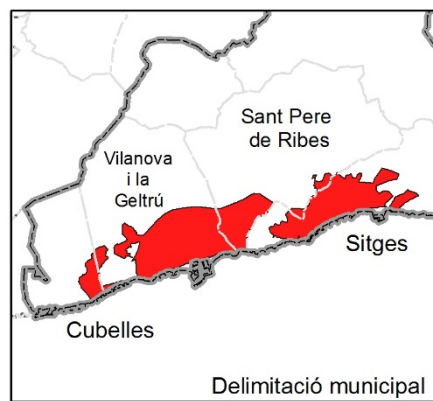
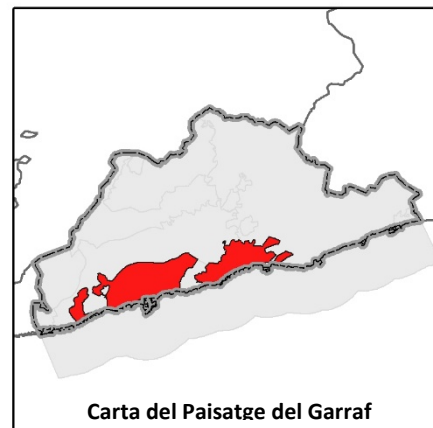
17CPG. Reversió d'espais urbans i urbanitzables a no urbanitzables en el marc del Pla Territorial del Penedès i recuperació paisatgística dels mateixos

29CPG. Recuperar els rius, rieres i fondos com corredors ecològics i estructuradors paisatgístics

32CPG. Revaloritzar des del punt de vista paisatgístic els arbres monumentals i singulars de la plana del Garraf

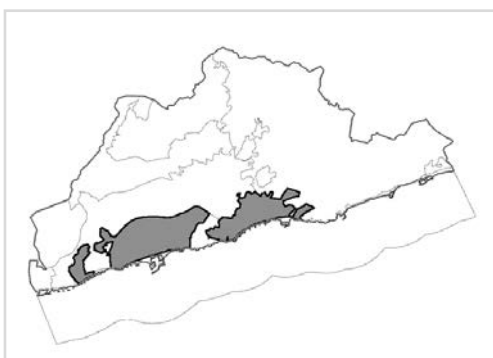
Àmbit de paisatge

05. ÀREES URBANES DEL GARRAF

Àmbit de paisatge

05. ÀREES URBANES DEL GARRAF

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	586,84	26,24
Conreus	170,06	7,61
Urbà	1.173,60	52,49
Antròpic	305,51	13,66
Total	2.235,98	100,00

Situació:

Es localitza cap al centre de la comarca paral·lel a la franja litoral de la comarca del Garraf, corresponent als municipis Cubelles, Vilanova i la Geltrú i Sitges.

Superfície (ha) : 2.235,98

DESCRIPCIÓ:

Correspon al sòl urbà consolidat del nuclis urbans litorals de la comarca del Garraf: Cubelles, Vilanova i la Geltrú i Sitges a més de les urbanitzacions radials Centre-Llevantina i Quintmar cap al Massís del Garraf. Incorpora els cascs urbans històrics, els seus eixamples al llarg dels segles XIX i XX en nombroses facetes, a més de la xarxa viària interna, indústries, polígons i usos periurbans diversos.

En línia general, es presenta com un continu urbà al llarg de la costa que es interrompuda entre Vilanova i la Geltrú i Sitges per l'alineació de turons corresponents al Coll i Miralpeix. .

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

Pel que fa als espais protegits, cap a Sitges es troba el tram baix de la riera de Ribes, considerat el més artificialitat de tota la riera encara que es caracteritza per la presència d'espècies al·lòctones i en el seu tram final es considera una Zona humida, anomenada *Desembocadura de la ribera del Ribes* (09001702). També s'inclou una petita peça (13,56 ha) de la zona humida de la Platja Llarga, localitzada mes proper a la costa i al Racó de Santa Llúcia.

Tot i que dominen els usos urbans clarament, cal destacar petites intercalacions de parcel·les de l'antiga matriu agrícola i restes de màquies i pinedes, erms, solars i zones verdes, que conformen una successió d'espais lliures que cal tenir en consideració i integrar adequadament en els desenvolupaments urbans.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.2 Valors culturals

El catàleg de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona indica com valor notable d'aquesta unitat el nucli antic de la Geltrú, que conserva les seves traces medievals originals, el seu eixample de finals del XIX, la plaça i la rambla, a més del nucli antic de Sitges, considerat com icona del paisatge mediterrani i el seu casc històric on es localitza un gran nombre de patrimoni arquitectònic i que són un dels seus principals atractius.

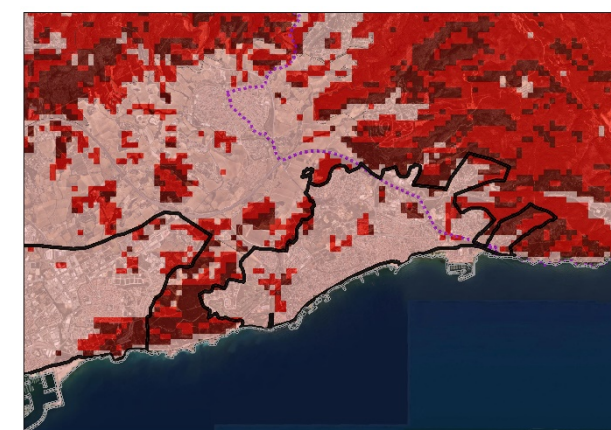
Tots els cascs urbans d'aquesta unitat presenten notables mostres de patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic, tradicional, festiu, documental i de tota mena. Destaquen també, a més del citat anteriorment, el nucli dur del casc urbà de Cubelles, amb la resta del castell i l'esvelta església, a més també de les nombroses cases de tradició indiana i romàntica a tots els nuclis urbans. També hi ha diverses torres de gaita, museus i elements d'interès artístic.

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

En general, aquesta unitat **no presenta risc** notables de incendis forestals, excepte el sector localitzat al sud de Les Roquetes (T.M. Sant Pere de Ribes) i en el extrem nord-est de la urbanització Centre Llevantina (T.M. Sitges), que a més pertany al perímetre de protecció prioritària del Massís del Garraf.

En aquest cas, estem parlant d'un paisatge principalment urbà; els impactes paisatgístics provenen d'una deficient integració, sovint, entre les diverses èpoques d'eixample i creixement dels nuclis, passant des dels cascs urbans històrics fins les urbanitzacions disperses i els usos periurbans (polígons i activitats deslligades, enllaços i viari important, així com contactes amb aquests eixos de comunicació). En aquest sentit, l'urbanisme, l'arquitectura paisatgista i la integració dels espais lliures encara romanents és un element prioritari

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

1CPGa. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris de Cubelles tot integrant-hi els espais verds, l'espai públic i els espais intersticials entre els mateixos, tot respectant els elements preexistents i utilitzant el paisatge mediterrani com a base, i aconseguint una integració urbana de qualitat entre els nuclis de Cubelles, Roquetes, Sitges i Vilanova i la Geltrú

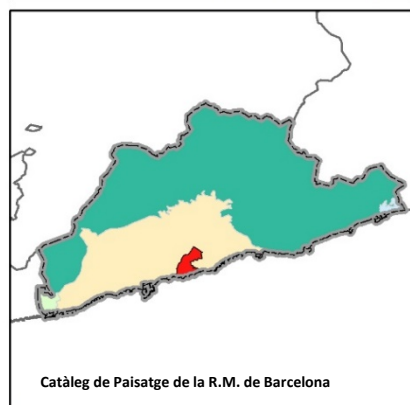
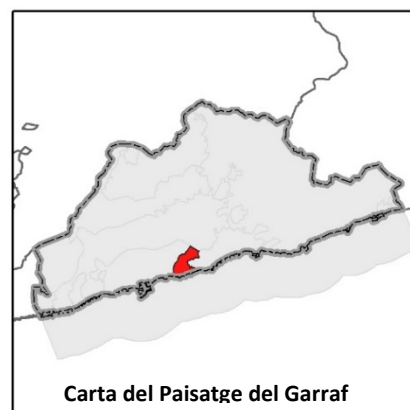
6CPGb. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural i agrícola de l'entorn

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques

14CPG. Protegir territorialment els corredors d'espais lliures i agrícoles existents a la plana del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial del Penedès

Àmbit de paisatge

06. COLLS I MIRALPEIX

Àmbit de paisatge

06. COLLS I MIRALPEIX

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	174,65	84,02
Conreus	27,74	13,34
Urbà	0,92	0,44
Antròpic	4,57	2,20
Total	207,87	100,00

Situació:

Es localitza al centre de la comarca, en una de les zones amb una major superfície sense urbanitzar del litoral metropolità corresponent al municipi de Sitges.

Superfície (ha) : 207,87

DESCRIPCIÓ:

Es un massís calcari de poca alçada (108 m.s.n.m.) lliure d'urbanitzacions localitzat a la costa del Garraf entre els termes municipals de Vilanova i la Geltrú i Sitges. Limita al nord amb l'autopista C-32 i la urbanització Els Cards, a l'oest amb les urbanitzacions el Mas d'en Serra, Roquetes i l'espai de la Muntanyeta, a l'est amb la urbanització Rocamar, el càmping Sitges i el mateix nucli urbà de Sitges. Aquest espai natural limita al sud amb el litoral del Garraf i el mar mediterrani.

La vegetació natural ocupa 84,02% de la superfície de la unitat i arriba pràcticament arran de mar de manera natural. Pel que fa als conreus, ocupa 13,34% i constitueix un mosaic agrícola – forestal on els conreus herbacis i de vinya es localitzen en àrees interiors, mentre cap al front litoral és dominat per formacions arbustives i forestals típiques d'ambients marins

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

Tota la seva superfície pertany al espai d'interès natural **Massís del Garraf** i la xarxa natura 2000, Serres del Litoral central (ES5110013).

El Consorci dels Colls-Miralpeix és un organisme públic que vetlla per la seva gestió i conservació, havent impulsat nombroses actuacions d'interès i elements de restauració. Val a dir que aquest espai va ser objecte d'una important campanya popular per assegurar-ne la seva preservació a finals dels anys 90 del segle XX.

La vegetació és la pròpia i típica de les àrees litorals del massís del Garraf, on dominen les màquies arbustives, però en aquest cas amb un important estrat arbori amb pi blanc, que els incendis forestals han respectat recentment.

1.2 Valors agrícoles

La localització del Colls i Miralpeix en un entorn predominantment urbà exalten seus elements d'interès agrícola que tenen un important paper paisatgístic i ecològic ja que introdueixen diversitat a la matriu forestal dominant a la zona. Es configura com un mosaic agrícola – forestal on els conreus es localitzen en àrees interior i cal citar com a rellevants els conreus de cereals, vinya i garrofer, del voltant de Can Girona, al fondo de Mas Pasqualí i al Pla de l'Agutzilet (sota el puig de la Coma Roja).

1.3 Valors culturals

Es considerat un espai de gran qualitat estètica on els elements d'interès cultural estan representats pels restes arquitectònics associats a l'ús agrícola, els quals aporten un interès paisatgístic i cultural a l'àrea, principalment les masies i cases rurals, barraques de vinya d'antigues zones de conreu, així com edificis de tipus religiós. Aquest són: el castell de Miralpeix, Mas Pasqualí. Can Girona, la església Mare de Déu de Gracia.

El espai web Wikipedra¹ comptabilitza un total de 16 cabanes de pedra seca en aquest àmbit.

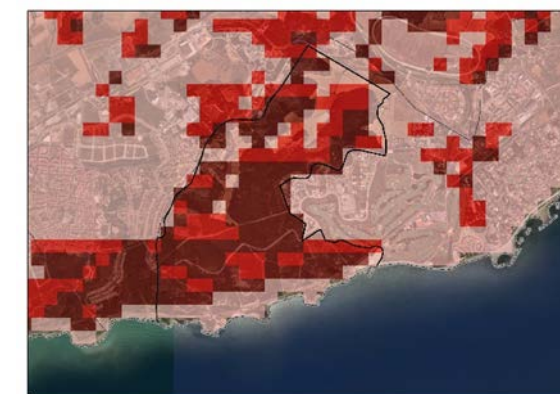
¹ Wikipedra és un espai web 2.0 del Observatori del Paisatge sobre les barraques, cabanes i orris de pedra seca de Catalunya.

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

La predominança de vegetació natural afavoreix l' alt risc de incendis forestals que presenta l'àrea.

2.1 Incendis Forestals

2.2 Infraestructures

Un dels impactes paisatgístics con major impacte visual dins de aquesta unitat es la presencia d' importants eixos de comunicació. Ocupen el 2,20% de la seva superfície i esta representada per la línia fèrria Tarragona – Barcelona que ha provocat la fragmentació de l'espai cap al litoral, a més las urbanitzacions properes redueixen la qualitat paisatgística de l'entorn.

Per altra banda, hi ha una xarxa de camins i pistes forestals que es desenvolupen de forma paral·lela a la línia de la costa i que travessen aquest espai perpendicularment, originades en operacions antigues relacionades amb la voluntat d'urbanitzar-lo

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

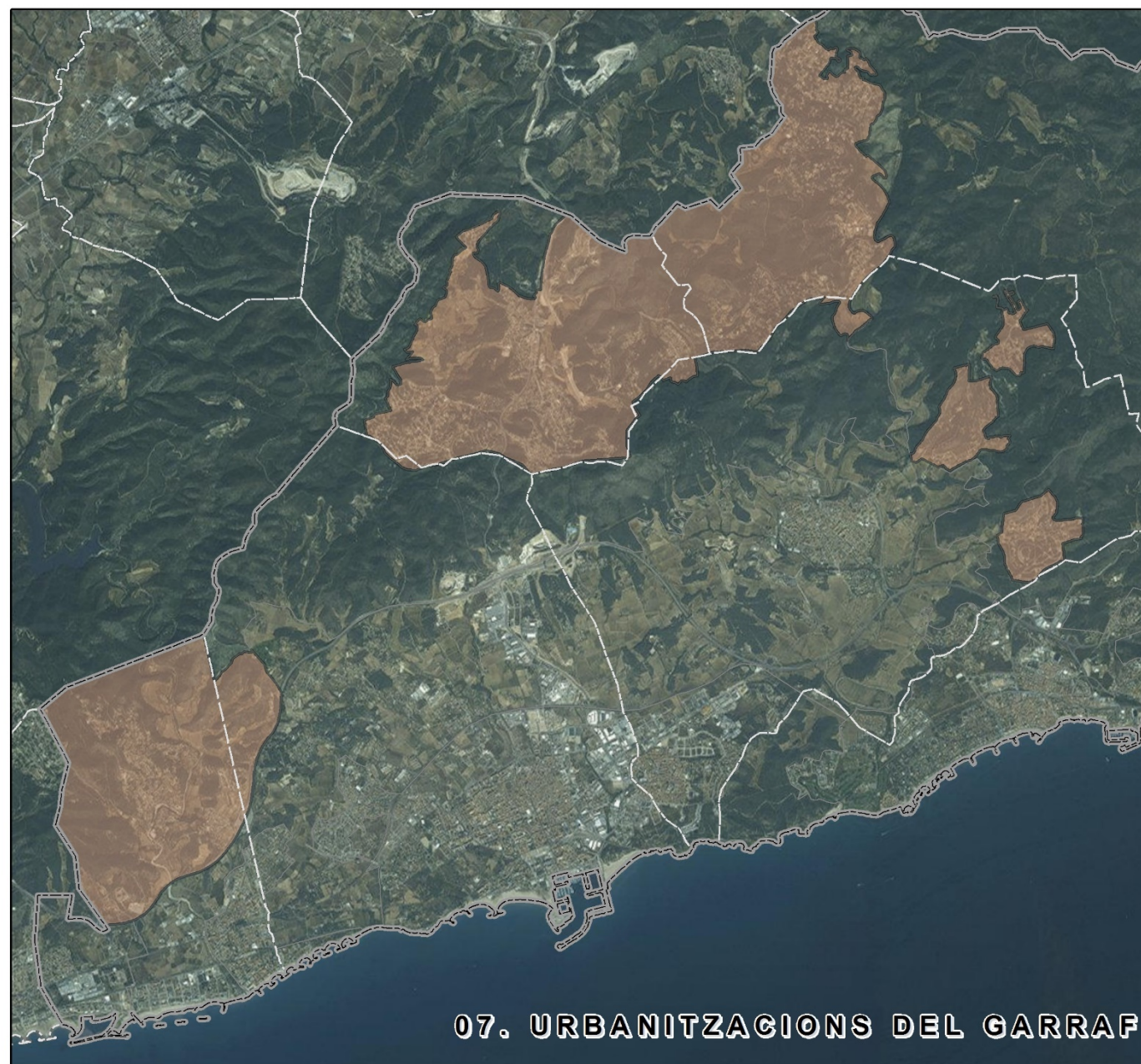
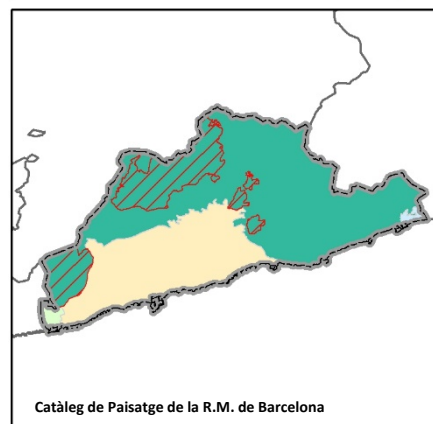
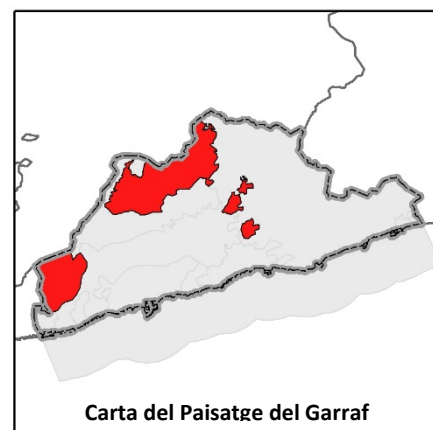
2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, l custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals

12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders i el camí Pedalable i el camí de ronda, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf

Àmbit de paisatge

07. URBANITZACIONS DEL GARRAF

Àmbit de paisatge

07. URBANITZACIONS DEL GARRAF

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	1.971,55	63,26
Conreus	373,73	11,99
Urbà	693,59	22,26
Antròpic	77,51	2,49
Total	3.116,38	100,00

Situació:

Incorpora els territoris situats al centre, nord i oest de la comarca dominats per les urbanitzacions en vessant, deslligades de cascs urbans, incloent també el nucli urbà de Canyelles

Superfície (ha) : 3.116,38

DESCRIPCIÓ:

Constitueix bàsicament l'entorn urbà de la meitat occidental de la unitat Garraf del Catàleg de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Inclou al nord les urbanitzacions de l'entorn de Canyelles, Mas d'en Mestre i Cal Sorià, a l'est de manera dispersa els enclavats urbans Can Pere, Can Lloses i Mas Alba, i cap a l'oest la urbanització Mas Trader.

Cal tenir en compte que, tot i que és l'ús urbà qui determina i defineix aquesta unitat, la vegetació natural ocupa el 63,26% i està representada principalment per boscos, matollars i prats.

L'ús urbà ocupa 22,26% de la superfície i correspon a edificacions i habitatges unifamiliars dels entorns urbà antigament esmentats.

Els conreus ocupen el 11,99% i són els herbacis i les vinyes els conreus més predominants. Els oliverars no arriben al 5% de la superfície cultivada. Destaca l'àrea agrícola situada a la petita plana que envolta el nucli de Canyelles

El ús antròpic no urbà no arriba al 3% i esta representat per la xarxa viària (C-15z) i algunes naus de les Granges de la Plana, Pirotècnia Igual, S.A, entre altres localitzats en el terme municipal de Canyelles.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

L'àmbit urbanitzacions del Garraf, limita en diversos punts amb els espais d'interès natural *Massís del Garraf*, *el Foix i Olèrdola* que pertanyen a la xarxa natura 2000, Serres del Litoral central (ES5110013). En el sector oest d'aquest àmbit, el espai *el Foix* ocupa 11,75 ha dins de la unitat, que correspon al llit del riu Foix aigües avall del seu embassament.

Com hem dit anteriorment, cal destacar les nombroses intercalacions de sectors amb vegetació natural, mesclades de roquissars, brolles, màquies, garrigues i pinedes de pi blanc

1. VALORS PAISATGÍSTICS

Existeixen algunes mostres petites de l'arquitectura de pedra en sec i alguns masos (a partir dels quals es van originar algunes urbanitzacions).

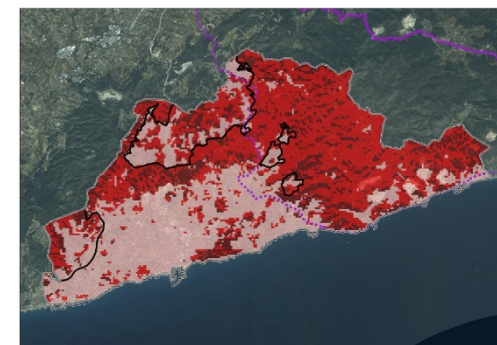
Cal destacar, però, el nucli antic de Canyelles, dominat per la seva església i castell, i diversos jaciments i elements d'interès arquitectònic d'aquest municipi

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

Aquesta unitat de paisatge presenta **un risc alt i molt alt** de incendis i a més pertany al perímetre de protecció prioritària del Massís del Garraf. Lògicament, les zones on el plànol determina un risc més baix correspon a les pròpies urbanitzacions, però val a dir que la dispersió d'habitatges i usos antròpics és un dels factors més importants de risc d'inici d'incendi en tota la comarca i, a més, les pròpies urbanitzacions tenen un altíssim risc de ser afectades pels incendis forestals.

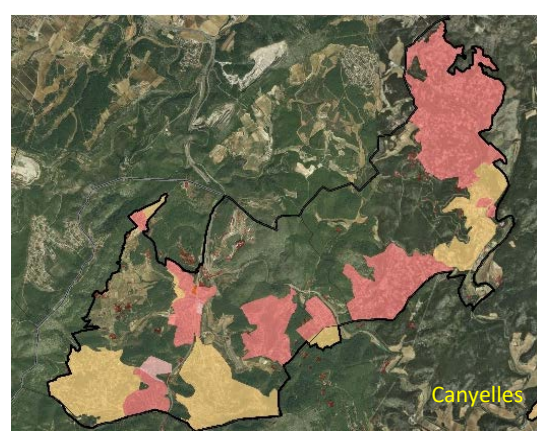
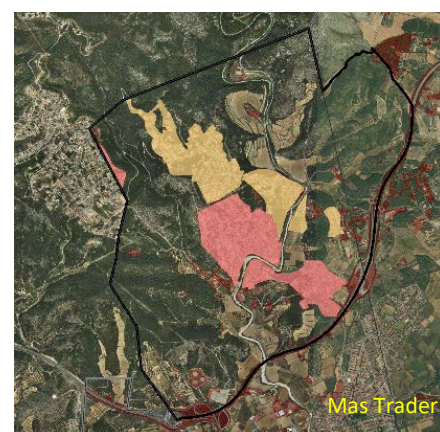
2.1 Incendis Forestals

1. VALORS PAISATGÍSTICS

2.2 Urbanitzacions el sòl no urbanitzable

El 57,33% del sòl de l'àmbit "Urbanitzacions del Garraf" es considera com no urbanitzable i es localitza al nord en les termes municipals de Canyelles i Olivella i a l'oest en el terme municipal de Cubelles. En el cas de les urbanitzacions Can Pere, Can Lloses i Mas Alba, es troben en sòl considerat urbanitzable delimitat (color crema). La urbanització Mas Trader presenta habitatges unifamiliars en sòl no urbanitzable mentre que les urbanitzacions al centre de la unitat es concentren en sòl urbà consolidat i urbanitzable delimitat. Per tant, es poden observar notables disfuncions encara entre la realitat del planejament i la realitat de l'ocupació. De fet, per tot l'àmbit resten peces on es va iniciar la urbanització i aquesta no es va consolidar, de manera que romanen restes de viari i edificacions abandonades. Sobre la integració paisatgística, l'estètica de les diverses urbanitzacions és molt variada i amb densitats molt diverses però en general heterogènia i fortament impactant.

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i, especialment, la prevenció d'incendis forestals

6CPGc. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes amb la vegetació natural del Garraf

12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf

16CPG. Introduir criteris paisatgístics en el desenvolupament dels espais urbans i urbanitzables encara no executats en el marc del Pla Territorial del Penedès

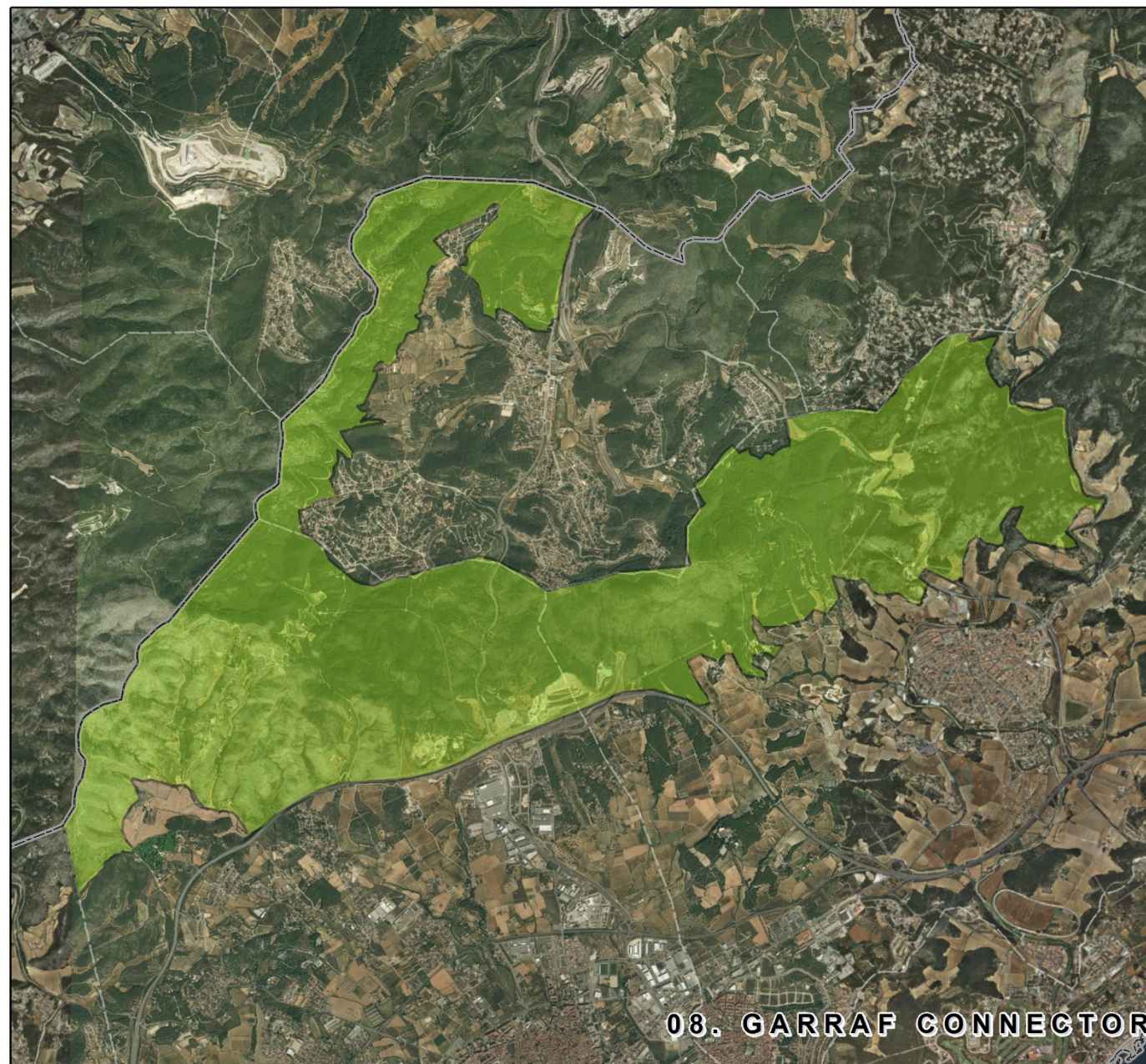
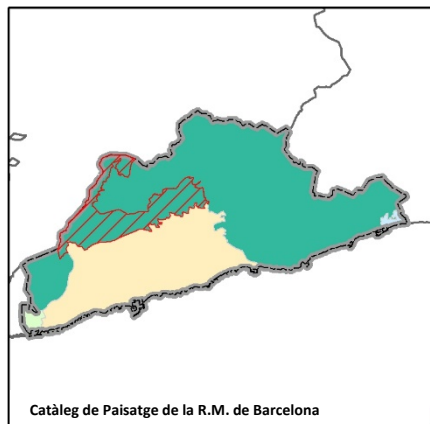
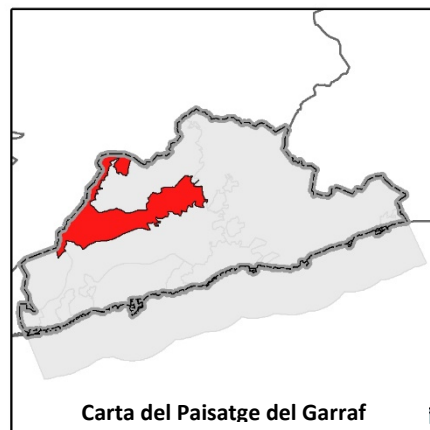
17CPG. Reversió d'espais urbans i urbanitzables a no urbanitzables en el marc del Pla Territorial del Penedès i recuperació paisatgística dels mateixos

31CPG. Potenciar i conservar els nuclis i poblacions rurals tradicionals de la comarca del Garraf, realçant els seus valors paisatgístics

32CPG. Tractar paisatgísticament i funcional els camins i vials d'enllaços entre urbanitzacions

Àmbit de paisatge

08. GARRAF CONNECTOR

Àmbit de paisatge

08. GARRAF CONNECTOR

Principals usos del sòl	Superfície	
	ha	%
Vegetació natural	1.876,03	90,25
Conreus	112,77	5,43
Urbà	37,43	1,80
Antròpic	52,32	2,52
Total	2.078,55	100,00

Situació:

Es localitza cap al nord-oest de la comarca, als elements muntanyosos que uneixen el massís del Garraf amb Olèrdola i les muntanyes del Foix, corresponents als municipis de Vilanova i la Geltrú, Canyelles i Sant Pere de Ribes.

Superfície (ha) : 2.078,55

DESCRIPCIÓ:

Correspon a les elevacions muntanyoses calcàries no diferenciades del Massís del Garraf, com el Mongròs, la Serra de Bonaire, el Puig de l'Àliga i la Serra de la Cogullada. Es localitza per sobre dels 100 m.s.n.m i arriba als 465 m.s.n.m. Limita al nord amb la Serra de la Cogullada, a l'est amb la riera de Beguer, al sud amb la Plana del Garraf i a l'oest al límit amb la comarca de l'Alt Penedès. En general aquest àmbit connecta el conjunt del Massís del Garraf amb la Serra del Cavall, localitzat a l'oest.

El 90,25% del sòl correspon a vegetació natural, principalment boscos (pi blanc) i matollars. Destaca a més, la presència de rocams i erms a l'extrem nord i sud.

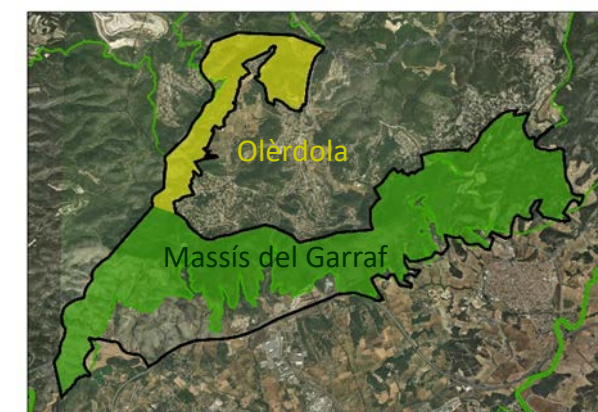
Els conreus ocupen el 5,43% de la seva superfície i destaca la presència de conreus herbacis i de vinya, a més d'altres conreus arboris i zones de conreus abandonats.

L'ús urbà no arriba al 2% de la superfície i està representat per diverses masies disperses, localitzades en les pendents baixes.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

El Garraf connector es considera un corredor de vegetació natural de la xarxa Natura 2000 Serres del Litoral central (ES5110013) dins de la comarca del Garraf dels quals 1.358,08 ha corresponen al espai d'interès natural **Massís del Garraf** i 327,14 ha corresponen al **Olèrdola**. Així mateix, aquesta distribució correspon als diferents parcs naturals de la Diputació de Barcelona: Garraf, Olèrdola i el Foix, que es localitza al límit oest d'aquest àmbit de paisatge.

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.2 Valors agrícoles

Malgrat que el 5,43% de la seva superfície esta ocupada per conreus, cal destacar que aquesta activitat es localitzen dins del parc natural del Garraf en dos àrees molt definides: al voltant del Mas de l'Artís, a l'oest i del Mas El Racó, a l'est i esta representada per conreus de vinya principalment i els herbacis en menor quantitat, paral·lels als petits torrents.

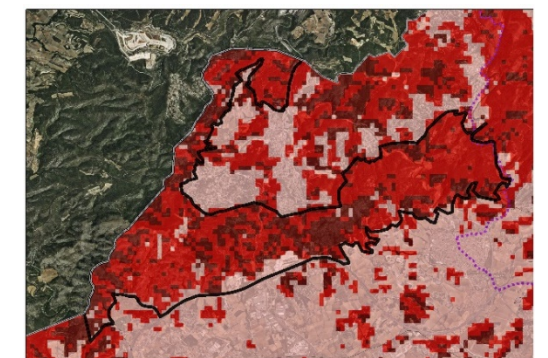
1.3 Valors culturals

A l'àrea destaquen diversos patrimonis de tipus arqueològic com El Castellot, les Tirenques, les Coves de Roca Rubí així com l'alta proporció de construccions de pedra seca, localitzades per tota la unitat. A més, destaca com patrimoni arquitectònic els Mas de l'Artís, Sumidors, El Racó, Cal Baró, Can Bartomeu, Can Esparcs dins del Parc natural del Garraf i el nucli els Vinyals, localitzat fora del parc.

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

2.1 Incendis Forestals

Aquest àmbit de paisatge presenta **un risc alt i molt alt** de incendis i correspon a àrees boscoses han estat afectats pels incendis forestals dels darrers anys (1994,1997,2012) i avui es troben en procés de regeneració (matollars). Cap al sud de la unitat, confinant amb la Plana del Garraf el risc de incendi es considera baix. Bona part d'aquesta unitat va patir incendis recents, les petjades paisatgístiques dels quals són encara força visibles

2.2 Activitats extractives, infraestructures i antenes de comunicació

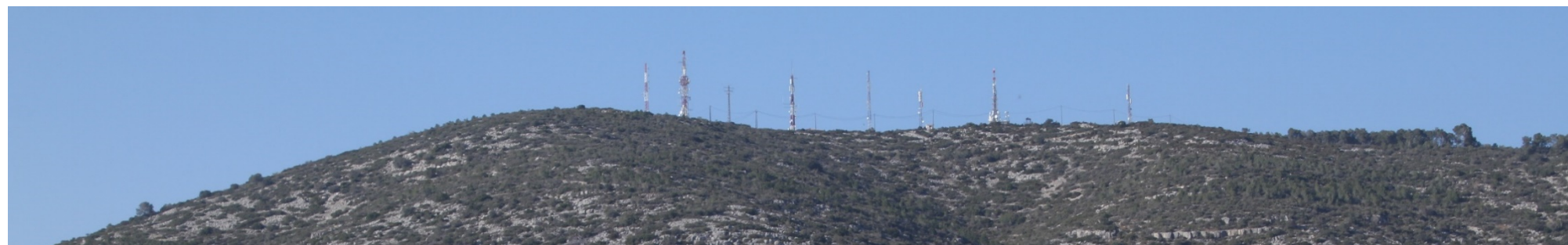
L'ús antròpic es troba a l'extrem sud del Garraf connector, a l'àrea fora de la xarxa natura 2000 per on discorre la xarxa vial (C-32) i on es troben activats extractives, principalment canteres, cimiteres, a més d'abocadors, una gran estació de transformació elèctrica i alguns moviments de terra.

NOM DE L'EXPLOTACIÓ	MUNICIPI	ÀREA (ha)	EXPEDIENT	EMPRESA EXPLOTADORA	RECURS EXPLOTAT	TIPUS DE PERMÍS	SITUACIÓ ACTUAL
COLL FERRAN BA20060077 ADQ	Vilanova i la Geltrú	10,61	84/0688	CEMEX ESPAÑA OPERACIONES, SLU	Calcàries	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada
CD CORRAL DEL CARRO BAAD070097	Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes	16,23	84/0655	CANTERA ROCA, SL	Calcàries	Concessió d'explotació	Activitat en actiu amb restauració integrada

El contacte entre la C-32 i la C-15 ha generat una àrea de forta transformació i impacte paisatgístic que afecta per igual a l'àmbit del Garraf connector i al de Plana del Garraf.

Destaquen també les nombroses antenes i torres que, atenent a funcionalitats diverses (comunicació, militars, guaita contra incendis) se situen a les diverses carenes, especialment a la zona del Montgròs i al Puig de l'Àliga, generant impactes paisatgístics remarcables

1. OBJECTIUS A ASOLLIR

2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals

6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf

7CPGa. Potenciar la conservació de les masies de muntanya del Garraf mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques

9CPG. Atorgar un grau de protecció territorial a les fites i fons escènics principals del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial del Penedès

10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura mediterrània del Garraf i promoure de manera extensa la seva conservació mitjançant la iniciativa pública i privada

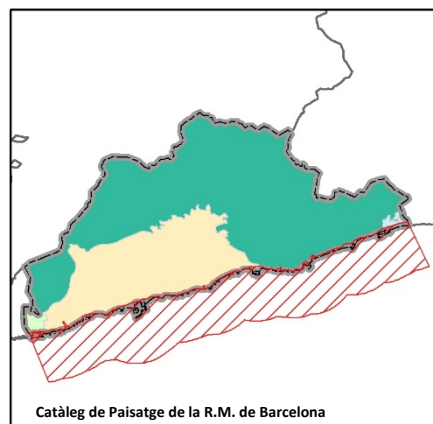
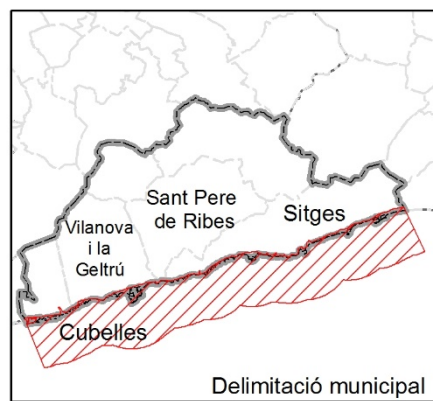
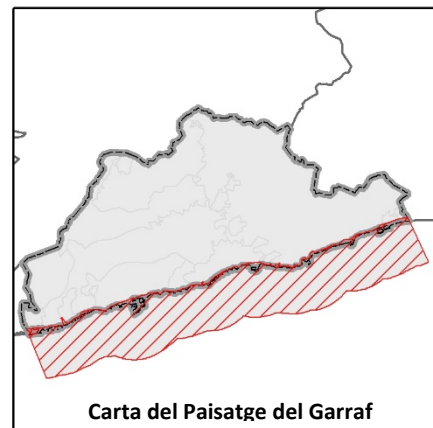
12CPG. Revaloritzar els camins com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf

13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos

33CPG. Ordenar les antenes i altres elements d'impacte a carenes i fons escènics

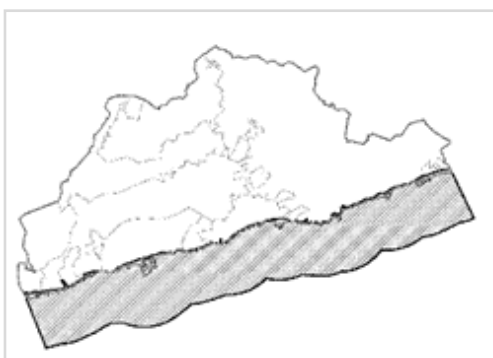
Àmbit de paisatge

09. LITORAL I MAR DEL GARRAF

Àmbit de paisatge

09. LITORAL I MAR DEL GARRAF

Principals usos del sòl	Superfície terrestre	
	ha	%
Vegetació natural	186,68	58,24
Conreus	0,16	0,05
Urbà	58,13	18,32
Antròpic	72,29	22,79
Total	317,26	100,00

Situació:

Es localitza al sud de la comarca del Garraf i correspon al litoral de tota la comarca (delimitat a l'interior pel primer eix viari – via FFCC, passeig marítim, camí de ronda) i el seu àmbit marí fins un buffer de visibilitat (3 km).

Superfície (ha) : 317,26 terrestres.

DESCRIPCIÓ:

Aquesta unitat compren una superfície de 8.896,78 ha dels quals 317,26 ha correspon a l' **àmbit litoral terrestre** de la comarca del Garraf i 8.579,52 ha a l'**àmbit marí**.

L'àmbit litoral terrestre està format pels passeigs marítims, algunes urbanitzacions a primera línia de mar, les platges de sorra o còdols, les cales, coves, puntes i penya-segats, feblement recoberts per vegetació. Inclou a més les zones humides de les desembocadures de les rieres Ribes i Foix i bona part de la zona humida de la Platja Llarga de Vilanova i la Geltrú; per tant es pot dir que es un litoral molt divers, dividit en 5 grans sectors:

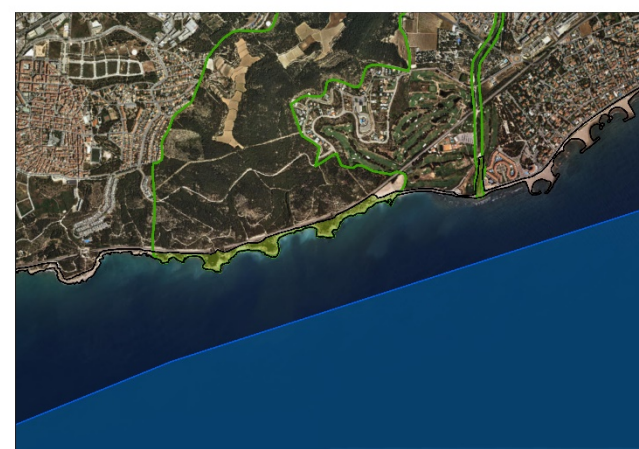
- Un sector conformat per les platges formades per les aportacions sedimentaries de les rieres locals com la Platja de les Botigues que presenta més relació amb Castelldefels a més del port esportiu de la Ginesta i que correspondria a la part costanera de l'àmbit del Delta del Llobregat-Botigues de Sitges.
- Un sector abrupte, amb pendents superiors al 30% on destaquen els penya-segats formats per l'enfonsament del massís càrstic del Garraf en el mar. També hi ha cales amb platges petites (Garraf, Vallcarca, Cala Morisca) a més de infraestructures rellevants com el Port de Garraf i el port industrial de Vallcarca.
- Un sector més suau amb pendent menors al 10% entre el Port esportiu de Aiguadolç i el Club de Golf Terramar que constitueix la façana marítima del nucli urbà de Sitges i que es troba esta molt antropitzada, malgrat que es troba una varietat de platges reconegudes com la Platja de Sant Sebastià.
- Una franja litoral novament més natural representat per el petit massís litoral dels Colls-Miralpeix que comença a pocs metres de la desembocadura de la riera de Ribes i conforma un sector abrupte amb coves i cales de còdols.
- Un litoral altament urbanitzat entre Cubelles i Vilanova i la Geltrú amb la presència d'espigons i el port de Vilanova i la Geltrú així com la dàrsena de la central tèrmica del Foix

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.1 Valors naturals

L'alternança de l'ocupació de l'ambient litoral de la comarca es comprova amb la superfície ocupada per les diferents usos del sòl, on destaca que més del 30% de la seva superfície està constituïda per platges i penya-segats marins.

La vegetació natural predominant és matollar, principalment la màquia de garric i margalló, però també comunitats de primera línia de penya-segat (fonoll marí i ensopegueres) que es combina amb fragments de pi blanc a primera línia de mar, localitzades principalment en aquest sectors del espai protegit Serres del Litoral central (ES5110013).

Per la seva banda, la vegetació de ribera i de marjal es localitzen primerament en les zones humides de la desembocadura del riu Foix, un sector de la Platja Llarga, a l'oest del 'àmbit i la desembocadura de la ribera de Ribes, cap a Sitges.

Finalment, l'àmbit marí està representat per un ràdio de 3 km del Mar mediterrani on és definida una visibilitat de qualitat cap al mar. En aquesta àrea destaquen els fons sorrencs poblats de posidònia (*Posidonia oceanica*) que, davant de les costes de Sitges, s'estén amb una superfície de 7.044,28 ha, coincidint amb l'espai protegit Costes del Garraf (ES5110020).

1. VALORS PAISATGÍSTICS

1.2 Valors culturals/toponímics/identitaris

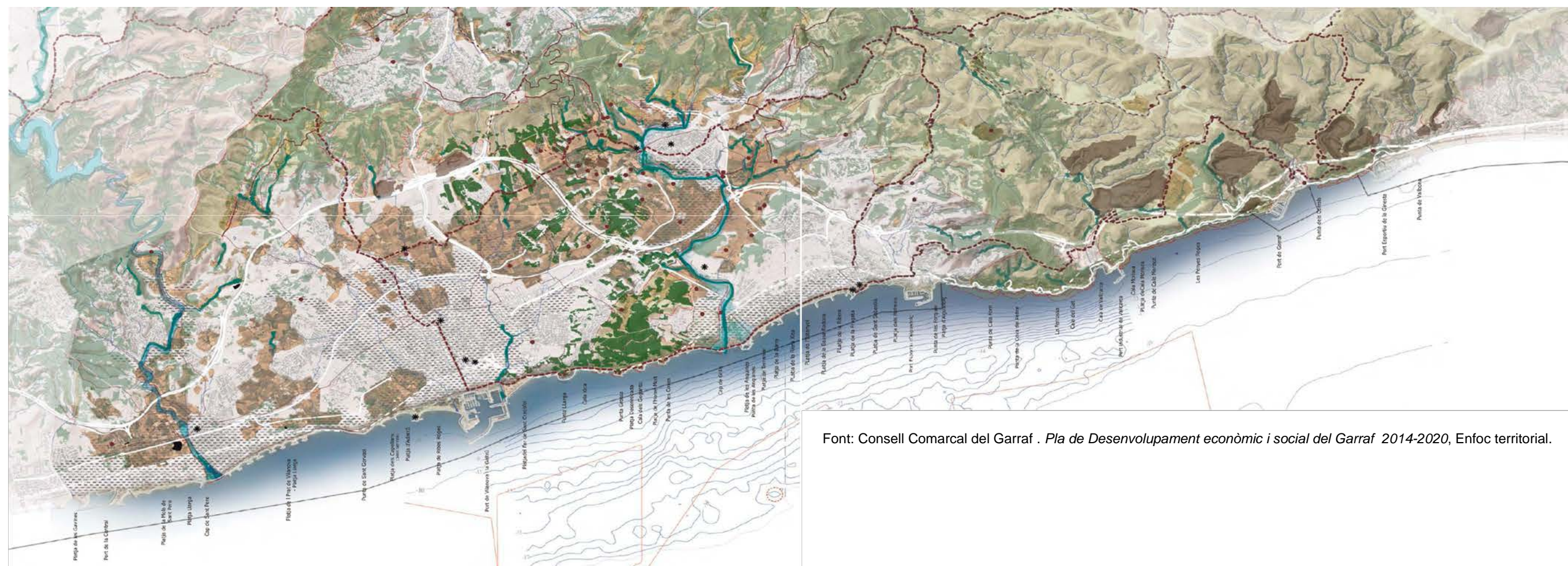
El litoral del Garraf és molt variat orogràficament, amb una microorografia molt rica, de la qual depèn en bona mesura el seu atractiu turístic, i en general poc coneguda (excepte els mariners i pescadors, els quals han generat un ric patrimoni immaterial de tradicions i coneixements), així com una toponímia molt específica.

Entre els valors destacables de aquest àmbit son el conjunt de petites coves i balmes a la zona de la Punta de les Coves a Sitges, entre les quals es troben: La coveta de la Platja de Rosés, la cova Llarga, la cova del Gegant, La cova dels Musclos, La Cova verda, la coveta dels Còdols, la cova de la Masia de les coves i els conductes subaquàtics denominats els Bufadors. L' espectacularitat d'aquestes cavitats verticals en alguns casos només s'aprecia vista des del mar. Algunes d'aquestes cavitats tenen alt valor arqueològic doncs s'hi ha trobat restes interessants

També, cal destacar els penya-segats del litoral del Garraf i la percepció del bloc calcari aixecat de bona part de la unitat, així com las diverses i variades cales i petites platges que són molt reconegudes per la seva tipologia, extensió i composició.

Destaquen també alguns elements d'interès cultural i patrimonial lligats a la primera línia de costa, com torres de guaita i defensa, fars i búnquers, així com la part de platja del conjunt urbà de Garraf

Destaca també la importància dels diversos camins de ronda que s'estan intentant recuperar per permetre la circulació sostenible i tova al llarg de tota la línia de costa

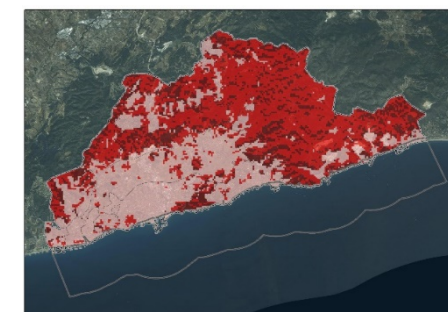

Font: Consell Comarcal del Garraf . *Pla de Desenvolupament econòmic i social del Garraf 2014-2020*, Enfoc territorial.

2. PRINCIPALS IMPACTES PAISATGÍSTICS:

En relació amb els incendis forestals, el litoral **no presenta cap risc o risc molt baix** encara que s'ubica molt a prop de zones amb alt risc de incendis del àmbit de paisatge Garraf.

2.1 Incendis Forestals

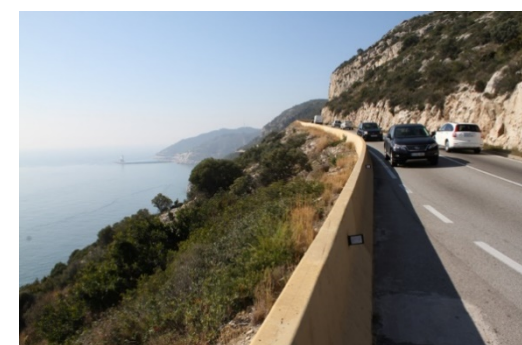
Malgrat que no es troba cap activitat extractiva dins de la unitat, des de aquesta **es poden veure les activitats extractives** localitzades en la unitat del Garraf, específicament totes les instal·lacions associades a la Cimentera de Vallcarca.

2.2 Activitats extractives

2.2 Infraestructures de comunicació i litorals

L'ús antròpic representa el 22,79% de la superfície del litoral i el constitueixen les espigons característics de la costa de la comarca, la presència de ports (6) i especialment amb major impacte paisatgístic, el pas de les vies de comunicació que talla la permeabilitat de la costa amb les zones interiors i que en alguns casos creen trinxeres i desmunts força impactants.

3. OBJECTIUS A ASOLLIR

18CPG. Conservar, potenciar i dinamitzar els nuclis urbans singulars litorals de la comarca

19CPG. Millorar paisatgísticament els contactes Port-Ciutat

20CPG Millorar el component vegetal de les façanes marítimes de les viles i ciutats

21CPG Cercar la continuïtat de la servitud pedestre al llarg de tot el litoral del Garraf

22CPG Millorar paisatgísticament els espais intersticials i contactes del ferrocarril amb la façana litoral

23CPG Integrar paisatgísticament les esculleres i instal·lacions dels ports i els espigons

24CPG Naturalitzar les platges amb recuperació de formes i hàbitats propis

25CPG Revaloritzar els elements visuals referencials de la cultura marinera i pescadora del Garraf

26CPG Sensibilitzar la població i els visitants sobre la visualització del Garraf des del mar i els paisatges de referència dels pescadors i marins

27CPG Incrementar el coneixement de la població sobre els valors naturals, els serveis ecosistèmics i els paisatges submarins que presta el mar del Garraf, i específicament de l'espai marí protegit de Costes del Garraf

28CPG Recuperar paisatgísticament i ecològica les desembocadures de rius i rieres i les zones humides associades

30CPG. Cercar una solució paisatgística específica pel conjunt de Vallcarca

35CPG. Eliminar de manera extensiva la vegetació al·lòctona invasora

36CPG. Potenciar, conservar i revaloritzar paisatgísticament jaciments arqueològics i elements culturals i històrics (fars, búnquers) propis de la línia litoral

5. OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA

5.1. METODOLOGIA

Per definir els objectius de qualitat paisatgística de la Carta de Paisatge del Garraf s'han considerat, primer, els objectius de qualitat paisatgística de cadascuna de les unitats de paisatge de la Carta de Paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona i s'ha estudiat la seva relació o aplicabilitat als diferents àmbits de paisatge de la Carta del Paisatge del Garraf. Cal recordar que les figures nº30 i 31 relacionaven les unitats de paisatge del Catàleg de Paisatge amb els àmbits de paisatge de la Carta del Paisatge del Garraf.

Posteriorment, s'han readaptat o reescrit aquests per tal de que s'ajustin específicament a les realitats de cada àmbit de paisatge i, en relació als aspectes diagnòstics definits als apartats 2 i 4, se n'han redactat de nous.

Aquests objectius han estat discutits i validats a les sessions de participació, de manera que s'han ajustat i millorat, per obtenir els resultats següents:

5.2. OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DE LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DERIVATS DEL CATÀLEG DE PAISATGE DE LA REGIO METROPOLITANA DE BARCELONA

DELTA DEL LLOBREGAT

Objectius de qualitat paisatgística

11.1. Uns paisatges d'aiguamolls i zones humides del delta protegits, ben gestionats i revaloritzats com a elements configuradors del paisatge.

11.2. Una agricultura de regadiu i els seus elements associats (canals, pous, corredores) potenciats i revaloritzats com a definidors de les particularitats estètiques i productives del paisatge del Delta de Llobregat.

11.3. Uns creixements dels assentaments urbans de Castelldefels, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sitges i Viladecans ordenats i que no comprometin els valors del paisatge que els acull, ni els valors dels espais circumdants.

11.4. Unes àrees especialitzades d'activitat d'ús industrial, logístic, comercial d'oci o altres terciaris dissenyades tenint en compte la integració en l'entorn.

11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.

11.6. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges del Delta de Llobregat.

LITORAL DEL PENEDE'S

Objectius de qualitat paisatgística

OQP28.1 Una façana litoral endreçada, amb passeigs marítims que integrin espais i elements naturals i que facilitin l'ús social i els itineraris al llarg de la costa, amb unes façanes urbanes vives i de qualitat.

OQP28.2 Uns teixits residencials urbanitzats amb prevalença dels elements naturals, que aglutinin activitats i equipaments al servei d'una major maduresa urbana, tot posant en valor els recursos patrimonials i naturals existents.

OQP28.3 Un paisatge agrari de plana que conservi la característica d'espai rural, es mantingui al marge de noves edificacions i instal·lacions i funcioni com a espai d'ús social obert amb una xarxa de camins que en permeti el gaudi ciutadà.

PLANA DEL GARRAF

Objectius de qualitat paisatgística

7.1. Uns assentaments de Sitges, Cubelles, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú ordenats, que no comprometin els valors del paisatge circumdant, i amb uns accessos de qualitat.

7.2. Unes urbanitzacions ordenades i integrades en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual.

7.3. Una façana marítima de Sitges i Vilanova i la Geltrú ben preservada i gestionada, que mantingui el seu valor escènic i històric i preservi la identitat paisatgística de cada lloc, formada per valors i elements de caràcter natural i cultural.

7.4. Uns corredors verds amplis enmig de la plana litoral, amb capacitat d'articular espais oberts de diferents escales.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

7.6. Uns paisatges que mantinguin en bon estat les restes megalítiques de primer ordre (la cova del Gegant), i altres elements patrimonials, antics i moderns (les «torres» d'estiueig del Terramar i de la Farola, l'antic autòdrom de Terramar, la capella barroca del Vinyet, les esglésies de Santa Maria de la Geltrú i Sant Antoni de Vilanova, l'ermita de Sant Cristòfol, etc.).

7.7. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges de la Plana de Garraf.

GARRAF

Objectius de qualitat paisatgística

5.1. Unes formacions geològiques del massís de Garraf -caracteritzades pel relleu abrupte i la naturalesa calcària, blanca- preservades com a elements configuradors del paisatge, que constitueixin fites i se'n revaloritzi el caràcter.

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

5.3. Uns creixements periurbans controlats, endreçats, que connectin els espais verds urbans i periurbans amb els corredors i sistemes d'espais lliures més pròxims.

5.4. Un sistema d'infraestructures lineals que minimitzi la fragmentació del territori i es dissenyi amb criteris d'integració paisatgística.

5.5. Unes urbanitzacions ordenades i integrades en el paisatge, de manera que se'n minimitzi l'impacte visual.

5.6. Uns paisatges rurals amb poblacions reconegudes pel seu valor històric i patrimonial ben planificades i gestionades, on es fomenti la rehabilitació per sobre de la substitució d'edificacions i que mantinguin els principals trets característics.

5.7. Unes fites i fons escènics del Garraf preservats i revaloritzats, que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.

5.9. Un paisatge on l'herència de patrimoni medieval i de construccions defensives com castells i torres de guaita hi siguin rellevants (el castell d'Eramprunyà, el castell de Canyelles, el castell de Castellet, el castell de Campdàsens, la torre de defensa de Can Planes i el castell de Garraf).

5.10. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges del Garraf.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DERIVATS DEL CATÀLEG DE PAISATGE DE LA REGIO METROPOLITANA DE BARCELONA APLICABLES A CADASCUN DELS ÀMBITS DE LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF

En primer lloc, assignem a cada àmbit de paisatge de la Carta del Paisatge del Garraf aquells objectius de qualitat paisatgística de les Unitats de Paisatge dels Catàlegs de Paisatge que hi són aplicables.

1. LITORAL DEL PENEDES – PONENT DE CUBELLES

OQP28.1 Uns teixits residencials urbanitzats amb prevalença dels elements naturals, que aglutinin activitats i equipaments al servei d'una major maduresa urbana, tot posant en valors els recursos patrimonials i naturals existents.

OQP28.3 Un paisatge agrari de plana que conservi la característica d'espai rural, es mantingui al marge de noves edificacions i instal·lacions i funcioni com a espai d'ús social obert amb una xarxa de camins que en permeti el gaudi ciutadà.

2. GARRAF

5.1. Unes formacions geològiques del massís de Garraf -caracteritzades pel relleu abrupte i la naturalesa calcària, blanca- preservades com a elements configuradors del paisatge, que constitueixin fites i se'n revaloritzi el caràcter.

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

5.4. Un sistema d'infraestructures lineals que minimitzi la fragmentació del territori i es dissenyi amb criteris d'integració paisatgística.

5.6. Uns paisatges rurals amb poblacions reconegudes pel seu valor històric i patrimonial ben planificades i gestionades, on es fomenti la rehabilitació per sobre de la substitució d'edificacions i que mantinguin els principals trets característics.

5.7. Unes fites i fons escènics del Garraf preservats i revaloritzats, que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.

5.9. Un paisatge on l'herència de patrimoni medieval i de construccions defensives com castells i torres de guaita hi siguin rellevants (el castell d'Eramprunyà, el castell de Canyelles, el castell de Castellet, el castell de Campdàsens, la torre de defensa de Can Planes i el castell de Garraf).

5.10. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges del Garraf.

3. DELTA DEL LLOBREGAT – BOTIGUES DE SITGES

11.3. Uns creixements dels assentaments urbans de Castelldefels, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sitges i Viladecans ordenats i que no comprometin els valors del paisatge que els acull, ni els valors dels espais circumdants.

11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.

11.6. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges del Delta de Llobregat.

4. PLANA DEL GARRAF

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.

7.1. Uns assentaments de Sitges, Cubelles, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú ordenats, que no comprometin els valors del paisatge circumdant, i amb uns accessos de qualitat.

7.4. Uns corredors verds amplis enmig de la plana litoral, amb capacitat d'articular espais oberts de diferents escales.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia

7.7. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges de la Plana de Garraf.

7.6. Uns paisatges que mantinguin en bon estat les restes megalítiques de primer ordre (la cova del Gegant), i altres elements patrimonials, antics i moderns (les «torres» d'estiueig del Terramar i de la Farola, l'antic autòdrom de Terramar, la capella barroca del Vinyet, les esglésies de Santa Maria de la Geltrú i Sant Antoni de Vilanova, l'ermita de Sant Cristòfol, etc.).

11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.

OQP28.3 Un paisatge agrari de plana que conservi la característica d'espai rural, es mantingui al marge de noves edificacions i instal·lacions, i funcioni com a espai d'ús social obert amb una xarxa de camins que en permeti el gaudi ciutadà.

5. ÀREES URBANES DEL GARRAF

7.1. Uns assentaments de Sitges, Cubelles, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú ordenats, que no comprometin els valors del paisatge circumdant, i amb uns accessos de qualitat.

OQP28.2 Uns teixits residencials urbanitzats amb prevalença dels elements naturals, que aglutinin activitats i equipaments al servei d'una major maduresa urbana, tot posant en valors els recursos patrimonials i naturals existents.

6. COLLS MIRALPEIX

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

7.4. Uns corredors verds amplis enmig de la plana litoral, amb capacitat d'articular espais oberts de diferents escales.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia

7. URBANITZACIONS DEL GARRAF

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

7.2. Unes urbanitzacions ordenades i integrades en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual.

8. GARRAF CONNECTOR

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

5.4. Un sistema d'infraestructures lineals que minimitzi la fragmentació del territori i es dissenyi amb criteris d'integració paisatgística.

5.6. Uns paisatges rurals amb poblacions reconegudes pel seu valor històric i patrimonial ben planificades i gestionades, on es fomenti la rehabilitació per sobre de la substitució d'edificacions i que mantinguin els principals trets característics.

5.7. Unes fites i fons escènics del Garraf preservats i revaloritzats, que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.

5.10. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges del Garraf.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

9. LITORAL I MAR DEL GARRAF

7.3. Una façana marítima de Sitges i Vilanova i la Geltrú ben preservada i gestionada, que mantingui el seu valor escènic i històric i preservi la identitat paisatgística de cada lloc, formada per valors i elements de caràcter natural i cultural.

OQP28.1 Una façana litoral endreçada, amb passeigs marítims que integrin espais i elements naturals i que facilitin l'ús social i els itineraris al llarg de la costa, amb unes façanes urbanes vives i de qualitat

11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.

OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DELS ÀMBITS DE LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF

1. LITORAL DEL PENEDÈS – PONENT DE CUBELLES

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

OQP28.1 Uns teixits residencials urbanitzats amb prevalença dels elements naturals, que aglutinin activitats i equipaments al servei d'una major maduresa urbana, tot posant en valors els recursos patrimonials i naturals existents.

OQP28.3 Un paisatge agrari de plana que conservi la característica d'espai rural, es mantingui al marge de noves edificacions i instal·lacions, i funcioni com a espai d'ús social obert amb una xarxa de camins que en permeti el gaudi ciutadà.

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

1CPGa. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris de Cubelles tot integrant-hi els espais verds i els espais intersticials entre els mateixos i aconseguint una continuïtat urbana de qualitat amb els espais urbans de Cunit.

2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània.

3CPG. Integrar criteris paisatgístics en la definició dels nous usos que ocuparan els terrenys alliberats per part de la central tèrmica de Cubelles.

2. GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

5.1. Unes formacions geològiques del massís de Garraf -caracteritzades pel relleu abrupte i la naturalesa calcària, blanca- preservades com a elements configuradors del paisatge, que constitueixin fites i se'n revaloritzi el caràcter.

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

5.3. Uns creixements periurbans controlats, endreçats, que connectin els espais verds urbans i periurbans amb els corredors i sistemes d'espais lliures més pròxims.

5.4. Un sistema d'infraestructures lineals que minimitzi la fragmentació del territori i es dissenyi amb criteris d'integració paisatgística.

5.6. Uns paisatges rurals amb poblacions reconegudes pel seu valor històric i patrimonial ben planificades i gestionades, on es fomenti la rehabilitació per sobre de la substitució d'edificacions i que mantinguin els principals trets característics.

5.7. Unes fites i fons escènics del Garraf preservats i revaloritzats, que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.

5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.

5.9. Un paisatge on l'herència de patrimoni medieval i de construccions defensives com castells i torres de guaita hi siguin rellevants (el castell d'Eramprunyà, el castell de Canyelles, el castell de Castellet, el castell de Campdàsens, la torre de defensa de Can Planes i el castell de Garraf).

5.10. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges del Garraf.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

4CPG. Dinamitzar, educar, sensibilitzar i visualitzar el patrimoni geològic (espeleològic, sedimentari i els fenòmens càrstics) del Garraf.

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals.

Element paisatgístic específic: màquia

6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf.

Element paisatgístic específic: Infraestructures lineals

7CPGa. Potenciar la conservació dels masies de muntanya i edificacions del Garraf mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que les afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible.

31CPG. Potenciar i conservar els nuclis i poblacions rurals tradicionals de la comarca del Garraf, realçant els seus valors paisatgístics.

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.

9CPG. Atorgar un grau de protecció territorial a les fites i fons escènics principals del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès.

10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements arqueològics, etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura i ramaderia mediterrània del Garraf, amb especial atenció a la cultura de la pedra seca i la transhumància, i promoure de manera extensa la seva conservació i restauració mitjançant la iniciativa pública i privada.

11.CPG. Millorar el coneixement, identificació i visualització de les construccions defensives i el patrimoni edificat arquitectònic del Garraf.

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.

2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials del Garraf, així com els elements

diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.	característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània. Element paisatgístic específic: vinya
	12CPG. Revaloritzar els camins com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.
	13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos. Element paisatgístic específic: pedreres
	29CPG. Recuperar els rius, rieres i fondos com corredors ecològics i estructuradors paisatgístics.

3. DELTA DEL LLOBREGAT – BOTIGUES DE SITGES

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE	OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE
11.3. Uns creixements dels assentaments urbans de Castelldefels, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sitges i Viladecans ordenats i que no comprometin els valors del paisatge que els acull, ni els valors dels espais circumdants.	1CPGb. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als nuclis orientals de Sitges tot integrant-hi els espais verds i els espais intersticials entre els mateixos i aconseguint una continuïtat urbana de qualitat amb els espais urbans de Castelldefels.
11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.	6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf. Element paisatgístic específic: infraestructures lineals
11.6. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges del Delta de Llobregat.	8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.

4. PLANA DEL GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE	OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE
5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.	5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals. Element paisatgístic específic: màquia
5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.	10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements arqueològics, etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura i la ramaderia mediterrània del Garraf, amb especial atenció a la cultura de la pedra seca i la transhumància, i promoure de manera extensa la seva conservació mitjançant la iniciativa pública i privada.
7.1. Uns assentaments de Sitges, Cubelles, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú ordenats, que no comprometin els valors del paisatge circumdant, i amb uns accessos de qualitat.	6CPGb. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf, amb especial atenció a l'entorn periurbà de Sant Pere de Ribes i els polígons industrials i d'activitats de Cubelles, Sitges i Vilanova i la Geltrú. Element paisatgístic específic: polígons industrials i de serveis
7.4. Uns corredors verds amplis enmig de la plana litoral, amb capacitat d'articular espais oberts de diferents escales.	14CPG. Protegir territorialment els corredors d'espais lliures i agrícoles existents a la plana del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès. 15CPG. Planificar l'ús públic dels espais lliures de la plana, en compatibilització amb l'agricultura.
7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.	2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània, i amb especial atenció a les zones de vinya i de regadius tradicionals del Foix. Element paisatgístic específic: vinya
7.6. Uns paisatges que mantinguin en bon estat les restes megalítiques de primer ordre (la cova del Gegant), i altres elements patrimonials, antics i moderns (les «torres» d'estiueig del Terramar i de la Farola, l'antic autòdrom de Terramar, la capella barroca del Vinyet, les esglésies de Santa Maria de la Geltrú i Sant Antoni de Vilanova, l'ermita de Sant Cristòfol, etc.).	7CPGb. Potenciar la conservació de les masies de plana del Garraf, amb especial atenció als elements lligats a la història medieval, al romanticisme i la cultura indiana, mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible.
7.7. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges de la Plana de Garraf.	8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.
11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.	14CPG. Planificar i executar la restauració paisatgística dels marges i espais intersticials entre infraestructures al llarg de tota la plana.

	<p>12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.</p> <p>Element paisatgístic específic: camins ramaders</p>
	<p>13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos.</p> <p>Element paisatgístic específic: pedreres</p>
	<p>29CPG. Recuperar els rius, rieres i fondos com corredors ecològics i estructuradors paisatgístics.</p>
	<p>32CPG. Revaloritzar des del punt de vista paisatgístic els arbres monumentals i singulars de la plana del Garraf.</p>
	<p>17CPG. Reversió d'espais urbans i urbanitzables a no urbanitzables en el marc del Pla Territorial Parcial del Penedès i recuperació paisatgística dels mateixos.</p>

5. ÀREES URBANES DEL GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

7.1. Uns assentaments de Sitges, Cubelles, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú ordenats, que no comprometin els valors del paisatge circumdant, i amb uns accessos de qualitat.

OQP28.2 Uns teixits residencials urbanitzats amb prevalença dels elements naturals, que aglutinin activitats i equipaments al servei d'una major maduresa urbana, tot posant en valors els recursos patrimonials i naturals existents.

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

1CPGa. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris de Cubelles tot integrant-hi els espais verds, l'espai públic i els espais intersticials entre els mateixos, tot respectant els elements preexistents i utilitzant el paisatge mediterrani com a base, i aconseguint una integració urbana de qualitat entre els nuclis de Cubelles, Roquetes, Sitges i Vilanova i la Geltrú.

6CPGb. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural i agrícola de l'entorn.

8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.

14CPG. Protegir territorialment els corredors d'espais lliures i agrícoles existents a la plana del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès.

6. COLLS MIRALPEIX

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

7.4. Uns corredors verds amplis enmig de la plana litoral, amb capacitat d'articular espais oberts de diferents escales.

7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals.

Element paisatgístic específic: màquia

12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders i el camí Pedalable i el camí de ronda, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.

2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània.

Element paisatgístic específic: vinya

7. URBANITZACIONS DEL GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.

7.4. Unes urbanitzacions ordenades i integrades en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual.

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i, especialment, la prevenció d'incendis forestals.

Element paisatgístic específic: màquia

6CPGc. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes amb la vegetació natural del Garraf.

16CPG. Introduir criteris paisatgístics en el desenvolupament dels espais urbans i urbanitzables encara no executats en el marc del Pla Territorial Parcial del Penedès.

17CPG. Reversió d'espais urbans i urbanitzables a no urbanitzables en el marc del Pla Territorial Parcial del Penedès i recuperació paisatgística dels mateixos.

12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.

2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània.

31CPG. Potenciar i conservar els nuclis i poblacions rurals tradicionals de la comarca del Garraf, realçant els seus valors paisatgístics.

32CPG. Tractar paisatgísticament i funcional els camins i vials d'enllaços entre urbanitzacions.

8. GARRAF CONNECTOR

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE	OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE
5.2. Uns boscos i matollars gestionats adequadament a fi de reduir el risc d'incendi i d'assegurar l'equilibri ambiental.	5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals. Element paisatgístic específic: màquia
5.4. Un sistema d'infraestructures lineals que minimitzi la fragmentació del territori i es dissenyi amb criteris d'integració paisatgística.	6CPG. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf. Element paisatgístic específic: infraestructures lineals
5.6. Uns paisatges rurals amb poblacions reconegudes pel seu valor històric i patrimonial ben planificades i gestionades, on es fomenti la rehabilitació per sobre de la substitució d'edificacions i que mantinguin els principals trets característics.	7CPGa. Potenciar la conservació de les masies de muntanya del Garraf mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible.
5.7. Unes fites i fons escènics del Garraf preservats i revaloritzats, que es mantinguin com a referents visuals i identitaris de qualitat.	8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques. 9CPG. Atorgar un grau de protecció territorial a les fites i fons escènics principals del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès. 33CPG. Ordenar les antenes i altres elements d'impacte a carenes i fons escènics.
5.8. Una arquitectura rural de pedra seca que es conservi com a element identitari i se'n promogui l'ús en els nous elements de tancament.	10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura mediterrània del Garraf i promoure de manera extensa la seva conservació mitjançant la iniciativa pública i privada.
5.10. Un sistema d'itineraris i miradors que emfasitzin les panoràmiques més rellevants i permetin descobrir la diversitat i els matisos dels paisatges del Garraf.	8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.
7.5. Un paisatge agrícola de vinya i cereal de secà preservat i ben gestionat, que mantingui la diversitat d'elements que el caracteritzen i el doten d'identitat pròpia.	2CPGb. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània. Element paisatgístic específic: vinya
	12CPG. Revaloritzar els camins com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.
	13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos. Element paisatgístic específic: pedreres
	34CPG. Tractar paisatgísticament els disseminats i les restes de trames urbanes no executades.

9. LITORAL I MAR DEL GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CATÀLEG DE PAISATGE

7.3. Una façana marítima de Sitges i Vilanova i la Geltrú ben preservada i gestionada, que mantingui el seu valor escènic i històric i preservi la identitat paisatgística de cada lloc, formada per valors i elements de caràcter natural i cultural.

OQP28.1 Una façana litoral endreçada, amb passeigs marítims que integrin espais i elements naturals i que facilitin l'ús social i els itineraris al llarg de la costa, amb unes façanes urbanes vives i de qualitat.

11.5. Unes infraestructures lineals integrades en el paisatge i que millorin la interconnexió del territori sense comprometre la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social.

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE

18CPG. Conservar, potenciar i dinamitzar els nuclis urbans singulars litorals de la comarca.

19CPG. Millorar paisatgísticament els contactes Port-Ciutat.

20CPG Millorar el component vegetal de les façanes marítimes de les viles i ciutats.

21CPG Cercar la continuïtat de la servitud pedestre al llarg de tot el litoral del Garraf.

Element paisatgístic específic: camí de ronda

23CPG Integrar paisatgísticament les esculleres i instal·lacions dels ports i els espigons.

22CPG Millorar paisatgísticament els espais intersticials i contactes del ferrocarril amb la façana litoral.

24CPG Naturalitzar les platges amb recuperació de formes i hàbitats propis.

25CPG Revaloritzar els elements visuals referencials de la cultura marinera i pescadora del Garraf.

26CPG Sensibilitzar la població i els visitants sobre la visualització del Garraf des del mar i els paisatges de referència dels pescadors i marins.

27CPG Incrementar el coneixement de la població sobre els valors naturals, els serveis ecosistèmics i els paisatges submarins que presta el mar del Garraf, i específicament de l'espai marí protegit de Costes del Garraf.

28CPG Recuperar paisatgísticament i ecològicament les desembocadures de rius i rieres i les zones humides associades.

30CPG. Cercar una solució paisatgística específica pel conjunt de Vallcarca.

35CPG. Eliminar de manera extensiva la vegetació al·lòctona invasora.

36CPG. Potenciar, conservar i revaloritzar paisatgísticament jaciments arqueològics i elements culturals i històrics (fars, búnquers) propis de la línia litoral.

LLISTAT D'OBJECTIUS DE QUALITAT PAISATGÍSTICA DE LA CARTA DEL PAISATGE DEL GARRAF

OBJECTIUS QUALITAT PAISATGÍSTICA CARTA DEL PAISATGE	Litoral del Baix Penedès	Garraf	Delta del Llobregat	Plana del Garraf	Àrees urbanes del Garraf	Colls-Mirapeix	Urbanitzacions del Garraf	Garraf-connector	Litoral i mar del Garraf
1CPGa. Millorar la qualitat paisatgística dels desenvolupaments urbans residencials als barris de Cubelles (Sitges) tot integrant-hi els espais verds i els espais intersticials entre els mateixos i aconseguint una continuïtat urbana de qualitat amb els espais urbans de Cunit (Castelldefels).									
2CPGa. Mantenir actius i sostenibles econòmicament els espais agrícoles intersticials de la plana, així com els elements característics de les estructures parcel·làries i funcionals agrícoles i els retalls de vegetació mediterrània.									
3CPG. Integrar criteris paisatgístics en la definició dels nous usos que ocuparan els terrenys alliberats per part de la central tèrmica de Cubelles.									
4CPG. Dinamitzar, educar, sensibilitzar i visualitzar el patrimoni geològic (espeleològic, sedimentari i els fenòmens càrstics) del Garraf.									
5CPG. Afavorir l'evolució i la maduració de la vegetació esclerofil·la del Garraf mitjançant la protecció, la custòdia del territori, la gestió forestal sostenible, la ramaderia sostenible i la prevenció d'incendis forestals.									
6CPGb. Planificar i millorar des d'un punt de vista paisatgístic i ambiental els contactes entre les trames urbanes, industrials i d'infraestructures amb la vegetació natural del Garraf.									
7CPGb. Potenciar la conservació de les masies del Garraf mitjançant la realització d'un Pla Especial conjunt amb criteris que afavoreixin la conservació i alhora la seva reutilització amb usos compatibles que permetin el seu manteniment econòmic sostenible.									
8CPG. Crear una xarxa comarcal de miradors paisatgístics i d'interpretació geogràfica que utilitzin les fites i fons escènics com a elements-clau identitaris i les conques visuals per a explicar processos i dinàmiques paisatgístiques.									
9CPG. Atorgar un grau de protecció territorial a les fites i fons escènics principals del Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès.									
10CPG. Inventariar amb criteris unitaris tots els elements arqueològics, etnològics i arquitectònics lligats a l'agricultura i la ramaderia mediterrània del Garraf, amb especial atenció a la cultura de la pedra seca i la transhumància, i promoure de manera extensa la seva conservació mitjançant la iniciativa pública i privada.									
11CPG. Millorar el coneixement, identificació i visualització de les construccions defensives i el patrimoni edificat arquitectònic del Garraf.									
12CPGb. Revaloritzar els camins, incloent els camins ramaders, com itineraris paisatgístics de coneixement del patrimoni natural i cultural del Garraf.									
13CPG. Integrar les activitats extractives mitjançant processos de restauració paisatgística i dotació de noves funcionalitats i usos.									
14CPG. Protegir territorialment els corredors d'espais lliures i agrícoles existents al Garraf en el marc dels treballs de redacció del Pla Territorial Parcial del Penedès.									

15CPG. Planificar l'ús públic dels espais lliures de la plana, en compatibilització amb l'agricultura.												
16CPG. Introduir criteris paisatgístics en el desenvolupament dels espais urbans i urbanitzables encara no executats en el marc del Pla Territorial Parcial del Penedès.												
17CPG. Reversió d'espais urbans i urbanitzables a no urbanitzables en el marc del Pla Territorial Parcial del Penedès i recuperació paisatgística dels mateixos.												
18CPG. Conservar, potenciar i dinamitzar els nuclis urbans singulars litorals de la comarca.												
19CPG. Millorar paisatgísticament els contactes Port-Ciutat.												
20CPG Millorar el component vegetal de les façanes marítimes de les viles i ciutats.												
21CPG Cercar la continuïtat de la servitud pedestre al llarg de tot el litoral del Garraf.												
22CPG Millorar paisatgísticament els espais intersticials i contactes del ferrocarril amb la façana litoral.												
23CPG Integrar paisatgísticament les esculleres i instal·lacions dels ports i els espigons.												
24CPG Naturalitzar les platges amb recuperació de formes i hàbitats propis.												
25CPG Revaloritzar els elements visuals referencials de la cultura marinera i pescadora del Garraf.												
26CPG Sensibilitzar la població i els visitants sobre la visualització del Garraf des del mar i els paisatges de referència dels pescadors i marins.												
27CPG Incrementar el coneixement de la població sobre els valors naturals, els serveis ecosistèmics i els paisatges submarins que presta el mar del Garraf, i específicament de l'espai marí protegit de Costes del Garraf.												
28CPG Recuperar paisatgísticament i ecològicament les desembocadures de rius i rieres i les zones humides associades.												
29CPG. Recuperar els rius, rieres i fondos com corredors ecològics i estructuradors paisatgístics.												
30CPG. Cercar una solució paisatgística específica pel conjunt de Vallcarca.												
31CPG. Potenciar i conservar els nuclis i poblacions rurals tradicionals de la comarca del Garraf, realçant els seus valors paisatgístics.												
32CPG. Revaloritzar des del punt de vista paisatgístic els arbres monumentals i singulars de la plana del Garraf.												
33CPG. Ordenar les antenes i altres elements d'impacte a carenes i fons escènics.												
34CPG. Tractar paisatgísticament els disseminats i les restes de trames urbanes no executades.												
35CPG. Eliminar de manera extensiva la vegetació al·lòctona invasora.												
36CPG. Potenciar, conservar i revaloritzar paisatgísticament jaciments arqueològics i elements culturals i històrics (fars, búnquers) propis de la línia litoral.												

6. INICIATIVES DE MILLORA DEL PAISATGE

6.1. METODOLOGIA

En el marc de la Carta del Paisatge del Garraf s'incorporen aquelles iniciatives que les diverses administracions i agents del territori estan engegant o tenen la voluntat d'engegar i que tenen una clara i decidida component de millora paisatgística.

Per a tal fi, a les sessions de participació realitzades s'han demanat als agents participants la seva col·laboració per facilitar les dades dels projectes, plans i accions que podrien agrupar-se sota aquesta paraigua d'iniciatives de millora del paisatge. Els actors les han facilitat en format de fitxa descriptiva i posteriorment l'equip tècnic n'ha realitzat el filtratge i correcció.

A continuació s'exposen aquestes iniciatives.

6.2. LLISTAT DE LES INICIATIVES DE MILLORA DEL PAISATGE

1. ORIGEN GARRAF
2. ACTUALITZACIÓ DE DADES DELS POLÍGONS INDUSTRIALS
3. ADEQUACIÓ DE LA CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE (CETS) EN ELS PARCS DELS GARRAF, OLÈRDOLA I FOIX AMB LA CARTA DE PAISATGE
4. COMERCIALIZACIÓ DELS POLÍGONS D'ACTIVITAT ECONÒMICA – PLA DE MÀRQUETING
5. CENTRE DE SERVEIS AVANÇATS A LES EMPRESES
6. GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE
7. RECUPERACIÓ I RESTAURACIÓ NATURAL DE LA PLATJA LLARGA DE VILANOVA I LA GELTRÚ (COSTES DEL GARRAF)
8. POTENCIACIÓ DEL: CAMÍ RAMADER DE LA MARINA. DE LA Cerdanya al Penedès – GARRAF
9. “GARRAF: CAMINS, PATRIMONI I NATURA”
10. REVISIÓ DEL PLA ESPECIAL I CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC-ARTÍSTIC I NATURAL DE VILANOVA I LA GELTRÚ
11. PLA ESPECIAL DE CATÀLEG DE MASIES DELS MUNICIPIS DEL PARC DEL GARRAF
12. POTENCIACIÓ DE LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI
13. ACCIONS DE PROTECCIÓ DE LA FLORA I LA FAUNA I DELS HÀBITATS ASSOCIATS
14. CARTA DE COLORS DEL FRONT MARÍTIM DE VILANOVA I LA GELTRÚ
15. ORDENAMENT I RETIRADA D'INFRAESTRUCTURES DE COMUNICACIÓ I ENERGÈTIQUES EN DESÚS
16. PLA ESPECIAL I CATÀLEG DE MASIES, CASES RURALS I ALTRES CONSTRUCCIONS EN SÒL NO URBANITZABLE DEL TERME MUNICIPAL DE SITGES. (EN TRÀMIT)
17. MILLORA, MODERNITZACIÓ I RECUPERACIÓ HISTÒRICA DEL CANAL DE REG
18. IDENTIFICACIÓ I POTENCIACIÓ DE MIRADORS TERRITORIALS QUE PERMETIN LA VISIÓ GLOBAL DEL TERRITORI I POTENCIÍ EL VALOR DEL PAISATGE.
19. ADEQUACIÓ DELS MIRADORS, PUNTS D'INTERÈS, ITINERARIS I APARCAMENTS DEL PARC DEL GARRAF

20. MIRADORS TERRITORIALS
21. RECUPERAR ELS MURS DE PEDRA SECA I LES MULASSES
22. PREVENCIÓ I EXTINCIÓ D'INCENDIS FORESTALS I ALTRES INICIATIVES VINCULADES DE GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE
23. PLANIFICACIÓ I EXECUCIÓ DE PUNTS ESTRATÈGICS DE GESTIÓ PER MINIMITZAR ELS EFECTES EN CAS D'INCENDI FORESTAL AL PARC DEL GARRAF
24. LES SENYES MARINERES DELS PESCADORS DE LES COSTES DEL GARRAF
25. PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ I RESTAURACIÓ DE LA RIERA DE RIBES AL SEU PAS PELS TERMES MUNICIPALS DE SITGES I SANT PERE DE RIBES. (EN TRÀMIT)
26. VIGILÀNCIA D'ALTERACIONS PAISATGÍSTIQUES
27. LA TOPONÍMIA MARINERA DE DETALL DELS CALADORS DE PESCA DEL GARRAF
28. PLA ESPECIAL DE CAMINS DE LA PLANA
29. XARXA DE MIRADORS “MIRAGARRAF” - REVALORITZACIÓ DELS ACTIUS PAISATGÍSTICS DE LA COMARCA
30. REHABILITACIÓ ENERGÈTICA D'EDIFICIS I MOBILITAT ELÈCTRICA.
31. PLA DIRECTOR DEL CASTELL VELL D'OLIVELLA
32. CAMINS DE LES RIERES DEL GARRAF
33. PLA ESPECIAL DE TELECOMUNICACIONS DEL CIM DEL MONTGRÓS
34. SUPORT A LA CREACIÓ DE PRODUCTE TURÍSTIC
35. CATÀLEG DE MASIES D'OLIVELLA
36. CONSERVACIÓ DEL PARC DEL GARRAF DINS DEL PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ
37. MILLORA DE LES URBANITZACIONS D'OLIVELLA - POUM
38. NODE GARRAF FILM CLUSTER
39. EINES PER A LA PLANIFICACIÓ I CONEIXEMENT
40. PROMOCIÓ TURÍSTICA
41. BANC DE TERRES DEL GARRAF
42. MILLORA DE LA COMPETITIVITAT D'EMPRESES TURÍSTIQUES

Aquest document de Carta del Paisatge del Garraf el signa a Vilanova i la Geltrú, a 28 d'abril de 2017

Eduardo Soler García de Oteyza

Enginyer agrònom